



SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 44 / Hejmar 518 / Sibata 2025

ÇÖZÜM APOCU ÇİZGİDE ÖRGÜTLENEN HALKLARIN DİRENİŞİNDEDİR



Uluslararası Komplo'yu doğru anlamak...

► Geçen 26 yılda yaşanan mücadeleden çıkardığımız derslerle bu yeni sürece yaklaşıp bu tür saldırganlıklar ilerlemeden yenilgiye uğratmayı mutlaka başarmalıyız. Geçen 26 yıl zengin derslerle doludur, büyük bir öğretmenimiz oldu. Hep Uluslararası Komplo'nun nasıl geliştiğini, güçlü yanlarını, zayıf yanlarını, nereden nasıl tutulursa başarısız kılınıp yenilgiye uğratılabileceğini değerlendirdik. Görüp anlamaya çalıştık. Buradan çıkardığımız dersler temelinde zayıflığa, muğlaklığa yer vermeden aktif mücadele edip başarı kazanmamız gerekiyor. Bir kere daha yetersizlik yaşamamalıyız, aynı duruma düşmemeliyiz, ikinci kez gaflet içerisinde olmamalıyız.

■ DURAN KALKAN --- Sayfa 8

Yol gerçeği ve özgürlük devrimi-I

A. HAYDAR KAYTAN

Sayfa 17

Önder Apo'nun özgürlüğü...

HÉLİN ÜMİT

Sayfa 22

Kürt Soykırım Günü'nü özgürlük günü yapalım!

► Önderlik Komplo'nun 27. yılında geliştirmek istediği bu tarihi sürecin başarısında da kadın hareketine olan güvenini, kadınların oynayacağı rolü bir kez daha vurgulamakta, bunun önemine dikkat çekmektedir. Önder Apo bu süreçteki rolümüzü ve beklentilerini, yine bizlere olan selamlarını şöyle ifade ediyor;

"Kadını olduran topraklarda insan gerçekliğini tüm çıplaklığıyla yaşadığınızın farkındayım. Zaten kendi olma derdindeki kadın için yaşamın ne olduğu hep kendime sorduğum bir sorudur... Çok kaybınızın farkındayım. Tek tesellim zalim ve yalancı egemen kulte alet olmama, yem olmaya fırsat tanımamalarıdır. Yaşayan güçleri olarak dönemin yeniden inşasında başarının sizlere bağlı olacağı kesindir. Sizleri bu temelde selamlarken ancak bu kadar sizlerle olabilir, sizlerin olurum. Oralarda kadınlığın her türü olundu. Ama ilk defa görkemli özgür gerçekliği de en az diğer bir Mezopotamya ilki olacaktır. Hatta olmuştur.

Bütün yapınızdaki, her parçadaki yoldaşları güncellenmiş ve başarmış Mem û Zîn ve Derwêşê Evdî aşkıyla selamlarım. Ne kadar anlıyor ve olmak istiyorsanız o kadar sizdenim. Sürekli selam ve sevgiyle."

Çöken Sykes Picot Anlaşması çöken inkar-imha siyasetidir

► Önder Apo'nun yapacağı açıklamanın biçimi dahi sorun yapılmaktadır. Dolayısıyla hiçbir beklentiye girmeden, geliştirilecek demokratik çözümün ve barışın da ancak örgütlü mücadeleyle geliştirileceği asla unutulmadan, herkes bulunduğu alanda yapabileceklerin en fazlasını yapmaya gayret göstermelidir. Tışrîn'de olduğu gibi tarihin en görkemli direnişlerinin sergilendiği görülmektedir. Gerillanın en amansız koşullarda sömürgeciliği vuran eylemleri gelişmektedir. "Ölümden korkmuyoruz çünkü ölümden daha büyüğüz" diyen Kürt analarının direniş ruhu sürece damgasını vurmuştur.

■ MUSTAFA KARASU --- Sayfa 2

Ortadoğu bunalımı ve demokratik modernite çözümü - I -

► Ortadoğu kültüründe bunalım ve çikiş-çözüm evrensel kültürdeki konumunu halen sürdürmektedir. İlgili ciltte konu üzerinde kapsamlı durulduğundan tekrarlamayıp dikkat çekmekle yetineceğim. Üzerinde daha yoğunluklu durulmayı gerektiren konu merkezî iktidar olgusudur. Toplumsal bunalımların temelinde iktidar olgusunun yattığı bilimsel bir tespittir. Çözümlerin de bu nedenle iktidarla bağlantılı olarak geliştirilmesi gerekir.

RÉBER APO

Sayfa 12

■ EVİNDAR ARARAT --- Sayfa 6



Çöken Sykes Picot Anlaşması çöken inkar-imha siyasetidir

■ MUSTAFA KARASU

Başını ABD, İngiltere ve İsrail'in çektiği Önder Apo'ya karşı gerçekleştirilen Uluslararası Komplo'nun 26. yıl dönümündeyiz. Yine Şeyh Said önderliğinde yapılan direniş hazırlıklarının provoke edilerek başlatılan Kürt soykırımının 100. yıl dönümünü yaşıyoruz. Uluslararası Komplo'yu gerçekleştiren kapitalist modernite güçlerini ve Kürt halkına karşı sömürgeci soykırımcı Türk devleti tarafından başlatılan ulusal soykırım gününü büyük bir öfke ve lanetlemeyle karşılıyoruz.

Kapitalist modernite sistemi tarihinin en ciddi kriz ve kaosunu çok derinlikli olarak yaşamaktadır. 90'larda Irak devletine karşı ABD önderliğindeki koalisyonun yaptığı saldırıyla başlayan 3. Dünya Savaşı önemli bir aşamaya gelirken paylaşımı sürmektedir. Savaş sürdükçe, kriz ve kaos da yaygınlaşmakta ve derinleşmektedir. Bu savaşın en yoğunlaştığı alanların başında da bölgemiz Ortadoğu ve Kürdistan'ın geldiği bilinmektedir.

Herkesin Önder Apo'nun çağırısına kilitletiği bu süreci doğru değerlendirmek ve açığa çıkan görevleri başarıyla yerine getirmek için öncelikle dünyada ve bölgemizde gerçekleşen ve ülkemiz Kürdistan'ın ve halklarımızın geleceğini derinden etkileyen siyasal gelişmeleri satır başlarıyla da olsa ortaya koymakta yarar vardır.

Kapitalizm sürekli savaş rejimidir

Ulus-devlet zihniyet ve pratiği, endüstriyalizm ve azami kar yasası tüm sorunlara kaynaklık etmektedir. Geliştirilen teknoloji yarardan çok insanlığa ve doğaya büyük zararlar veren bir düzey kazanmıştır. Büyük ve daha büyük kar hırsı, büyüme, rakiplerini geriletme için doğaya karşı, deyim yerindeyse tankı-topuyla bir savaş açılmıştır. Doğanın vurulmadık, kanatılmadık, kirletilmedik, kimyası bozulmamış neredeyse hiçbir noktası bırakılmamıştır. Doğa adeta isyan etmektedir. Dengesiz, zamansız yağışlar veya yağışsızlıklar büyük tahribatlara neden olmaktadır. Bu yönüyle insanlığı adeta uyarmaktadır. Tüm bunlar kapitalizmden kaynağını alan sonuçlardır. Ancak kapitalist modernitenin genel ve yerel hegemon güçleri bu uyarıları görmezden ve duymazdan gelmekte, bildiğini yapmaya devam etmektedir. İktidar olmak ve büyük kar hırsı bu güçlerin gözlerini köreltmis, vicdanlarını kurutmuştur.

Doğanın imkanları sınırsız değildir. Kullanıla kullanıla tüketilen alanlar çoğaldıkça, henüz fazla tahrip edilmeyen alanlarda bulunan gıda, temiz tatlı su, petrol, gaz, litium vb. alanlara el koymak, olmuyorsa büyük pay almak için temel bir savaş nedenidir. İkinci bir savaş nedeni de ticaret ve enerji nakil hatlarının güzergahlardır. Bu temel konular günümüzde en temel

❖ Ortadoğu'nun siyasal haritası geçen yüzyılın ilk çeyreğinde İngiliz ve Fransız emperyalist devletleri tarafından belirlenmiştir. Her ne kadar 1916 yılında Fransa temsilcisi François Georges Picot ile İngiltere temsilcisi Sir Mark Sykes'in çizdiği plan temelinde bir anlaşma yapmışlarsa da daha sonraları bu anlaşmadan en fazla yararlanan ve kazançlı çıkan İngiltere devleti olmuştur. Neticede Ortadoğu'yu kendi aralarında paylaşmışlardır.

savaş nedenleri olmaktadır.

Enerji savaşlarının temel hatları

Başta İngiltere, Fransa, Rusya ve Almanya arasında yirminci yüzyılın başlarında başlayan Birinci Dünya Paylaşım Savaşı'nın esas kitaları birbirine bağlayan kara, deniz ve demiryolu güzergahlardır. Günümüzde de Rusya Avrupa arasında Çin'in bir kuşak bir yol projesi ve yine Hindistan'dan Avrupa'ya uzanan enerji hattı projesi Hamas-İsrail-Lübnan-Suriye'deki çatışma ve siyasi-askeri gelişme ve çatışmaların nedenlerin başında gelmektedir.

Kapitalist modernite gelişim ve değişmelerini daha yakından görmek için bazı değerlendirmelere ihtiyaç vardır. Bunların başında Donald Trump'ın yeniden başkan seçilmesi gelmektedir.

Donald Trump hakkında açılan skandal davalar bilinmektedir. Bunların birçoğu yüz kızartıcı cinsten davalardır. Fakat buna rağmen seçildi. Burada tekellerin-sermayenin para gücü kadar basın, medyanın gücünün yarattıkları algıyı elbette hesaba katmak gerekir. Ancak bu kadar rahatlıkla yönlendirilen bir toplumun sosyolojik haritasının çıkarılmasına da ihtiyaç vardır.

Merkezi hegemonik iktidar, elbette zor aygıtları olmadan kendisini oluşturamaz. Ancak süreklilişmesini esasta sağlayan ideolojik ve kültürel hegemonya olmaktadır. Kapitalist modernite iktidarını bu mekanizmalara dayalı olarak meşurlaştırmaktadır. Önder Apo, bu konuda yaratılan sosyolojik gerçekliği şöyle dile getirmektedir: "Toplum her zamankinden daha fazla ahlaki ve politik niteliğinden yoksun kılınmıştır. Bilişim teknolojisi, küresel ideolojik hegemonyacı güçlerin eline muazzam sanal dünyalar sunma ve gerçek dünyayı saptırma olanaklarını fazlasıyla vermektedir. Rahatlıkla çürüyen yapılarını yeni bir sistemle ambalajlı yeni doğmuş gibi sunmakta beis görmezler. Mevcut kitle çoktan faşizmin sürü kitlesine dönüştürülmüştür." Önderliğin yaptığı bu tespit, bir açıklama yapmayı gerektiremeyecek kadar açıktır. Bu tür durumlar için her halde en uygun ifade, "Böyle başa böyle tarak!" olmaktadır. Bir kez bu kadar bir toplum geriletildi mi, artık bu toplumun seçiminin de buna göre olması şaşırtıcı olmasa gerek.

Derinleşen savaşla yükselen faşizm dalgası

3. Dünya Paylaşım Savaşı 1. ve 2. Dünya Paylaşım Savaşları gibi yoğunluklu ve sürekli biçimde değil

de parçalı ve aralıklı bir biçimde sürmüştür. Kapitalist modernitenin hegemonik güçleri, direkt ve dolaylı olarak hesaplaşmalarını bu tarzda yürütmeyi zaman-mekân ve savaş potansiyelleri açısından kendi çıkarları için daha uygun bulmuşlardır. Dolayısıyla bu dönemde özellikle son beş yıllık süreçte hemen hemen yapılan seçimlerde istisnaları bir yana bırakırsak çoğunlukla faşist, ırkçı, gerici, militarist sermayenin en azgın temsilcileri ve benzeri tanımlar yapacağımız kişiler iktidara gelmektedirler. Başta Avrupa'nın belli başlı devletlerinde yapılan seçimler böyle sonuçlanmıştır. Almanya'da Sosyal Demokrat hükümetin istifası, aslında Almanya'nın savaşa daha güçlü bir şekilde hazırlanması temelinde gündeme gelmiştir. Geçen yıl da Alman Genelkurmay Başkanı, savaşa hazırlık için birkaç yıllık imkân istemiştir. Böyle bir tartışmanın ardından hükümetin istifasının gündeme gelmesi tesadüf değildir.

Ne yazık ki dünyadaki gidişat bu yöndedir. Şüphesiz ki, bu dünya ezilenleri için öncülük adına ortaya çıkanların zayıflığı ve reel sosyalizmin yıkılmasından sonra yeni bir alternatif oluşmadığından bu güçler adeta meydanı boş bulmuşlar ve istedikleri gibi atını oynatmaktadırlar. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin yapay zekâ üretecek düzeye çıkması ve bunun özellikle silahlanmada, istihbarat yöntemiyle her türlü bilgiye ulaşmada, denetimi sağlamada ve yönlendirmede istedikleri insan tipini yaratmış olmalarının sonuçları, ciddi bir ahlaki düşüşü ve kültürel çürümeyi beraberinde getirmektedir.

2. Dünya Paylaşım Savaşı öncesinde, savaşa hazırlık amacıyla Almanya'da Hitler, İtalya'da Mussolini, İspanya'da Franco vb. kişilikler ortaya sürülmüştür. Bu ulus-devletin militarist özünü ifade etmektedir. Son yıllarda da neredeyse dünyadaki ağırlıklı eğilim bu yönde ilerlemektedir. Rusya'da Putin, Ukrayna'da Zelenski, sömürgeci Türk devletinde R. Tayyip Erdoğan, İtalya'da Meloni, İsrail'de Netanyahu, Macaristan'da Victor Urban vb. faşist kişilikler sahnedeki yerini almaktadırlar. Örneğin Avrupa'da bu iktidar zihniyetinin yansıması olarak yüz binlerle ifade edilebilecek faşist kitle eylemlilikleri rahatlıkla örgütlenilmektedir. Kendisini, "demokrasinin, Batı değerlerinin yaratıcısı, koruyucusu ve kollayıcısı" olarak gören Avrupa devletlerinin durumu kabaca böyledir. Ayrıca, Afrika, Ortadoğu, Asya, Amerika'daki birçok devletin durumu benzerdir. Bütün bunlar, körfez savaşı ile başlayan ve parçalı bir biçimde süren Üçüncü Dün-

ya Savaşı'nın daha da derinleşerek süreceğini göstermektedir.

Ekolojik denge bozulmuş mu, buzullar eriyor mu, mevsim dengeleri bozulmuş mu, kuraklık ve aşırı sel üretimi gıda üretimini geriletiyor mu, hayat pahalılığı yükseliyor mu, açlık yaygınlaşıyor mu, kadınlar, çocuklar, gençler, bütün bu sorunları en yakıcı bir biçimde yaşıyorlar mı...? Kapitalist modernite güçlerinin umurunda bile değildir. Dolayısıyla bu paylaşım savaşları kutsal addedilen, dokunulmaz, tartışılmaz olarak kabul edilen ulus-devlet sınırlarını bile elinde güç bulduran, risk alan güçler, hegemon güçler tarafından rahatlıkla anlamsız kılılmakta, bir çırpıda aşılındadır. Enerji yolları hangi devletin sınırlarından geçiyorsa, eğer bir itirazı varsa rahatlıkla tasfiye edilebilir. Çünkü bu savaşlar özünde bir paylaşım savaşıdır ve kapitalizmin çıkarları bunu gerektirmektedir. "Ya büyü ya da öl" kuralı geçerlidir.

Kürdistan, 19. yüzyıldan beri bu yol savaşlarının kurbanıdır. Kürt halkı ve bu topraklar üzerinde yaşayan diğer halklar halen de bu enerji ve ticaret yollarının ağır faturasını ödemeye devam etmektedirler.

Şimdi de G20 zirvesinde Hindistan'dan Avrupa'ya gidecek olan yolu ve yine Çin'in kuşak-yol projesi şu anda temel tartışma konularındadır. Çin'in bir kuşak bir yol projesinin yayılma stratejisine karşı ABD'nin ciddi bir biçimde karşı koyarak boş çıkarmak istediği bilinmektedir. Bunun için sıcak savaş, hatta nükleer savaşın da dahil olduğu birçok ciddi tartışma ve analizler yapılmaktadır. Bu tartışmaların sıcak savaşa dönüşme potansiyeli olup, hazırlıklar da bu yönlü gelişmektedir. Ermenistan-Azerbaycan savaşı her ne kadar "Karabağ sorunu" olarak kamuoyuna yansıtıldıysa da işin içinde "Zengezur geçidi" denilen stratejik bir yol sorunu da vardır. Sömürgeci Türkiye'nin ve İsrail'in Azerbaycan'ı desteklemesi üzerine Karabağ'dan yüz bin Ermeni göçertildikten sonra, tekrardan Azerbaycan'ın eline geçmiştir.

Ayrıca sömürgeci Türk devleti de Irak devletiyle birlikte bazı Körfez ülkelerinin maddi katkılarıyla, Irak-Basra körfezinden başlayarak Başur ve Bakur Kürdistan üzerinden Türkiye ve Avrupa'ya uzanacak bir yolun inşası üzerinde durmaktadır. Bu da daha fazla iki sömürgeci devleti birbirine yakınlaştırmakta, PKK karşısında ortaklaşmaktadır. Geçen yıl da PKK karşısında ortak bir mutabakat metni imzalamışlardır ve bu temelde Irak devleti PKK'yi "yasaklı örgüt" listesine almıştır.

Bilindiği gibi Gazze'de 7 Ekim'de Hamas güçleri, İsrail devletine karşı son derece provokatif bir eylem gerçekleştirmişti. Bunun Filistin halkı dışında başta Türk devleti olmak üzere birçok güce hizmet ettiği ortaya çıkmıştır. Filistin halkı, böyle kirli hesapların kurbanı olmuştur. Bundan en çok yararlanan ise faşist şef Tayyip Erdoğan olmuştur. Bir taraftan İsrail ile her türlü ticari ve siyasi ilişkileri geliştirirken öte yandan Filistin davası adı altında adeta Arap halkının koruyucusu ve kollayıcısı pozisyonuyla siyasal kazançlar sağlamaya başlamıştır. Ancak Hamas-İsrail arasındaki ateşkes görüşmeleri ve sorunun çözümüne dair yapılan girişimlere alınmaması Türk devletinin hesaplarının tutmadığını ortaya koymuştur.

Ortadoğu'da çatışan stratejiler

Ortadoğu'nun siyasal haritası geçen yüzyılın ilk çeyreğinde İngiliz ve Fransız emperyalist devletleri tarafından belirlenmiştir. Her ne kadar 1916 yılında Fransa temsilcisi François Georges Picot ile İngiltere temsilcisi Sir Mark Sykes'in çizdiği plan temelinde bir anlaşma yapmışlarsa da daha sonraları bu anlaşmadan en fazla yararlanan ve kazançlı çıkan İngiltere devleti olmuştur. Neticede Ortadoğu'yu kendi aralarında paylaşmışlardır. Bir yıl sonrasında ise İngiltere Dışişleri Bakanı Arthur Balfour'un öncülük ettiği bir deklarasyon yayınlanmıştır. Bununla İsrail devletinin temeli atılmıştır.

Sömürgeci Türk devletinin kuruluşu ise, buna giden yolda bir adımdır. Artık İsrail'in kuruluşu için Yahudi göçü başlar. 1948 yılında İsrail devleti resmi olarak kurulur. Her ne kadar Filistin toprakları üzerinde ilk önce iki devletin, yani İsrail ve Filistin devletlerinin kurulacağı belirtilse de belirlenen stratejinin pratikleşmesi sürecinde bu karar giderek gündemden düşmüş, İsrail devleti daha baskın gelmiştir. Bilinen tarihsel süreç içerisinde, politik, askeri dengelerin değişmesine paralel olarak, İsrail sürekli bir biçimde yerleşim alanlarını genişletmiş ve Filistin devletinin kurulacağı söylenen alanlar daraltmıştır. 1967 yılındaki savaşta İsrail devleti Mısır'dan, Ürdün'den ve Suriye'den toprak işgal ederek, Ortadoğu'da yeni haritalar çizmeye başlamıştır. Elbette bu kapitalist modernite güçlerinin aktif desteği ve hazırlığı temelinde olmuştur.

İsrail sadece İsrail değildir!

İsrail devletini, sahip olduğu yüzölçümü, nüfusu ve ekonomik gü-

cünden daha farklı değerlendirmek gerekir. Önder Apo, 5. Savunması'nda, İsrail'in Ortadoğu'da kuruluş ve konumunu çok yalın bir biçimde şöyle ortaya koymaktadır: "İsrail'in kuruluş ve ilan sıradan bir olay değildir. İsrail, bölgede hegemonik rol oynayan en son güçler olan Osmanlı İmparatorluğu ve İran Şahlığı'nın bağımlı minimalist ulus-devletlere dönüştürülmelerinden doğan iktidar boşluğunu dolduran kapitalist modernite hegemonyacılığının çekirdek hegemon gücü olarak doğmuştur. İsrail'in çekirdek bir hegemon güç olarak kurgulanışı çok önemli bir husustur. Bu demektir ki, bölgedeki diğer ulus-devletler hegemon güç olan İsrail'in varlığını tanıdıktan sonra meşru kabul edilecekler, tanımamaları halinde savaşlarla hizaya getirilmeye kadar yıpratılarak tanyacak hale getirileceklerdir."

ABD Başkanı Trump, ilk iktidar döneminde Kudüs'ü İsrail'in başkenti ilan etmekle, büyük elçiliğini alana yerleştirmesiyle, İsrail stratejisi doğrultusunda önemli bir adım daha atmıştır. Aynı dönemde bir de İsrail ile bazı Arap devletleri arasında da İbrahimi Anlaşma imzalanarak, İsrail devletinin bölgedeki konumunu daha çok yükseltmiştir. Esas olarak, İran devletini kuşatmak, kapitalist modernite güçlerine tehdit olmaktan çıkarmayı hedef alan bir imkana kavuşturmak istemiştir.

Hamas'ın bilinen provokasyonu adeta, aradığı imkana kavuşan İsrail devleti, önce Hamas'ı, ardından Hizbullah'ı önemli oranda etkisizleştirerek, Lübnan sahasını İran devletinin kullanamayacağı bir alan haline getirmişti. Yine Yemen'in alt-yapısını imha etmeye yönelik ciddi saldırılar yaparak, İran devletini orada da etkisizleştirmek, alternatif güçlere imkân yaratmak istemektedir. Tabii ki, bu stratejinin arkasında ABD, İngiltere başta olmak üzere Avrupa ve NATO vardır.

2024'ün 8 Aralık tarihinde 61 yıllık Baas rejiminin çökmesiyle yerine HTŞ'nin iktidara geçirilmesi, aynı zamanda Suriye devletinin temellerini atan Sykes-Picot anlaşmasının da çöküşü demektir. Böylelikle halkların, inançların inkarına dayanan sermayenin bölge çıkarları için uydurulmuş bir ulus-devleti daha çökmüştür.

Bu çöküşle de hem bölgeden Avrupa'ya geçecek olan yolun güvenliğini sağlama, İran'ın alandaki hegemonyasını kırma, giderek kuşatma, bölgenin zengin petrol-gaz kaynaklarını, ticareti üzerindeki hegemonyasını süreklileştirme, Rusya'yı alandan çıkarma, en azından konumunu zayıflatma vb. ilk etapta sayılabilecek konularda kendileri için önemli avantajlar elde etmiştir.

İsrail devleti özellikle Suriye'de Baas rejiminin düşmesiyle birlikte, rejimin tüm askeri noktalarını, silahlarını (kara, hava, deniz) vurarak, Kuneytra'yı işgal ederek, Golan tepelerini kendi siyasi haritasına katarak egemenlik coğrafyasına da genişletmiştir. İsrail stratejisinde diğer bir hedef de İran'ın bölge üzerindeki hegemonyasını kırmak, darbelemek için de Irak'taki İran hegemonyasına yoğunlaşmış bulunmaktadır. İsrail İran devletinin nükleer güç olmasını kabul etmeyecekleri dile getirmektedir. Donald Trump'ın ikinci iktidar döneminde devraldıktan sonra, İran'ın nükleer bir güç olmasını kabul etmeyeceklerine ilişkin kimi açıklamaları, İsrail stratejisiyle uyumlu ve onu destekleyen niteliktedir.

İsrail stratejisi içinde İran'a yönelik atılacak adımlarda İran merkezi devletine karşı başta Kürtler olmak üzere, Beluci, Arap ve Azeri halkları ve Fars emekçilerini, kadınlar gibi rejimden rahatsız olan potansiyeli harekete geçirme gibi adımlar da söz konusu olabilir. İran devlet sınırları içindeki Azerileri, Azerbaycan devleti üzerinden harekete geçirmek için yıllardır bir hazırlık yapılmaktadır. İsrail'in hazırlıkları, kendisini Azerbaycan-Ermenistan savaşında ele verdi. Öte yandan ABD, İran'a karşı bilimsel-teknik araçlar, ticari, mali, ekonomik, sağlık vb. alanlarda yoğun bir ambargo uygulamaktadır. Bu ambargo savaşla adeta, yaşam çekilmez, devlet işlemez hale getirilmek istenmektedir. Belli ki, önümüzdeki yıl veya yıllarda bu çelişki ve çatışma değişik biçimlerde sürecektir.

İsrail, kendi varlığına ve kapitalist modernitenin çıkarlarına zarar veren veya verme potansiyeli taşıyan devletlere karşı da Kürtleri de yanına alma arayışı içindedir. 60'lı yıllarda Başur Kürdistan'la sınırlı olan ilişkilerini, son yıllarda tüm Kürdistan'daki Kürtleri kapsayacak tarzda genişletmek istemektedir. Bunu da öyle gizli saklı değil, basın üzerinden yaptığı açıklamalarla adeta ilan etmektedir. Bu tarz hareket etmesinde iki amaç vardır. Bir taraftan Türk devletine karşı Kürtleri bir tehdit unsuru olarak gündeme getirerek, Türk devletinin daha fazla ileri gitmesini engelleme, öte yandan da yapabiliyorsa Kürtleri yanına alarak hem İran'ı hem de Türk devletini istediği kıvama çekmeyi hedeflemektedir.

Önder Apo'ya karşı gerçekleştirilen Uluslararası Komplolarda İsrail'in aktif bir biçimde yer aldığı bilinmektedir. Ulus-devlet paradigmasını aşarak, demokratik ulus paradigmasını esas alan PKK'ye karşı ulus-devlette ısrar eden İsrail, KDP'ye her türlü desteği sunmaya devam edecektir. Burada amaç, kapitalist moderniteye karşı muhalefetin gelişmesini sınırlama, gerileme ve sistemine entegre etme olduğu çok açıktır.

Bu konuda NATO üyesi olması sebebiyle sömürgeci Türk devletinin de bu stratejide direkt olmasa da dolaylı olarak kullanıldığını da

rindeki taleplerinde ısrar ettikçe, bu çelişkinin tırmanma, gerilimin yükselme durumu da gündemdedir.

Öte yandan İsrail özellikle AKP-MHP hükümeti ile de Suriye üzerinde hakimiyet konusu ve Türk devletinin bölgede İsrail'i zorlayacak konularda hegemon güç olma vb. arayışları nedeniyle karşı karşıya gelebilirler. Ancak her iki gücün sistemin temel devletleri olma, PKK karşıtlığı ve İran karşıtlığı konusunda önemli ölçüde yakınlıkları vardır. ABD, her iki gücü İsrail-Türkiye'yi ABD'nin bölge stratejisi bağlamında kimi konularda uzlaşmaya çekebilir.

İran'ın demokratikleşmesi bir zorunluluktur

Ortadoğu'da gündem olan diğer bir strateji de sömürgeci İran devletinin stratejisidir. İran kendisini Pers, Sani ve Safavilerin devamı olarak görmektedir. Bu alanları kendi doğal yayılma alanları olarak görmektedir. İran devleti, ABD-Avrupa-İsrail karşısında dünyadaki hegemonya mücadelesinin güçlü aktörleri olan Çin, Rusya, Hindistan ve benzeri güçlerle yoğun ilişkileri geliştirmeyi hayati derecede önemli görmektedir. Şanghay İşbirliği Örgütü'nün üyesi olmanın da ötesinde Rusya ile geçen günlerde 20 yıllık stratejik bir anlaşma yapmıştır. Ukrayna savaş sürecinde İran aktif olarak Rusya'nın yanında yer almıştır. Çin ile de köklü, on yıllarca geçerli olacak yatırımlar yapmaktadır. İdeolojik olarak Şiilik esas alındığı için, bölgede Şiilerin olduğu her alanı kendi doğal alanı olarak görmektedir. Dolayısıyla bu alanları birer Şii devrim merkezi haline getirerek, hegemonyasını örgütlemek istemektedir.

Ortadoğu'nun en büyük petrol-gaz merkezlerinden birisidir. İran, Irak, Suriye ve Lübnan gibi birbiriyle bitişik büyük bir coğrafyada hegemonyasını inşa edebilmiştir. Basra körfezi (ki kendileri buna Pers körfezi demektirler) gibi bir alanı büyük oranda kontrol eden bir güç konumundadır. İsrail ve ABD, önümüzdeki yıl veya yıllarda İran devletine karşı bir müdahalenin biçimini tartışmaktadırlar. İran rejimi ise, demokratikleşme yerine daha fazla

Baas rejimiyle aynı değildir. Ancak kendisini yansıttığı kadar da askeri-siyasi-toplumsal olarak güçlü olmadığı görülmektedir. Olası bir İsrail-ABD saldırısında ciddi olarak zorlanabilir. Çin veya Rusya'nın ileri düzeyde ilişkileri olmasına rağmen, olası bir saldırıda cepheden karşılama konumunda olmayabilirler. Hele bir de ABD, Rusya ile Ukrayna arasında Rusya lehine bir anlaşma yapıp savaşı durdurabilirse, İran'ın hedeflenmesi sürecinde Rusya'nın çok güçlü bir destek sunması çok zayıf bir olasılık olarak durmaktadır.

ABD ve İsrail, İran'a bağlı güçleri ahtapotun kolları olarak değerlendirmekteydi. Şimdi bu temel kolları önemli oranda ortadan kaldırmak üzere darbelemektedir. Fakat İran devleti elbette sahip olduğu sosyolojik, tarihsel, siyasi ve ideolojik yakınlıkları nedeniyle hala bölgede özellikle Irak da ciddi bir güç durumundadır. Ancak üzerinde uygulanan ambargo nedeniyle ekonomik, mali, hayat pahalılığı ve enflasyon bakımından ciddi bir biçimde zorlanmaktadır.

İran ulus-devletinin, dış saldırıları gerekçe göstererek, halklar ve kadınlar üzerindeki baskıları artık dayanılmaz bir hal almış, patlama noktasına getirmiştir. Eğer İran demokratikleşme yönünde ciddi adımlar atmaz, doğru bildiği çizgisinde diretirse bu çöküşe giden yola kendi ayaklarıyla ve aklıyla girmiş anlamına gelecektir.

Ancak İran Suriye'de, Lübnan'da boş durmayacak, Irak'ta yeni bir sürprizle karşılaşmamak için çok yönlü bir politika izleyecek gibi gözükmektedir. Öte yandan kendi devlet sınırları içinde değil de diğer Kürdistan parçalarındaki Kürtlere karşı daha esnek bir politika içine girebilir.

Gelişmeler Türkiye'yi köklü değişimlere zorlayacaktır

Üzerinde duracağımız üçüncü strateji ise, Türk sömürgeciliğinin stratejisidir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi kendisini Ortadoğu'nun bütünü, Afrika'nın kuzeyini, Balkanların, Avrupa'nın ve Kafkasların önemli bir bölümünü ele geçiren Osmanlı İmparatorluğu'nun doğal ve tek mirasçısı olarak görmektedir. Özellikle AKP'nin politikası neo-Osmanlılıktır. Tümünden Osmanlı sınırlarına ulaşamayacak olsalar da hedefleri en azından Başur Kürdistan ve Rojava Kürdistan'ı da içine alan misak-ı milli sınırlarına ulaşmaktır. Efrin, Girê Spî ve Serêkaniye'nin işgal edilmesinden sonra, son süreçte Şehba, Til Rifat ve Minbic'i işgal etmişlerdir. Halen de Tışrîn, Qereqozax üzerinde yoğunlaşan saldırıları Türk sömürgecilerinin niyetini göstermektedir. Esas olarak da bugün Kuzey ve Doğu Suriye olarak adlandırılan bölgedeki kadın özgürlüğü temelindeki devrim kazanımlarını tümünden tasfiye etmeye hedeflenmiştir.

Osmanlı İmparatorluğu'nun enkazı üzerinde kurulan Türk devletinin kuruluş felsefesi ve zihniyetinin esasları Kürt halkının inkârı ve yok edilmesi temelinde olmuş ve bu temelde yüzüncü yılını geride bıraktı. Lozan Anlaşması ile parçalanmış Kürdistan'ın en büyük parçası üzerinde sömürgeciliğini kuran Türk devleti, Kürdistan topraklarını ulusal yayılma, yani Türkleştirme alanı olarak görmüş, gerektiği kadar siyaset, askeri, istihbari, hukuk, ekonomi ve kültürel soykırım politikalarıyla bu stratejisini hayata geçirmeye çalışmıştır. Söz konusu

devletin anayasası tümüyle bunun için oluşturulmuştur.

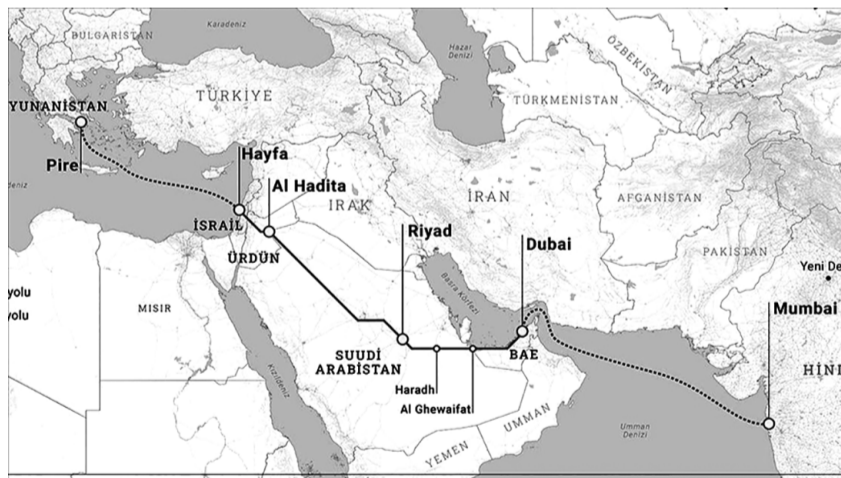
Türk devleti, oluşumu ve gelişimi böyle olan sömürgeci ve soykırımcı bir devlettir. Bu stratejisini hayata geçirmek için ilk önce SSCB'ye dayanmış, ancak daha sonra başta İngiltere olmak üzere, Avrupa'ya dayanmış, 2. Paylaşım Savaşı'ndan sonra NATO'ya girerek ABD ile stratejik işbirliği yapmıştır. Özellikle 2. Dünya Paylaşım Savaşı'ndan sonra tümüyle bölgede İsrail'in korunup-kollanması stratejine eklenmiştir.

Turgut Özal dönemiyle birlikte yeni Osmanlılık hayalleri depreşe de buna pratik olarak fazla cesaret edilmemiştir. Ancak Önder Apo'nun Uluslararası Komplonun sonucu olarak esaret altına alınması ve Kemalist zihniyet ve stratejinin çökmesi, dünyada ve bölgede radikal İslam'ın gelişmesi karşısında zorlanan uluslararası sermayenin, dolayısıyla İsrail'in korunması için "ılımlı İslam" adı altında AKP iktidara getirilmiştir. Bölgedeki büyük alt-üstlerle zemin gelişince hegemonyasını kurmak için harekete geçmiştir. Kürdistan özgürlük hareketini ise bu stratejinin önünde en büyük engel olarak görmüş ve tümüyle onun tasfiyesi için Çöktürme Eylem Planı temelinde daha kapsamlı bir biçimde hareket geçirmiştir.

Son on bir yıl "çöktürme" politikasının uygulanmasıyla geçmiştir. Önder Apo'nun, Kürdistan Özgürlük Gerillası'nın direnişi, kadının, gençliğin ve toplumun her kesiminin direnişi sonucu Sri Lanka-Tamil modelini esas alan AKP-MHP hükümeti, istediği başarıyı elde etmeden uzak bir duruma gelmiştir. Dört trilyon dolar harcamış on binlerce kaybı ve birkaç katı yaralı da işin bir başka zarar ettiği yöndür. Halen de Kürtlerin özgürlüklerine kavuşmasını, kendi topraklarında Türk, Fars, Arap halklarıyla eşit-özgür yaşamaması için ellerinden geleni yapmaktadır.

HTŞ'nin ABD, İngiltere ve İsrail'in oyun planıyla Şam'a yerleşmesi sürecine de dahil edilen Türk devleti, bu durumu kendi lehine çevirmek, Suriye yönetimini istediği gibi biçimlendirmek, Rojava'nın statüsüzleştirilmesi için yoğun bir çabanın içine girmiştir. Dışişleri bakanı ve MİT başkanı, bölge devletleri ve uluslararası güçlerle, "Rojava statüsüne kavuşmasını da ne olursa olsun" havasında görüşmeler yapmakta, bir taraftan tehdit, bir taraftan da taviz politikasını uygulamaktadır. Tüm bu arayışlarına rağmen bölgenin yeniden düzenlenmesinde, haritaların değiştirilmesi için İtalya'da yapılan hegemon güçlerin toplantısına da katılması engellenmiştir. HTŞ yönetimi Türk devletini dışlamamakla birlikte önceliği Suudi Arabistan'a vermesi, Suriye'nin de kendisi için kolay bir lokma olmayacağını göstermektedir.

Özellikle Rusya'nın Ukrayna savaş sürecinde hem her iki savaşan güç arasındaki çelişkilere yararlanmaya çalışmış hem de Türkiye cumhuriyetleriyle birçok ilişki, toplandı geliştirerek, yayılmacı Turan ülküsünü pratikleştirmeye çalışmıştır. Ayrıca Suriye'de İran'ın tasfiyesinde rol oynadığı kadar, aynı şekilde Rusya'ya da ciddi bir darbe vurmuştur. Fakat bu Rusya'nın içinde bulunduğu savaş konumundan yararlanarak yaptığı bir girişimdir. Savaşın durması veya gevşemesi halinde, bu konumunu da yitireceği, gerileyeceği kesin gibidir. Çünkü Rusya, kendi hegemonya alanına, sömürgeci Türk devletinin



belirtmek gerekir. Sömürgeci Türk devletinin DAİŞ ile ilişkileri, ardından HTŞ ile kurduğu ilişkiler ve son Suriye operasyonunda yer verilmesi nedeniyle, dolaylı olarak İsrail stratejisinde yer almaktadır. Ancak Türk devletinin ikili bir karakteri ortaya çıkmaktadır. Kuruluş mantığı bakımından İsrail devletinin koruyucu ve kollayıcısı iken, bölgedeki-kaosu fırsat bilerek bölgede hegemonyasını yayma, zenginliklerden payını yükseltmek istemesi karşısında, çekirdek hegemonik güç ile karşı karşıya gelmektedir. Ancak bu karşı karşıya geliş, öyle uzlaştırılmayacak bir düzeyde değildir. Fakat, AKP-MHP hükümeti iktidarda kaldıkça da bölge üze-

anti-demokratik baskılarını yoğunlaştırmakta, ancak eyaletlere biraz daha inisiyatif vererek, halkların inisiyatif arayışlarını barajlamaya çalışmaktadır. Öte yandan başta kadınlar olmak üzere tüm halkların hak-özgürlük istemlerini baskıyla, idamla karşılamaya devam etmektedir. Ancak İbrahim Reisi ve dışişleri bakanının ölmesi, Hamas liderlerinden İsmail Haniye'nin Tahran'da İsrail tarafından suikast ile öldürülmesi, İran'ın ciddi güvenlik açıklarının olduğunu gözler önüne sermiştir. Özellikle de kendisine bağlı Hizbullah yönetiminin istihbari teknikle tasfiye edilmeleri de bunun bir ifadesi olmuştur.

Elbette İran devleti bir Suriye

girmesini kabul etmeyecektir.

AKP iç siyasette de ciddi bir gerileme ve aşınmayı yaşamaktadır. Yerel yönetim seçimlerinde, iktidar tarihinde ilk kez böyle ciddi bir gerilemeyi yaşamıştır. Ekonomik ve mali sorunların yarattığı istikrar-sızlık, artan hayat pahalılığı ciddi toplumsal sorunlara yol açmaktadır. En önemlisi de her türlü eleştiri ve tepki karşısında, gözaltı, tutuklama yaparak, muhalefeti sessizleştirme politikası uygulamaktadır.

Kürdistan'da ve Türkiye metropollerinde Kürt halkının birlik ve örgütlülüğünü dağıtmak için başta sömürgeci kayyım politikası olmak üzere, her türlü saldırıyı gerçekleştirmektedir. En son HDK örgütlülüğünü dağıtmak için yaptığı gözaltı ve tutuklamalar, saldırının hedefinin ve uyguladığı stratejinin niteliğini tüm açıklığıyla gözler önüne sermektedir.

AKP, yeşil sermaye veya Konya-Kayseri sermayesi olarak da adlandırılan bir burjuva kesimi yaratmıştır. Kökü yetmişli Milli Selamet (MSP) sürecine kadar uzanan bu kesim, 12 Eylül askeri faşist rejim döneminde palazlanmış, Turgut Özal-ANAP iktidar sürecinde belli bir güce ulaşmıştır. AKP'nin iktidar sürecinde ise, egemen olmaya başlamıştır. Buna karşı rahatsızlıklar TUSİAD'ı oluşturan burjuva kesimlerden gelmesi, iktidar bloklarının üzerinde şekillendiği burjuva kesimler arasındaki çatışmanın düzeyini açığa çıkarmıştır. Bunun aynı zamanda bir paylaşım savaşı olduğunu da belirtmek gerekir. Elbette her iki kesimin de dayandığı uluslararası sermaye kesimleri vardır.

Bütün bu durumlar, Türk AKP-MHP stratejisinin kırılmaya ve gerilemeye açık olduğunu ve kazanma şansının olmadığını ortaya koymaktadır. Bunu gördükçe de içerde daha fazla saldırganlaşacakları, dışarda ise, açık bir savaş veya çatışmadan çok uzlaşmayla, tavizler politikasıyla hegemon güçler karşısında iktidarlarını korumak isteyecekleri görülmektedir.

Önderlik inisiyatifi Ortadoğu'yu demokratikleştirecek çizgiyi ifade etmektedir

Yukarda üç stratejiden söz ettik. Bunlar sömürgeci ve hegemonik güçlerin stratejileridir. Bu stratejilerin yol açtığı sonuç ise, bölgenin içinde bulunduğu içinden çıkılması zor kriz, kaos, kan ve gözyaşdır. Zamanını doldurmuş stratejilerdir ve bölgeye bir yararları yoktur. Önder Apo'nun stratejisi ise kadının öncülük ettiği demokratik ulus stratejisidir. Bu strateji büyük bir emek, direniş temelinde kuruldu. Sömürgeci Türk devletinin ve diğer ulus-devlet stratejileri son elli iki yılda, Önder Apo'nun tarih sahnesine çıkışıyla birlikte çok köklü olarak sorgulanmaya başlandı. Bu temelde ideolojik gruplaşma, ardından Partileşme ve toplam elli iki yıllık bir mücadelenin sonucunda, Önder Apo'nun mücadeleye başlamasıyla birlikte, karşı harekete geçen güçlerin başında MHP gelmiştir. Alparslan Türkeş ile başlayan bu saldırılar, en uzun süreyle MHP'nin genel başkanlığını yapan Devlet Bahçeli, yaptığı Meclis konuşmasında isim vererek, Önder Apo'ya yönelik direkt bir çağrı yapmıştır. Ardından Tayyip Erdoğan, yaptığı açıklamalarda, Devlet Bahçeli'nin yaptığı çağrının arkasında olduğunu belirtmiştir.

Bu aynı zamanda TC devlet aklının inkar ve imhaya dayanan paradigmasının da iflasi ve yenilgisi

❖ Eğer bir ateşkes olacaksa bu tek taraflı değil karşılıklı olmak durumundadır. Tüm bunlar birer gerçeklik iken Önderlik ile yapılan ikinci görüşmeden sonra Önder Apo gerillaya silah bırakma çağrısı yapmadığı için AKP hükümetinin sözcüsü Ömer Çelik, DEM heyetinin İmralı'ya gidişini durdurduklarını söylemiştir. Fakat bu açıklama daha sonra geri çekilmiştir. Hükümet kanadından süreci muğlaklaştırıcı, geriye çekici tartışmalar yürütülmüştür.

anlamına gelmektedir. Çünkü sömürgeci soykırımcı politikalar sonuç alamamışlardır. Kürt halkı, tarihin en eski ve en köklü halklarından birisi olarak, Önderliğiyle, özgürlük hareketiyle fedaiye direnmiştir.

Elbette tüm bu direnişler, esas olarak Önder Apo'nun özgürlük paradigmasından gücünü alarak başarılmıştır. Bu anlamda düşmanın kuruluş zihniyeti, felsefesi ve Çöktürme Planı çökmüştür. Esas olarak sömürgeci Türk devleti dünyada ve bölgemizde derinleşen Üçüncü Dünya Paylaşım Savaşı koşullarını yedekleyerek, özellikle de jeo-politik konumunu politik-askeri dengelerde kullanarak, sonuç almak istemiştir. Ancak bunda da başarılı olmadığı gibi eski stratejik konumunu da yitirmiştir.

Yarım asrı aşan çok zorlu, bedeli ağır bir mücadele sonucunda, AKP-MHP yönetimi nihayet çok abarttığı gücünün sınırlarını görmüştür. Neyin mümkün, neyin mümkün olmayacağını gördükten sonra "Kürt-Türk kardeşliğini" tekrardan dile getirmeye başlamışlardır. Ancak dillendirilen "Kürt-Türk kardeşliği" ne kadar Kürt inkarını gizleyen, demagojik konumundan çıkarılmıştır, bu henüz yeterince netliğe kavuşmamıştır. Önder Apo'nun sorunun çözümüne ilişkin Ömer Öcalan ve DEM heyeti üzerinden yaptığı açıklamalar karşısında gösterilen tavır-tutumlara bakıldığında, bunun henüz kuşkuları giderecek bir düzey kazanmadığını ortaya koymaktadır.

Sömürgeci Türk devleti, Rojava devrimini kendisi için son derece hayati ve tehlikeli bulmaktadır. SMO çeteleriyle birlikte tüm Rojava alanlarını ateş altına alıp Tışrın ve Qereqozax hattına saldırmaktadır. Özellikle alt-yapı kurumlarına, elektrik, su, petrol vb. alanlar hedef alınmaktadır. Öte yandan oluşturulan Kürt-Arap kardeşliğini baltalamak için birçok provokasyon geliştirmekte, böylelikle devrimi içten çökertmeye çalışmaktadır. Özellikle Tışrın Barajı'nı korumak için sivil halkın eylemliliklerini uçaklarla vurma, Türk devletinin niyetini göstermesi bakımından öğreticidir. Basın mensuplarını, sanatçıları hedeflemesi de soykırımdaki ısrarını göstermektedir. Bu saldırılarla, Rojava devrimini tasfiye edemezse de zayıflatılmış, adeta kolu-kanadı kırılmış bir Rojava yaratılarak Barzani artıkları grupların etkisine açık hale getirilmeye çalışılmaktadır. Önder Apo'nun paradigmasıyla hareket eden Kürtleri tasfiye etme konusunda Tayyip Erdoğan-Mesud Barzani ortaklardır. Behdınan alanındaki Barzani ailesinin Kürdistan Özgürlük Gerillası karşısında yaptıklarına bakıldığında her şey kendiliğinden anlaşılacaktır.

Bir taraftan Kürt-Türk kardeşliğinden söz edilirken, öte yandan Rojava devrimini tasfiye saldırıları kardeşlik edebiyatının tümüyle sahate olduğunu ortaya koyması bakımından öğretici bir örneklik teşkil etmektedir.

Elbette bu gerçeklik sadece Rojava'da ortaya çıkmıyor. Günlük olarak Bakurê Kurdistan ve Türkiye'de de hemen hemen her gün kendisini bir biçimde göstermektedir. Gazeteciler, aydınlar, yurtseverler şu veya bu nedenle gözaltına



alınıp tutuklanmaktadır. Birçok belediyenin seçilmiş yönetimleri görevden alınmış, halkın iradesi yerine sömürgeci memurlar kayyum adı altında atanmışlardır. Türkiye alanında, bir basın açıklaması yapan İstanbul Baro Başkanı hakkında soruşturma açılmış, tasfiyenin yolunu göstermiştir. Yine HDK bünyesinde halkların eşit-özgür kardeşliğini savunan bir yapılanmaya yönelik gerçekleştirilen saldırılarla Kürt halkının Türk dostları tasfiye edilerek, aslında Kürt halkı yalnızlaştırılmak istenmektedir. Adına yeni süreç veya adı konulmamış bir başlangıç denilen gündeme rağmen baskı ve zulümdeki sınırsızlık AKP hükümetinin niyetini gözler önüne sermektedir.

Barzani ailesi tıpkı bir kanser uru gibi Kürt ve Kürdistan birliğini kemirmeye, bozmaya devam etmektedir. PKK'ye karşı Türk sömürgeciliği ile geliştirdiği ilişki temelinde varlığını garanti altına alan Barzani ailesinin bu tutumunda ısrarlı olacağı gözükmektedir. Kimi yumuşama vb. ifade ve yaklaşımlar gösterilse de siyasetlerinin özünde bir değişiklik yapmayacakları çok açıktır. Eğer hatırlanırsa Rojava devriminin ilk yıllarında hatta ilk aylarında Semalka sınır kapısını kapatmış, devrimi ambargo altına almış, hendekler kazmış ve bu temelde devrimin kazanımlarını tasfiye etmeye çalış-

mıştır. Kendisine bağlı olarak hareket eden ENKS adlı yapılanma ve çetevari bir oluşum olan Roj peşmergeleri, Türk sömürgecilerine bağlı hareket eden Suriye muhafefiyle yakın çalışmışlardır. Her fırsatta, Rojava devrimini bozma, sabote etme ve geriletmeyi hedeflemişlerdir. Bunu DAİŞ saldırıları zamanında yaptıkları gibi, sömürgeci Türk devletinin saldırdığı dönemlerde de yapmışlardır. KDP'ye bağlı "Parastin" adlı istihbarat örgütlenmesi, Rojava'da birçok yurtsever ve devrimci kadronun MİT tarafından katledilmesinde de aktif bir biçimde rol almışlardır. Efrin'de tümüyle Türk devletine bağlı çetelere hizmet etmişlerdir. Son süreçte Barzani'nin QSD yönetimiyle görüşmesi, tümüyle ABD ve benzeri güçlerin yönlendirmesi ve teşvikiyle olmuştur. Nasıl ki Kobanê'de Koalisyon Güçleri devreye girdikten sonra bir grup peşmergeyi birkaç saatlik yolu birkaç günde aşarak Kobanê'ye ulaşırsa ve bundan da Kürt halkı nezdinde puan toplamaya çalıştıysa, şimdi de ayları bulan yoğun çatışmalar karşısında tek bir söz söyleyemeyen, direnişin gelişmesi uluslararası güçlerin devreye girmesi ve hatta HTŞ yönetimiyle bile bizzat heyetler düzeyinde görüşmelerin yapılmasının sonrasında devreye girmesi ucuz politik kazanç hesabından farklı bir şey değildir.

Aynı tarihlerde Barzani ailesi sömürgeci Türk devleti ile Kürdistan Özgürlük Gerillası'na karşı her türlü işbirliğini yürütmeye devam etmiştir. Bir taraftan Bakur devrimine bu kadar düşmanlık yapıp yüzlerce gerillanın şehadetine sebep olurken öte yandan Rojava yönetimi ile yaptığı görüşme tümüyle bunun üstünü örtme, ihanet pratiklerini unutturma hesabından başka bir anlam ifade etmemektedir. Gerçekte ise Barzani ailesi kaderini Kürtlerle veya Kürdistan ile değil, sömürgeci Türk devleti başta olmak üzere İsrail, ABD, İngiltere gibi güçlerle birleştirmiştir.

Sömürgeci soykırımcı Türk devleti 2017-2018 yılından itibaren artık kendi başarılarına sonuç alamayacaklarını anladıklarından devreye KDP güçlerini de koymuşlardır. KDP sömürgeci Türk devletine her türlü lojistik, istihbarat ve peşmerge güçleriyle gerillanın rahatça hareket etmesini bizzat engelleme, bölgeler arasında ilişkiyi engelleme, yer yer takviye güçlerini şehit etme gibi haince pratikler sergilemiştir.

KDP'nin ihanetinin de yeterli olmadığı anlaşılınca bu kez bizzat Irak devleti ile üst düzeyde yoğun ilişki ve tartışmalardan sonra ortak hareket etme kararı alınmıştır. Fakat buna rağmen demokratik modernite gerillası başarıyla direnişini sürdürmüştür. Bu saldırılar sadece Medya Savunma Alanları'na dönük

olarak yapılmamıştır. Bu saldırıların yöneldiği diğer bir alan da Rojava olmuştur. Rojava devriminin ortaya çıkışından itibaren KDP tarafından zayıflatma, kontrol altına alma ve alana yerleşme politikaları yoğunca sürdürülmüştür. Rojava devrimini Koalisyon Güçleri'nin dış desteği ve esas olarak Arap, Asuri, Süryani, Türkmen ve Çerkes halklarıyla demokratik ulus temelinde örgütlenerek karşı koymasına birçok hesabı önemli ölçüde bozmuştur.

Özellikle kadın öncülüğünde gelişen Rojava devrimi, Önder Apo paradigmasının pratikleşmesi bakımından sadece Türk devletini değil, diğer NATO güçlerini de teşkil etmiştir. Diğer NATO güçleri bir taraftan DAİŞ çetelerine karşı Rojava devrim güçlerini destekleyen öte yandan Önderlik paradigmasından uzaklaştırmak için de sinsi bir planın içinde bulunmuştur.

Sömürgeci Türk devleti 4 yıldan bu yana, en ağır bir biçimde uyguladığı tecridi kendi kanunlarını çiğneme pahasına da olsa sürdürmüştür. Çünkü onlara göre eğer tecritle Önderlik ve hareket arasında bir kopukluk yaratılır ise bundan kendilerinin çok iyi yararlanacakları yönünde bir hesapları vardı. Fakat PKK, Önder Apo üzerindeki tecridin kaldırılması için birçok hamle planlamış ve pratikleştirmiştir. Hiç kuşkusuz bu pratikleşmenin kimi sonuçları olsa da bunlar tecridi kaldırmada yeterli olmamış. Fakat 2024 Ekim ayında Kürt halkının dostları tarafından başlatılan "Önder Apo'ya özgürlük, Kürt sorununa siyasal çözüm" hamlesi kapsamında ciddi eylemler etkinlikler gösterilmiştir. Ardından halkımızın da Kürdistan'ın her alanından katılım yaptıkları bu hamle, dünyada önemli etkiler ve yankılar yaratmıştır.

Özellikle dünya çapında, her birisi kendi dalında Nobel barış ödülü alan 69 aydınının Önder Apo'nun özgürlüğü için, Avrupa Konseyi ve Türk devletine yaptıkları çağrılar, bu hamlenin sonuç alıcılık düzeyini ortaya koymuştur. Yine halkımızın dünyanın her tarafında, özellikle Avrupa'da sergiledikleri eylemler ciddi bir kamuoyu yaratmıştır. Kürdistan'ın dört parçasında Önder Apo'nun özgürlüğü ve Kürt sorununun siyasal çözümü hamlesinin daha büyük kitlesel eylemler ve bu eylemliliklerdeki istikrar ve süreklilik önemli sonuçlar yaratmıştır.

Bu hamle sürecinde Uluslararası Kompro'dan sonra Önder Apo'nun kitaplarının tercüme edilmesi, paradigma üzerinden konferans ve paneller yapılmasının yanı sıra, hamle kapsamında kitap okumaların yapılması ciddi bir gelişme olmuş, Önderlik paradigmasının anlaşılmasında ciddi bir zemin oluşturmuştur. Özellikle kapitalist modernitenin dünyayı yıkımın eşiğine getirdiği bir süreçte, kadın özgürlüğünü esas alan demokratik ekolojik toplum modeli kapitalist modernitenin gerçek alternatifi olduğunu ortaya koyması, tüm insanlık için bir umut olmuştur. Bu aynı zamanda yeni bir enternasyonalin örgütlenmesinin de güçlü zeminini yaratmıştır.

Elbette bu etkinlikler sömürgeci Türk devletinin uluslararası alanda da engelleme, kimi etkinliklere çeteleri vasıtasıyla saldırma yönünde ciddi diplomatik ve siyasal baskılar geliştirmesine yol açmıştır. Fakat buna rağmen bu etkinliklerin yaygınlaşmasının önüne geçememişlerdir. Özellikle Bakurê Kurdistan ve Türkiye metropollerinde tam bir faşist zihniyetle her türlü etkinliği yasaklama, baskı ve tutuklamalara rağmen eylem ve hamle etkinlikle-

rinin hızından hiçbir şey yitirmeden sürdürülmesi halkımızın Önder Apo'ya ve özgürlüğüne ne kadar bağlı olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur. Öyle ki eylemi haberleştiren gazeteciler, eyleme katılanlar, dijital medya adreslerinden konuya ilişkin açıklama yapanlar çoğu zaman gözaltına alınmış, işkenceden geçilmiş, hakarete uğramış ya da tutuklanmışlardır. Bunu sadece Kürdistan'da değil, kimi dost Türk aydınlarına karşı da yapmışlardır. Fakat buna rağmen halkımız ve dostlarımız Önder Apo'yu sahiplenmekten ve Kürt sorununu gündemleştirmekten, çözümünü dayatmaktan geri durmamışlardır.

Kürdistan'da eylem ve etkinlikleri engellemek, katılımı sınırlamak için politik gelişmelere göre ilçe kaymakamları, il valilikleri padişah fermanı gibi etkinlikleri yasaklayan kararlar almış, yayınlamış ve uygulamışlardır. Fakat buna rağmen kimi zaman niceliksel zayıflıklar gösterilse de eylemlilikler halkımızın bir tutumu olarak sergilenmeye devam etmiştir. Hem Önderliğin, hareketin ve halkın örgütlü, direnişçi tutumu hem de, uluslararası alanda ve özellikle bölgemizde yaşanan siyasal askeri gelişmeler neticesinde bir kez daha Önder Apo'nun yanına giderek sorunun çözümünü tartışmak zorunda kalmışlardır.

Her şey Önder Apo'nun fiziki özgürlüğüne bağlıdır

Önder Apo, Ömer Öcalan ile yaptığı görüşmede, özetle "Tecrit sürüyor. Eğer imkân yaratılırsa, sorunu şiddet ve çatışma zemininden hukuk ve siyasal zemine çekebilirim. Buna gücüm, bilgim ve tecrübem" var demiştir.

DEM heyeti ile yaptığı 28 Aralık 2024 tarihli görüşmede ise, 7 maddede özetlenen manifesto değerinde bir yol haritası ortaya koymuştur. Önderlik, bu görüşmede, Ortadoğu ve Türkiye'deki son gelişmeleri değerlendirmiş, Türk-Kürt kardeşliğini geliştirmeyi bir sorumluluk ve tüm halklar için kader belirleyici önemde acil bir görev olduğunu, en önemli çözüm zeminlerinden birisinin de Meclis olduğunu, tüm siyasal çevrelerin dar, dönemsel hesaplara takılmadan, özellikle muhalefetin katkı sunmasını, kendisinin yaklaşımının devlete ve siyasal çevrelere iletilmesi ve onların görüşlerinin kendisine iletilmesi temelinde pozitif çağrı yapacağını, çabalarının ülkenin demokratik bir dönüşümü için kıymetli bir kılavuz olacağını, devrin Türkiye ve bölge için barış, demokrasi ve kardeşlik devri olduğunu belirtmiştir.

DEM heyeti, Önder Apo'nun yukarıda özetlenen görüşlerini daha ayrıntılı bir biçimde hem muhalefet hem iktidar hem de zindanda bulunan birçok legal siyasal yöneticisine, onların görüş ve önerilerini de Önderliğe iletilmişlerdir. Yine bunu özet bir biçimde kamuoyuna da yansıtmışlardır. Umut ve inançlarının yansırı, devletin henüz tam karar verme durumunda olmadığını altını çizmişlerdir. Ayrıca AKP-MHP hükümetinin yapması gereken düzenlemeleri ve atılması gereken adımları da satır başlarıyla dile getirmişlerdir.

Başta Tayyip Erdoğan olmak üzere iktidar kanadından birçok yetkili, "ya silahlarını bırakırlar teslim ederler ya da silahlarıyla birlikte gömül-

ürler" biçiminde açıklamalarda bulunmuşlardır. Faşist hükümete bağlı televizyon kanallarında topladıkları savaş rantçısı sahte aydın-yazar, gazeteci hemen hemen her gün Önder Apo'ya karşı saygısızca ifadeler eşliğinde özgürlük hareketini kötüleyen, küçümseyen yaklaşımlarını sergilemişlerdir. Sorunu bir halkın varlık ve özgürlük sorunu biçiminde değil de bir terör sorunu olarak tanımlamış ve "terörsüz Türkiye" yaratmak için PKK'yi silahları bırakması gerektiği tekrar tekrar dile getirmiş ve böyle bir algı yaratmaya çalışmışlardır. Hatta, kendi politikalarına uygun sahte kamuoyu araştırma raporları sunarak, yaratmak istedikleri algıyı tüm den hâkim kılmak için çok yönlü bir saldırı içinde bulunmuşlardır.

Sorun bir kez yanlış tanımlandı mı çözümü de yanlış konulur. Faşist hükümet temsilcileri sorunu, yüzyıllık inkâr-imha, soykırım politikası ve Kürt halkının özgürlük sorunu olarak koyma yerine sorunu bir "terör sorunu" olarak ele aldığı için doğal olarak saldırılarını da aralıksız olarak sürdürmektedirler.

Ayrıca konuyla ilgili olarak bir başka yanlış algıya işaret etmek gerekmektedir. Kürdistan'ı sömürgeleştiren, 100 yıldan bu yana bu sömürgeciliği bir soykırımla tamamlamak isteyen, yine Kürdistan'ı bir Türk uluslaşma alanı yapmak isteyen politikalar uygulayan Türk devletinin kendisidir. Eğer gerçekten de sorunu çözmek gibi bir plan ve niyet varsa, öncelikle sorunun kaynağı olarak Önder Apo, PKK ve gerillayı değil, devlet ve hükümet olarak kendilerini görmelidirler. Hem görmeli hem de bunu adına zehir-zıkkım bir şovenizmi, ırkçılığı geliştirdikleri Türk halkına anlatmaya başlamalıdır. 1919-1923 yıllarında yakalanan ortaklığı devlet-hükümet olarak nasıl bozduklarını, ihanet ettiklerini anlatmaları, karanlık geçmişleri ile yüzleşmeleri gerekir. Bunlar tarihin gerçekliğidir. Madem Kürt-Türk kardeşliği yeniden inşa edilmek isteniyorsa, o zaman öncelikle buna kim veya kimlerin ihanet ettiğini veya bozduğunu açık yüreklilikle ortaya koymaları gerekir. Ancak bugüne kadar bu yönde ciddi, belge-bilgiye dayanan tek bir gerçeklik ortaya konulmuş değildir. Daha çok, Önder Apo, PKK ve gerillanın suçlanmasına dayanan, "terörist"likle suçlanmanın ön planında olduğu bir zehirli dil kullanılmaktadır.

Dolayısıyla sorunun çözümüne öncelikle zihniyette, dolayısıyla dilde başlamak gerekiyor. Orda başlayan çözüm, kendiliğinden pratiğe de bir biçimde yansımacaktır. Eğer bunlar oluyorsa, ortada daha tehlikeli bir sorun vardır. Onun için somut sorun karşısında somut çözüm adımları gereklidir. Adımlar da elbette öncelikle hükümetin kendisinden beklenmelidir. Tayyip Erdoğan'ın elinde padişahların yetkileri mevcuttur. Parlamentoda çoğunluk kendilerinde, yargı-yürütme, açık ve gizli ordu-polis-istihbarat kurumları tümüyle kontrollerindedir. Eğer yasal anayasal bir değişiklik yapılacaksa da yapabilecek durumdadırlar. Eğer kanun hükmünde kararname ile düzeltilecekleri yanlışlıklar varsa bunu da yapabilecek durumdadırlar. Zulüm ve baskı için anında çıkarılan kanun hükmünde kararnameler, isterlerse bir günde halklarımızın eşit-özgür-demokratik birliği için de çıkarılabilir. Eğer çıkarılmıyorsa demek ki, niyet başkadır.

Niyetin başka olduğuna dair, saymakla bitmeyecek, bu yazının bo-

ytunu aşacak o kadar olay vardır ki hepsini yazmaya imkân yoktur. Önder Apo'ya yaklaşımları ciddiyet ve samimiyetin ölçüsüdür. Önder Apo'nun hala, kendi kanunlarını da çiğneme pahasına esaret ve tecrit altında tutulmaktadır. Önderliğin özgürlüğü sağlanmadan nasıl bir çözüm geliştirilebilir? Tecridin kaldırılması ve umut hakkı işletilmeden, nasıl bir demokratikleşmeden söz edilebilir? Bir diğer örnek ise pazar günü yani 23 Şubat'ta AKP kongresinde, "ya siyaset ya silah" diye bir söz etti. 24 Şubat sabahına da halkın oylarıyla seçilmiş Kağızman Belediye Eşbaşkanı görevden alınarak yerine kayyım atandı. Bu, Ekim ayından bu yana atanan kaçıncı kayyımdır. PKK'nin davet edildiği "siyaset" böyle bir siyaset olmaktadır. Bu kadar yalan, dolandırma ve aldatma olabilir mi?

Ancak genel olarak kamuoyu da siyasal partiler de egemen bakış açısına göre koşullanmış ve şekillenmişlerdir. Saldırısı durdurması gereken sanki Türk devleti değil de gerillaymış gibi bir algıyla hareket edilmektedir. Bu son derece yanlıştır. Çözüme ezilenden değil ezenden başlamak gerekir. Ya da, birbirine inisiyatif tanıyan taraflar olarak, karşılıklı adımlar atılabilir. Öncelikle bu bakış açısının ve algının değiştirilmesi gerekmektedir. Her halkın kendi varlığını kültürünü toprağını ve temel insani değerlerini, onurunu koruması Birleşmiş Milletler tarafından da kabul edilen bir haktır. Bu hakkın çiğnenmesi karşısında direniş de temel bir insani haktır. Kürdistan Özgürlük Gerillası bu hakkı kullanmaktadır. Eğer bir ateşkes olacaksa bu tek taraflı değil karşılıklı olmak durumundadır. Tüm bunlar birer gerçeklik iken Önderlik ile yapılan ikinci görüşmeden sonra Önder Apo gerillaya silah bırakma çağrısı yapmadığı için AKP hükümetinin sözcüsü Ömer Çelik, DEM heyetinin İmralı'ya gidişini durdurduklarını söylemiştir. Fakat bu açıklama daha sonra geri çekilmiştir. Hükümet kanadından süreci muğlaklaştırıcı, geriye çekici tartışmalar yürütülmüştür.

Öte yandan CHP sömürgeci Türk devletinin kurucu partisi olarak henüz kendisini kuruluş kodlarından koparmamıştır. Kelimenin gerçek anlamı ile Kürt sorununun demokratik çözümü ve Türkiye'nin demokratikleşmesine ilişkin ciddi bir program ve strateji henüz sunmuş değildir. Geçmiş yıllarda birçok kez Kürt halkının temel sorunlarının çözümüne ilişkin rapor hazırladıkları bilinmektedir. Ancak bu raporların göstermelik olmaktan öte hiçbir anlamı ve pratik değeri olmamıştır. Şimdi de sürekli bir biçimde AKP'nin olan bir çözümü kendi lehine kullanacağı, Erdoğan'ın yeniden cumhurbaşkanı olacağı, onun için bu oyuna gelmeyeceğini dile getirmektedirler. Bunu söylerken, kendisinin iktidar olması halinde Kürt sorununu nasıl çözeceğine ve programında nelerin olduğuna ilişkin en küçük bir bilgiyi dahi kamuoyuyla paylaşmamaktadırlar.

En sinsi ve tehlikeli yönü ise, Kürdistan Özgürlük Gerillası karşısındaki kayıplarını ve yaralıları kastederek "gazi ve şehit yakınlarının hassasiyetlerini göz önünde bulunduracağız" yönlü ifadeleridir. En ırkçı, en iktidarcı kesimin hassasiyetlerinin neler olabileceğini bilmek için kâhin olmaya gerek yoktur. Yani topu taca atma gibi bir durum ortaya çıkmaktadır. Eğer gerçekten sorunun köklü bir çözümü yönünde hazırlıkları olsa, o zaman daha doğru ve yeterli çözüm

çin programını açıklar ve sorunun çözümü konusunda daha samimi ve daha hazırlıklı olduğunu da ortaya koyarlardı. Belli ki Kemalist zihniyeti, kendi kişiliklerine çok derinlikli oturmuşlardır. Ondandır kopmaları zor gözükmemektedir.

Son zamanlarda sorunun çözümü daha yüksek sesle dillendirilir tartışılır hale gelince faşist partilerin başında gelen İyi Parti ve Zafer Partisi yöneticileri tümüyle sorunun çözümüne karşı çıkmışlar ve engellemek için de ellerinden geleni yapacaklarını dile getirmişlerdir. Bu kesim giderek CHP ile yakınlaşmakta, anti-AKP cephesinde birleşmiş gibi gözükseler de, Önderliğin geliştirmek istediği çözüme karşı da bir hizalanma söz konusudur. Yüz yıl boyunca Türk ulus devletinin Kürt halkının inkârı ve yokluğu temelinde oluşturulması ve bunun için gerçekleştirdikleri soykırım pratiğiyle yüzleşmek dahi istememektedirler. Böylesine insanlıktan çıkmış bir zihniyete sahip bulunmaktadırlar. Eğer bu konuda en ufak bir istem olsaydı, bunu öncelikle Türk halkıyla tartışmaları gerekirdi. Ancak bu yönde en ufak bir hareket dahi yoktur. Kürt sorunu, eşitlik, kardeşlik, kayyım atamaları karşısında gösterilen tepkiler vb. ise Kürtleri avlamak içindir. Önümüzdeki olası erken veya genel seçimde yine Kürtlerin oyunu alarak iktidar olma hesabından başka bir şey değildir.

DEM Parti ile seçim ittifakı yapan birçok sol sosyalist demokrat örgüt güçleri sorunun çözümüne katkı yapmak istemektedirler. Fakat onlar da Türk halkı ve emekçileri içerisinde henüz fazla örgütlü değildir. Çalışmalarının merkezine Türk halkını ve emekçileri yeterince aydınlatmayı koymuş değildirlir.

Daha çok kazanılmış kitle içerisinde çalışmakla yetinmektedirler. Var olan örgütlenme düzeyi ise sömürgeci güçlerce yüzyıl boyunca oluşturulan inkâr-imha zihniyetini ve siyasetini aşmaya yetmemektedir. Elbette bu kesimlerin içinden gelip de fedaiye Kürt halkının özgürlüğünü savunan Haki Karer, Kemal Pir, Denizler, Mahirler, Orhan Yılmazkaya, Ulaş Bayraktaroğlu gibi şehit düşen yüzlerce yoldaşın emeğini unutmamak gerekir. Onların anısına bağlılığın bir gereği olarak bu zihniyeti aşarak, halkların eşit-özgür ve demokratik birliğini kuralmalıyız.

Sonuç olarak Türk devletinin demokratik bir çözüme henüz karar vermediği aksine Rojava başta olmak üzere her alanda Kürt halkına karşı saldırılarını sürdürdüğü, bölge güçleri arasında PKK'yi tasfiye etmek için, çalmadık kapı bırakmamıştır. Önder Apo'nun yapacağı açıklamanın biçimini dahi sorun yapmaktadır. Dolayısıyla hiçbir beklentiye girmeden, geliştirilecek demokratik bir çözümün ve barışın da ancak örgütlü mücadeleyle geliştirileceği asla unutulmadan, herkes bulunduğu alanda yapabileceklerin en fazlasını yapmaya gayret göstermelidir. Tışrın'de olduğu gibi tarihin en görkemli direnişlerinin sergilendiği görülmektedir. Gerillanın en amansız koşullarda sömürgeciliği vuran eylemleri gelişmektedir. "Ölümden korkmuyoruz çünkü ölümden daha büyüğüz" diyen Kürt analarının direniş ruhu bu sürece damgasını vurmuştur. Demokratik siyasal çözümün önünü açacak olan işte bu direniş ruhu, kararlılığı ve örgütlülüğüdür.

Gerçek çözümün yolu da Apocu çizgide örgütlenen halk ve halkların ortaklaşan direnişinden ve mücadelesinden geçer.

KÜRT SOYKIRIM GÜNÜ'NÜ ÖZGÜRLÜK GÜNÜ YAPALIM!

■ EVİNDAR ARARAT

15 Şubat 1999 Uluslararası Komplosu'nu gerçekleştiren devletleri ve hegemon güçleri nefretle kınıyorum. Uluslararası Komplo sürecinde "Güneşimizi Kartamazsınız" ve "Önderliksiz Yaşam Olmaz" şiarıyla Önder Apo etrafında bedenleri ile ateşten çember oluşturan ve fedai eylem gerçekleştiren tüm şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyorum, anılarını Önderliğimizle özgür günlerde buluşmayı gerçekleştirerek yaşatacağımızın sözünü veriyorum. Yine mücadelemizin her anında Önderliğimizle yürüyen, bedel ödeyen ama asla mücadelen vazgeçmeyen halkımızı ve dostlarımızı selamlıyor, direngen duruşları karşısında saygı ile eğiliyorum.

26 yıldır işkence rejimine karşı tarihsel bir duruş

Önder Apo'nun yoldaşları olmayı başarmış olan bu fedai duruş ile milyonların örgütlü mücadelesini yaratan halk direnişi Uluslararası Komplo'nun başarıya ulaşmasını engellemiş, boşa çıkarmıştır. Önder Apo'nun İmralı'daki tarihsel direnişi, mücadeleyi en üst düzeyde kesintisiz sürdürmesi, gerillanın destansı direnişi ve halkımızın direnişi bütünleşmiştir. Önderliğimizin, parti militanlarının ve halklarımızın ortak mücadelesi Kürt sorununu bölgesel düzeye taşımış, Önderliğimizin paradigmasını tüm dünyaya yaymış, evrenselleşmesini sağlamıştır. Başta kadınlar ve gençler olmak üzere halkların kendini bulduğu, tüm sorunlarının çözüm anahtarı, perspektifi olarak benimsediği bir düzeye ulaşmıştır. Önder Apo'nun 'Demokratik, Ekolojik, Kadın Özgürlükçü Paradigması', demokratik konfederalizm sistemi, kadın devrimi projesi Kürdistan sınırlarını aşmış, küresel etki gücünü kazanmıştır. İmralı işkence sistemi Önder Apo'yu ağır tecrit koşulları ile sınırlandırmaya çalışsa da savunmaları ile Önder Apo, özgür kişiliğini, düşüncelerini, çözüm perspektiflerini tüm insanlığa ulaştırmış, dışarıdaki herkesten çok daha fazla düşünceleri ve kişiliği ile özgür olduğunu ortaya koymuştur. Dolısıyla tecridi fikirleri ile yerle bir etmiştir. Bundan dolayı son 4 yıldır özellikle dünyanın hiçbir yerinde görülmemiş düzeyde her türlü hukuki, siyasi, insani yasaları hiçe sayarak hiç kimse ile görüşmesine izin verilmemiştir. Uluslararası kurumlar, devletler mutlak tecrit için Türkiye'ye onay vermiştir. Bu durum Uluslararası Komplo'nun ısrarla devam ettirilmesi tutumu ve planıdır. İmralı'daki işkence ve mutlak tecrit rejimi dünyanın hiçbir yerinde yoktur. Dünyada hiçbir tutukluya bu düzeyde hukuksuzluk, insan haklarının ihlali uygulanmamıştır. İmralı'da uluslararası hukuk, anayasal haklar yok sayılmaktadır. 26 yıldır Önder Apo, bu işkence rejimine karşı direnmekte, tarihsel bir duruş göstermektedir. Bu kadar ağır bir işkence rejimi altında mutlak tecridin

❖ 50 yıldır yürüttüğümüz ve ağır bedellerine rağmen Kürdistan ve Ortadoğu halklarına eşsiz bir mücadele mirası yaratan Kürt Özgürlük Hareketimiz, Önderliğimizin yapacağı çağrı ile yeni bir tarihi eşiktir. Önderliğimiz, egemen güçlerin ve ulus devletlerin iktidarını ve çıkarlarını devam ettirmede kullandığı en önemli silah olan savaş sarmalına son verme, demokratik ve siyasi zeminde özgürlük ve demokrasi mücadelesini halklar ve kadınlar adına yürütme mücadelemizde yeni bir yapılanma süreci geliştirmek istiyor.

uygulanmasının en belirleyici sebebi Önder Apo'nun siyasi, ideolojik, toplumsal, tarihsel gücü, düşünceleri ve her soruna yönelik sunduğu, sunacağı çözüm projeleridir. Önder Apo'nun 3. Dünya Savaşı'nda Ortadoğu'nun yeniden dizayn pazarlığında sürece müdahale etmesinin önü bu biçimde alınmak istenmiştir. Ancak İsrail'in Gazze ve Lübnan'a saldırıları, son olarak Suriye'deki rejim değişikliği ile birlikte Ortadoğu'nun şekillendirilmesine dayalı siyasi, askerî, ekonomik güç savaşı Türkiye devletini, AKP-MHP iktidarını panikletmiş ve Önderlikle görüşmek zorunda bırakmıştır. Devlet Bahçeli'nin Önderliğe ilişkin açıklamaları bunun sonucunda gelişmiştir. Önder Apo da bu gelişmeleri değerlendirerek Kürt sorununun demokratik çözümü için inisiyatif geliştirmektedir. Şimdi bizler kadar Türkiye'deki halklar, Kürt sorunu ile ilgili tüm kesimler İmralı'dan Önderliğimizin yapacağı çağrıya kilitlenmiş durumdadır ve merakla beklemektedir. Önderliğimizin inisiyatif olarak çözüme yönelik bir zemin hazırlamaya çalıştığını görmekteyiz. Ancak devlet akli bir biçimde devreye girmiş görünse de, hem devletin hem de AKP iktidarının çözüme yönelik hazırlık düzeyinin ne olduğu belirsizdir.

Son birkaç aydır adı konulmayan süreç, bir kez daha bizlere tarihi gelişmeler kadar risk ve tehlikelerle de karşı karşıya olduğumuzu göstermektedir. Önder Apo, bu sürecin barış ve demokrasi lehine sonuçlanması için kararlı bir duruş geliştirmektedir. Hem parti kadroları hem Kürt halkı hem de demokrasi ve barıştan yana herkes için de kararlı, cesur ve fedakar bir duruş ve pratiği gerekli kılmaktadır. Henüz adı konulmayan bu girişim veya inisiyatifin demokrasi ve barışa evrilmesinde özellikle kadınların Önderliğimizin söyleyeceklerine, çağrılarına, atacağı adımlara örgütlü, bilinçli ve özverili bir katılımı geliştirmesi hayati önemdedir.

Böylesi tarihi bir süreçte Uluslararası Komplonun 27. yılında Önder Apo'nun fiziki özgürlüğüne yol açacak bir mücadele süreci ile komplonun karanlığını aydınlığa çevireceğimiz bir tarihi dönemece yaşıyoruz. Böylesi bir süreçte kadın hareketimizin gelişiminde Önderliğimizin emeklerini, beklentilerini ve bu tarihi süreçte bize yüklediği görevleri değerlendirmek olası olumlu-olumsuz gelişmelere de hazırlıklı olmamızı sağlayacaktır.

'Özgür Yaşam Projesi' için en küçük imkanı bile değerlendirdi

Uluslararası Komplo'nun 27. yılında Önder Apo'nun tüm kadınlar, özelde PAJK militanları olarak bizlere sağladığı özgür yaşam, mü-

cadele ve toplumsal gerçekliğin anlamını, değerini bir kez daha yeniden anlamaya çalışıyoruz. Buna ne kadar cevap olabildik, hakkını verebildik mi, ne kadar ilerletebildik sorularını bir kez daha kendimize soruyor, yetmeyen ve cevap olmayan yanlarımızın özleştirisini veriyoruz. Kadın özgürlük mücadelesini, özgür kadını yaratma arayışını çocukluğundan itibaren bir özgür yaşam felsefesi olarak ele alan Önder Apo, 15 Şubat 1999'da gerçekleşen Uluslararası Komplo nedeniyle hedeflediği düzeye ulaştıramadığını, kesintiye uğratılmak istendiğini şu belirlemelerle ifade etmişti: "Kadınlara ilişkin yarım kalan Yaşam Projesi vardı. Onun içeriği doldurulabilir. Çünkü özü verilmiştir. Özgür kadın benim için idealdi. O devam sonuca gidebilirdi." Önder Apo, İmralı işkence sisteminde bile bu yarım kalan özgür yaşam projesini en küçük imkanı bile değerlendirerek ilerletmeyi esas aldı. İmkân oldukça bunun gerçekleşmesi için bizlere perspektif verdi, ufkumuzu açtı, yoğunlaşmalarımıza, örgütlenmemize ve mücadelemize yön verdi, doğrultu kazandırdı. Özgür yaşam projesini sadece kadınların değil erkeklerin, dolayısıyla eşit, demokratik, özgür toplumun yaratılmasının ve inşasının da projesi olarak gördü. İmralı işkence sisteminde bile görüşme imkanının olduğu her süreçte mutlaka bizlere, dolayısıyla kadın özgürlük mücadelesi yürüten tüm kadınlara yönelik tarihsel, sosyal, politik, kültürel, bilimsel, hatta güncel konulara yönelik sürekli perspektif verdi. Özgürlük düzeyimizi, bilinç ve örgütlenmemizi geliştirecek yeni projeleri görev olarak belirledi. İmralı'da yazdığı savunmalarının hepsinde kadın tarihine bakışta yeni ideolojik, sosyolojik, siyasal açılımlar yaptı, derinlik kazandırdı. Aynı zamanda kadının demokratik toplumun oluşturulması, demokratik ulus, demokratik konfederalizm sistemini geliştirmedeki rolüne, kadının kendi demokratik konfederal sistemini nasıl geliştireceğine dair kapsamlı değerlendirmeleri, perspektifleri oldu.

Geleneksel ezberler bozuldu

Önder Apo'nun kadına yaklaşımı, çocukluğundan itibaren eşit, adil, özgür bir yaşam arkadaşlığı ve paylaşımı felsefesine dayanmıştır. Feo-

dal toplum ilişkilerine rağmen çocukluk oyunlarına kadınları katma yaklaşımını; kadın ve erkeğin birlikte Kürt Özgürlük Hareketi'nde ve mücadelesinde yer alması, devrime eşit düzeyde katılımına dönüştürdü. Apocu grubun ilk oluşumundan itibaren PKK'nin tüm örgütlenme ve mücadele aşamalarında kadının öncü düzeyde yer almasını bir örgütlenme ve mücadele ilkesi olarak belirledi. Bu yaşam ve mücadele yaklaşımını Önder Apo şu cümlelerle ifade ediyor: "En geneliyle kurduğum en eski ulus, en köle kavramları somutlaştıkça gerçek sosyoloji anlam buluyor. Tecavüz kültürüne kendimi tanıdığımdan beri aldığım mesafe ve karşı koyuş kişilik oluşumumun başat ilkelerindedir. Bu yaklaşım erkek egemen zihniyetin reddi ve feodal toplum kalıplarının kadın-erkek ilişkilerinde koyduğu sınırları aşmadır, geleneksel ezberleri bozmaya cesaret etmedir. Önderlik, kadını "en eski ve ilk ezilen ulus" olarak tanımladı. Bu tanımlama kadına dayatılan köleliğin ne kadar derin ve kapsamlı olduğunu, buna karşı yürütülecek mücadelenin de bu düzeyde derin, çok yönlü ve kapsamlı olması gerektiğini bizlere kavratmış. Hiçbir siyasi liderin, devrim önderinin cesaret edemeyeceği bir yaklaşımla Kürt halkının özgürlük mücadelesine, özellikle de silahlı mücadeleye, devrimin her alanına kadınların katılımına cesaret etti. Bu aynı zamanda kadının gücüne, devrimci özüne, özgürlük arayışının derinliğine olan inancı ve güvenini de ifade ediyor. Önder Apo, tarihteki devrim önderlerinden farkını şöyle ifade ediyor: "Savaş ve çatışma kültürü en başta kadına yöneliktir. Tarihte öyle olduğu gibi şimdi de en alçakça hükümünü icra etmektedir. Bu kültürü bir nebze de olsa geriletmek mücadelenin dinamosudur... Demokratik komünalist süreç, ana-kadın toplumsallığının güncellenmiş halidir. Toplumsal gerçekliğe de ancak bu yöntemle varılır... Yeni dönem, toplumun derinliğine gömülü erkek-egemen kültürü yıkmadıkça Marksizm'de kanıtlandığı gibi, sosyalizmin başarısı da mümkün olmayacaktır. Reel sosyalizmin başarısızlığının temelinde yalnızca devlet, ulus, demokrasi sorunundaki yoksunluğu rol oynamamıştır. Esas neden derinliğine bir kültür halinde yaşanan kadın köleliğidir. Sosyalizm konusunda vardığımız nihai sonuç; öncülüğün ilk şartı kadın-erkek ilişkisindeki programatik yaklaşımdır. Bunu sonraya bırakmak, biyolojik, psikolojik ihtiyaçlara, güdülere indirgemek genelde insan türündeki, özelde insan özgürlüğündeki anlamdan yoksun kalmaktır. Buradaki halka sağlam kalandığında ekolojik yıkım, toplumsal eşitsizlik, bireysel özgürlük konusunda doğru yola girilecektir."

İşte Önder Apo'nun bu cümlelerinde ifadeye kavuşturduğu gibi, "ateşle-barut" olarak tanımlanan kadın-erkek gerçekliğini savaşta, örgütlenmede, hele hele dağlarda en acımasız koşullarda bir araya getirmek, 'birlikte yaşayacak ve savaşacaksınız' demek bin yılların kölelik zincirlerini kırmak, kadında da erkekte de psikolojik, toplumsal, zihinsel alt üst oluşları yaşatmaktır. Bu yaklaşım Önder Apo'nun sosyalizmi kadın-erkek kişiliğinde özgür yaşam ilkelerini inşasında gerçekleştirmesi oldu. Aynı zamanda kadın özgürlüğünü, özgür erkek ve kadına ulaşmayı devrim sonrasına bırakmama, devrim içinde devrimler olarak adım adım pratikleştirme olarak hayata geçti. Önder Apo, işte buna cesaret etti. Bu bin yılların erkek egemen zihniyetinin, feodallığın, dinciliğin, köle erkek ve kadın gerçekliğinin tüm dogmalarıyla, zihniyet kalıpları ile yaşam ve ilişki zincirleri ile savaşmayı göze aldı, bunu yaratmanın mücadelesini verdi, bizleri de bu mücadeleyi yapar düzeye getirdi.

Devrime yürüyen özgür kadının yaratılma süreci

Önderliğimizin bu yaşam ve mücadele perspektifi, ilkeleri, bunun için şekillendirdiği PKK ve Kürt toplumsal gerçekliği Özgürlük Hareketi'ni daha başından ciddi karmasalarla, toplumsal karşı koyuşlarla yüz yüze bırakabilirdi. Ancak Önder Apo şahsında şekillenen PKK gerçekliğinin açığa çıkardığı ahlak, yaşam felsefesi, kadın-erkek ilişkilerindeki özgür yaşam ilkelerinin daha ilk grup aşamasında toplumda yarattığı etki, kadınların gerilla saflarında ve toplum içindeki duruşları Önderliğin "kadının olmadığı örgüt, örgüt değildi, kadının olmadığı devrim, devrim olamaz" felsefesinin toplum tarafından kabulünü sağladı. Önderliğimizin bu tutumu, PKK'nin bir kadın partisi olarak şekillenmesini sağladı. PKK içinde kadın ve erkeklerdeki zihniyet değişiminin toplumsal dönüşüme evrilmesi, demokratik aile ve demokratik toplumun inşası sürecini Önderliğimiz büyük bir sabır, ısrar ve emekle geliştirdi. Daha 1987'de "köle kadını devrim olmaz" tespiti, bunun nedenlerini çözümlenmesi ile kadının özgürleşme sürecini nasıl bir örgütlenme ve mücadele ile geliştirmemiz gerektiğini bizlere öğretti. PKK saflarındaki kadınların ilk özgün örgütlenmesini YJWK (Yekîtiya Jinên Welatparezên Kurdistan), ardından kadın ordulaşması, bunlarla edinilen tecrübe ve bilinç üzerinden YAJK (Yekîneyên Azad en Jinê Kurdistan) örgütlenmesini geliştirdi. Uluslararası Komplo sürecinde kadın hareketimizin örgütlenme ve mücadelesinde aşama kaydettirmek için belki de dünyada bir ilk olan kadın partileş-

mesini geliştirmeyi önümüze koydu. Komplo sürecinde PJKK'yi (Partiya Jinên Karkerên Kurdistan) ilan ettik. Daha sonra partimizin isminde değişikliklere gittik ve PAJK ismiyle parti örgütlenme çalışmalarımızı ordulaşma ve toplumun örgütlenme çalışmaları ile birlikte sürdürdük. İmralı koşullarında paradigmatik değişimini, demokratik konfederalizm sistemini, demokratik özerklik projesini geliştirirken Önder Apo hep kadının bu süreçlere kendi özgün örgütlenmesi ile katılımını esas aldı. Kadın konfederal sistemini, eşit temsil ve eş başkanlık sistemini geliştirdi. İşte Önder Apo, Uluslararası Komplo nedeniyle yarım kalan projesi olarak tanımladığı kadın özgürlük mücadelemizi İmralı işkence sistemine rağmen en zor koşullarda verdiği perspektiflerle bir kadın devrimine dönüştürdü.

Daha 1990'larda sihirli formül olarak tanımladığı "Jin Jiyan Azadî" sloganını bugün sadece Kürt kadınlarının değil, Ortadoğu ve dünya kadınlarının özgürlük mücadelesinin sloganı ve felsefesi haline geldi. Önderliğin Kürt kadınlarının özgürlük mücadelesinde ilmek ilmek örerek geliştirdiği kadın devrimi aşamaları bugün bölgesel ve evrensel düzeyde etki gücüne ulaşmış, tüm kadınların ilham kaynağı olmuştur. YJA Star örgütlenmesi ile kadın ordulaşması deneyimimiz Rojava Devrimi sürecinde DAİŞ'e karşı savaşta YPJ'nin örgütlenmesinin ve başarısının zeminini yaratmıştır. YPJ'nin bu deneyimle kazandığı örgütlenme ve savaşta kahramanca direnişi, DAİŞ'i yenilgiye uğratması ve ardından Rojava, Kuzey Doğu Suriye'de demokratik özerklik sisteminin eşit temsil, eşbaşkanlık üzerinden toplumsallaşması, bu sürecin bir kadın devrimi olarak gelişmesi Kürt kadınlarının özgürlük mücadelesinin bölgesel ve evrensel düzeyde tanınmasında önemli bir aşamayı yarattı.

Devrim içinde devrimler

YJA Star Kürdistan dağlarında kırk yıllık gerilla savaşının zirvesini ifade eden ve her türlü kimyasal, yasaklı silaha ve NATO'nun ikinci ordusuna karşı kahramanca direniş kadının komuta ve savaşçılığında, savaş taktiklerine hakimiyette kazandığı muazzam yetkinlik, yaratıcılık kadınların gücünün düzeyini herkese göstermiştir. Kürt kadınlarının fedai duruşu savaşta, serhildanda, erkek egemen zihniyete, erkek-devlet aklının saldırılarına karşı ideolojik ve toplumsal mücadelede devrim içinde devrimlere yol açmıştır. Bu devrimler askeri, siyasi, kültürel, sosyolojik hatta ruhsal, psikolojik vb birçok açıdan yaşanmış, yaşamın ve mücadelenin her alanında kadını özne, öncü, belirleyici bir konuma taşımıştır. PKK'yi kadın partisi, Kürdistan özgürlük devrimini kadın devrimiyle gelişen bir devrim haline ulaştırmıştır. Önder Apo'nun erkeği öldürme ve erkeği dönüştürme projesi, kadın özgürlük ideolojisi, cins mücadelesi, eşbaşkanlık sistemi, Jineoloji vb birçok ideolojik, sosyolojik açılımı kadın ve erkekte özgürlük, demokrasi, eşitlik konusunda büyük bir değişim dönüşümü yaratmıştır. Bu anlamda devrim içinde devrimler olarak tanımlıyoruz 50 yıllık özgürlük mücadelemizi.

Bu süreci Önder Apo şu ifadelerle çok yalın ortaya koyuyor: "Öyle bir kölelik kültürü kadın benliğine işlenmiş ki, bundan uzaklaşırsan ya açlıktan ölürsün ya candan olursun, adeta bir kader gibi alınla işlenmiş. Bu kadere karşı koyuş özgür kişiliğimizin farkını ortaya koydu. Erkek

ulusunun asla düşünmeye cesaret edemediği bu gerçeklik sizlerle düşünsel, ruhsal, etik ve estetik yaklaşımının temel ilkeleri oldu. Herkesin vazgeçilmez bir kadını, aşkı var. Bu temelde bir kaderiniz var. Tanrısal anlamına da çok kavuşan bu anlayış, somutunuzda gereken yanıt almıştır. Büyüleyici değerinden hiç vazgeçmediğim sizlerle yaşamın bu hali her halde beni ayakta tutan temel yaşam ilkem oldu. İnsan yaşamı ne kadar yaşamın evrensel özüyse, bana göre onu kanıtlayan kolektif gerçeği de hareketiniz oluyor."

Önderliğin bizlere olan güvenini ve inancını hep hissettik

Özgürlük Hareketimizin ve devrim yürüyüşümüzün gelişimi için Önderliğimizin yaptığı bu tanımlamalar bizler için en büyük güç kaynağıdır. Bizlerle yaşamı büyüleyici olarak tanımlaması bizlerin de Önderlikle yaşadığımız, yaşayacağımız her anın çok daha büyüleyici, özgürleştirici, kendini bulma olduğunu hep yaşadık, yaşıyoruz. Çünkü Önder Apo'nun kadınla yoldaşlığı felsefik, ideolojik, tarihsellikte örülmüştür. Her zaman güven, sevgi, inanç, birbirinden güç almaya dayalı olmuştur. Ancak bir o kadar da Önderlik bizleri eleştirmiş, ufkumuzu, zihnimizi açmış, gücümüzü açığa çıkarmamız, gizli kalan özümüzü harekete geçirmek için bizlerle mücadele etmiştir. Bu mücadeleyi bir yoldaş olarak, en doğal yanları ile, her an güvenini hissettirerek yürütmüştür. Belki de bizden daha fazla bilgi anlayan, hissedeni, bize inanan, ön açan olmuştur. Bizlere "siz uyurken bile sizin için düşünüyor, sizi nasıl geliştireceğime yoğunlaşıyorum" diyordu. Büyük komutanımız Zilan arkadaşı anarken Önder Apo, "ben Zilan'ın emir eriyim, Zilan benim komutanım, ben kadın özgürlük mücadelesinin savaşçısıyım" demiştir. Önderliğimizin kadınla yoldaşlığı, kadına olan sevgisi, inancı ve güveni böyle bir yaklaşımla örüldü. Erkek yoldaşlarımızı da hep böyle bir yaşam felsefesiyle kadınla devrimci, özgürlük ilkeleri ile yoldaşlığı geliştirmeleri için eğitti, eleştirdi. Bizlere de erkek yoldaşları, genel olarak da egemen erkek zihniyetini özgürlük ilkeleri temelinde değiştirip dönüştürerek toplumsal devrimi kadın ve erkeğin eşitliği, özgürlüğü ve demokratik yaşam ilkeleri temelinde inşa etme görevini verdi. Bunun için ideolojik, sosyolojik, tarihsel, hatta psikolojik çözümlerler, perspektiflerle hep yoğunlaşmalarımıza, örgütlenmemize ve mücadelemize yön verdi. Bundan dolayı kadınlar olarak Önderlikle ilişkilerimiz sadece bir Önderlik-militan ilişkisi olmadı. Her şeyden önce özgür yaşam yoldaşlığını Önderlik kendisiyle bizim aramızda yarattı. Kadınla felsefi, ideolojik, sosyolojik tartışmaları çok sevdi, bizleri hep böyle bir düşünce gücüne, tartışmasına yöneltti. Bizimle oynadığı spor etkinliklerinde, tavla oyununda, akademi ve yoğunlaşma evlerindeki diyaloglarda, geliştirmek için verdiği edebi yazımsal çalışmalarda, basın-kültür-toplum örgütlenmesi, siyasetle ilgili vb birçok çalışmada, yine savaş sanatını, taktiklerini ve komutanlık tarzını öğretirken hep kadın özünü, aklını, ruhunu, bakışını, kendi cinsine güveni esas almamızı istedi. Bu temelde bizi hazırlarken, eğitirken hem bir Önder hem de bir yoldaş olarak bizlerle tartıştı, sorgulattı, yetmediğimizde eleştirdi ama hiç gelişimimizden umudunu yitirmedi, hep güvendi ve destekledi. Önderlikle yaşadığımız veya ayrı olduğumuz her anda Önderliğin bizlere olan gü-



ÖNDER APO'NUN KADINLARA MESAJINDAN BİR KESİT:

"Kadını olduran topraklarda insan gerçekliğini tüm çıplaklığıyla yaşadığımızın farkındayım. Zaten kendi olma derindeki kadın için yaşamın ne olduğu hep kendime sorduğum bir sorudur... Çok kaybınızın farkındayım. Tek tesellim zalim ve yalancı egemen külte alet olmama, yem olmaya fırsat tanımamalarıdır. Yaşayan güçleri olarak dönemin yeniden inşasında başarının sizlere bağlı olacağı kesindir. Sizleri bu temelde selamlarken ancak bu kadar sizlerle olabilir, sizlerin olurum. Oralarda kadınlığın her türü olundu. Ama ilk defa görkemli özgür gerçekliği de en az diğer bir Mezopotamya ilki olacaktır. Hatta olmuştur.

Bütün yapınızdaki, her parçadaki yoldaşları güncellenmiş ve başarmış Mem û Zîn ve Derwêşê Evdî aşkıyla selamlarım. Ne kadar anlıyor ve olmak istiyorsanız o kadar sizdenim. Sürekli selam ve sevgiyle."

tedir. Yılların Önderlikle buluşma özlemini ancak böyle bir duruşla gerçekleştirebiliriz.

Tüm kadınların, halkımızın bu süreçte bu temelde katılımını sağlamamız Önderliğin yoldaşları olarak kendini tanımlayan bizlere düşmektedir. Önder Apo'nun sürekli selam ve sevgi temelindeki selamını almak bizler için en büyük güç ve moral kaynağıdır ama her şeyden önce bu süreçteki tarihi sorumluluğumuza işaret etmektedir. Bu temelde Önder Apo'nun özgürlük yürüyüşümüzdeki emeklerine, hakikat aşkıyla ördüğü yoldaşlığına ve sevgisine layık olmak için güçlü özeleştirilerle tarihsel sorumluluklarımızı bu süreçte yerine getirmedeki kararlılığımızı daha da büyüteceğimize kesindir. Bir kez daha Uluslararası Komplo'yu nefretle kınıyor, şehitlerimizi saygı ile anıyorum. Komployu 27. yılında yenilgiye uğratacağımıza inanıyorum.

15 Şubat'ı Kürtlerin soykırım günü olmaktan çıkarıp özgürlük gününe, Önder Apo ile özgürce buluşacağımız bir güne, yani Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünü kazandığı bir güne dönüştüreceğiz. Mutlaka Önderliğimizle hem bizler hem halkımız özgürce buluşacak, yaşayacaktır. Bugünlerin yakın olduğunu bilerek örgütlü mücadelemizi başarıyla sürdürmeliyiz.

venini, sevgisini, inancını ve desteğini hep hissettik, gördük, yaşadık.

Önderliğimizin yapacağı çağrı ile yeni bir tarihi eşikteyiz

15 Şubat Uluslararası Komplosu'nun 27. yılında Önder Apo, konjonktürel ve tarihsel gelişme ve koşulları çok güçlü tahlil ederek engin öngörüsü ile Kürt sorununun demokratik çözümü için yeni bir inisiyatif geliştirmektedir. 50 yıldır yürüttüğümüz ve ağır bedellerine rağmen Kürdistan ve Ortadoğu halklarına eşsiz bir mücadele mirası yaratan Kürt Özgürlük Hareketimiz Önderliğimizin yapacağı çağrı ile yeni bir tarihi eşikteyiz. Egemen güçlerin ve ulus devletlerin iktidarını ve çıkarlarını devam ettirmede kullandığı en önemli silah olan savaş sarmalına son verme, demokratik ve siyasi zemine özgürlük ve demokrasi mücadelesini halklar ve kadınlar adına yürütme mücadelemizde yeni bir yapılanma sürecini Önderliğimiz geliştirmek istiyor.

Bu süreç de geçmiş süreçlerdeki gibi zorlu ve karmaşık gelişmeleri beraberinde getirecektir. Kürt sorununun demokratik çözümü, kalıcı ve onurlu barış ortamının yaratılması için güçlü koşullar ve tarihi bir zemin oluşmuştur. Ancak bir o kadar tehlike ve riskler de mevcuttur. Yüz yıllık ve kangrenleşmiş, birçok iç ve dış gücün çatışma ve savaş halinden nemalandığı, bitmesini istemediği Kürt sorununu barış, demokrasiye dayalı çözüm aşamasına getirmek hiç kolay değildir. Büyük bir kararlılık kadar örgütlü toplumsal güçle, politik yaratıcılıkla ve Önderliğin geliştireceği her adımın başarıya ulaşmasını sağlayacak birlik ruhu ve pratikleşmeyle tehlike ve oyunları boşa çıkarabilir, bu sürecin halkımızın lehine başarıyla ilerlemesini sağlayabiliriz. Ne kaygılı, güvensiz, ne de hemen çözüm ya da barış olacakmış gibi rehavete kapılma, tehlikelere karşı örgütlü ve mücadelecilik olmayı önemsememe bizleri, halkımızı tehlike ile karşı karşıya bırakacaktır. Her dönemden çok daha fazla örgütlü olmamız, birliğimizi hem örgüt hem halk olarak koruyup güçlendirmemiz gereklidir. Önderliğin perspektiflerini, savunmalarını, çözümlerlerini her zamankinden daha fazla okuyup tartışmamız, bugün bağlarını kurmamız, her olasılığa karşı kendimizi, halkımızı hazırlıklı kılmamız lazım. Duygu, düşünce dünyamızı, ideolojik bilincimizi, örgütlü kişiliğimizi hep canlı ve tetikte tutmamız lazım. Önderliği anlama ve uygulama düzeyini en fazla bu dönemde gerçekleştirmeliyiz. Önderliğimizin atacağı adımların pratikleşmesi için onu tamamlayan, güçlendiren, halkımıza, dostlarımıza kavratan, onların güçlü katılımını sağlayan bir pratiği geliştirmeliyiz.

Önder Apo'nun kadınlara mesajı

Önderliğimizin biz kadın yoldaş-

lardan her zaman beklentisi herkesten daha fazla oldu. Parti çizgisinin, Önderlik felsefesinin anlaşılması, uygulanması, her türlü saldırı karşısında korunması ve savunulmasında her zaman kadınlar olarak bizlere sorumluluk yükledi. Kadın hareketimizi ve ordulaşmamızı kadın özgürlük düzeyini ve toplumsal değişimi yaratmanın başat gücü olarak örgütledi, geliştirdi. Ama bunun yanında partinin militanlık ölçüleri, savaş çizgisinin ideolojimize göre olmasının temel savunma gücü olarak da kadın hareketimizi belirledi, böyle bir görev verdi. "Parti çizgisinin savunulmasında kadın hareketi en büyük silahıdır" dedi. Komplonun 27. yılında geliştirmek istediği bu tarihi sürecin başarısında da kadın hareketine olan güvenini, kadınların oynayacağı rolü bir kez daha vurgulamakta, bunun önemine dikkat çekmektedir. Bizlerin de bu onurlu görev ve sorumluluğun farkında olarak gelişmelere cevap olmamız, Önderliğimizi tamamlayan, atacağı adımların başarısı için ne gerekiyorsa yapan bir örgütlü duruş içinde olmamız hayati önem taşımaktadır. Önder Apo bu süreçteki rolümüzü ve beklentilerini, yine bizlere olan selamlarını şöyle ifade ediyor;

"Kadını olduran topraklarda insan gerçekliğini tüm çıplaklığıyla yaşadığınızın farkındayım. Zaten kendi olma derindeki kadın için yaşamın ne olduğu hep kendime sorduğum bir sorudur... Çok kaybınızın farkındayım. Tek tesellim zalim ve yalancı egemen külte alet olmama, yem olmaya fırsat tanımamalarıdır. Yaşayan güçleri olarak dönemin yeniden inşasında başarının sizlere bağlı olacağı kesindir. Sizleri bu temelde selamlarken ancak bu kadar sizlerle olabilir, sizlerin olurum. Oralarda kadınlığın her türü olundu. Ama ilk defa görkemli özgür gerçekliği de en az diğer bir Mezopotamya ilki olacaktır. Hatta olmuştur. Bütün yapınızdaki, her parçadaki yoldaşları güncellenmiş ve başarmış Mem û Zîn ve Derwêşê Evdî aşkıyla selamlarım. Ne kadar anlıyor ve olmak istiyorsanız o kadar sizdenim. Sürekli selam ve sevgiyle."

Önder Apo'nun ifade ettiği gibi, Önderliği ne kadar anlarsak Önderlik o kadar bizimle olur, biz de Önderlikle o kadar buluşmuş, bütünleşmiş oluruz. Önderliğimizin geliştirmek istediği inisiyatif veya süreç PKK tarihi açısından olduğu kadar Kadın Özgürlük Hareketimiz ve mücadelemiz açısından da yeni bir dönemece ifade edecektir. Kadın Hareketi olarak da bu sürecin olası her aşamasına, gelişmesine ve tehlikelere hazırlıklı olmamız gerekiyor. Önderliğimizin dediği gibi, güncellenmiş ve başarmış Mem û Zîn ve Derwêşê Evdî'nin sevgi, saygısına, beklentilerine cevap olmak için bizlerin de güncellenmiş ve başarmış Zîn ve Adülêler olmayı başarmamız, hakikat aşkını temsil eden Önder Apo ile bu temelde kavuşmanın mücadelesini, emeğini ve kararlı duruşunu geliştirmemiz gerek-

Uluslararası Komplo'yu doğru anlamak Kürt sorununu doğru anlamaktır

■ DURAN KALKAN

15 Şubat komplosunun 26'ncı yıldönümü oluyor. 26 yıldır İmralı işkence tecrit ve soykırım sistemine karşı Önder Apo öncülüğünde hareketimizin, halkımızın yürüttüğü büyük bir direniş var. Komployu kınarken esas olarak bu tarihi direnişi, onun önderi Önder Apo'yu selamlıyoruz. 'Güneşimizi Karartamazsınız' şiarıyla 26 yıldır komploya karşı yürütülen bu büyük direnişin ilk şehitlerimiz Halit ve Aynur yoldaşlar sahsında tüm bu şehitlerimizi saygı, sevgi ve minnetle anıyoruz. 15 Şubat'ı Önder Apo 'Kürt soykırım günü' olarak tanımladı. 1925'ten itibaren TC devletinin Şeyh Said şahsında başlatıp geliştirdiği saldırıyı bu biçimde ifalendirdi. Aslında yüz yıldır süren bir uluslararası komplo saldırısı Kürt halkına karşı var. Bu bir soykırım saldırısı oluyor. 15 Şubat yüzüncü yıldönümü de oluyor. Yüz yıldır böyle bir soykırımcı saldırıya karşı Kürt halk direnişi yaşanıyor. Bu direnişin yüzbinlerce şehidi oldu. Bu temelde Şeyh Said ve arkadaşlarını, onların şahsında bu yüzyıllık büyük direnişin tüm kahraman şehitlerini de saygı ve minnetle anıyoruz.

İçinde bulunduğumuz süreçte Ortadoğu'da siyasi-askeri durumda çok karmaşık, hareketli, hızlı gelişmeler yaşanıyor. Birinci ve İkinci Dünya Savaşı'nın ortaya çıkardığı sistem dağılmış bulunuyor. Şekli olarak varsa bile pratikte ciddi bir işlevinin olmadığı 3. Dünya Savaşı ortamında net olarak görülebiliyor. Her şeyi güç belirliyor, her bir gelişmeyi savaş ortaya çıkartıyor. Herkes bu gerçekliği görüp anlamış, kendisini buna göre şekillendirmiş, örgütlemiş durumdadır. Böyle bir durum da günlük ve anlık olarak çok hızlı bir siyasi-askeri çatışmaya, mücadeleye, değişime, gelişmeye yol açıyor. Çünkü her şey bu mücadele ile belirleniyor. Artık sistem olmuş, bazı mekanizmalara kavuşmuş bir durum yoktur. Varlık, savaş ve günlük mücadeleyle belirleniyor. Öyle ki her gün baş döndürücü gelişmeler oluyor. Bu denli hareketli yoğun bir mücadele ortamı var.

Kürdistan Özgürlük Mücadelesi ile ortaya çıkan iradeyi, bilinci 'Kürt sorununu' ortaya çıkartan bütün güçler görebiliyor. Önümüzdeki süreçte bu iradenin Kürdistan'da çok daha büyük mücadelelere dönüşebileceğini derinden hissediyor. Kapitalist modernite sistemi bunun farkında olduğu için de engellemeye çalışıyor.

Devrimci hamleyi engellemek için birçok güç çaba içerisinde

Önder Apo büyük bir değişime, dönüşüme, yenilenmeye hazırlanmış bir süreçte, böyle bir yenilenmeyi engellemek için uluslararası komplo dayatıldı, 9 Ekim komplosu da böyle başlatılmıştı. PKK'de stratejik değişim ve dönüşümü engel-

lemek için uluslararası komplo ABD, İngiltere, İsrail öncülüğü devreye koymuştu. Şimdi de Kürdistan'da gelişmekte olan büyük devrimci hamleyi engellemek için birçok güç çaba içerisinde.

Çünkü Kürt sorununu ortaya çıkartan küresel kapitalist modernite sistemidir. Kürt halkına karşı savaş yürüten bu sistemin kendisidir. TC'ye biçilen rol ise cellatlık, tetikçilik, gardiyanlık oluyor. Soykırımı ortaya çıkartan, uygulayan ve ondan yararlanan güçlerin küresel kapitalist modernite güçleri olduğu çok iyi biliniyor.

Bütün bunlarla Kürdistan Özgürlük Hareketi'nin gelişimini, hamle yapmasını, Kürdistan Özgürlük Devrimi'ni daha da ilerleterek bir Ortadoğu Demokratik Devrimi'ni geliştirmesini önlemek istiyor. Çünkü varlıkları, egemenliklerini sürdürme buna bağlıdır. Bunu yapmazsalar çökebileceklerinin korkusunu yaşıyorlar. Bölgede Özgürlük Hareketi'nin mücadelesi gelişip ilerledikçe 5 bin yıllık iktidarcı-devletçi sistem, erkek egemen zihniyet ve siyaset ile 500 yıllık kapitalist modernite düzeni çöküyor. Başka türlü bu çöküşü önleyemiyorlar. Çünkü yaratıkları sorunları çözemiyorlar, çözüm gücünü ortadan kaldırarak özgürlük ve demokrasi hareketlerini ezerek baskı ve terör altında, kaos ve kriz ortamında kendi egemenliklerini sürdürmek istiyorlar.

Bu temelde yürütülen saldırılar 5 bin yıldır sürüyor. Yüzyıldır da daha derinden sürdürülüyor. İmralı'da da 26 yıldır sürüyor. Çünkü Kürdistan Özgürlük Mücadelesi gelişirse, Kürt özgürlüğünün merkezi haline gelebileceğinden korkuluyor. Böylelikle Özgürlük Mücadelesi dört parça Kürdistan'da birlikte gelişecek, Ulusal Kongre toplanıp işleyecek, böylece Kürt'e dayatılan inkar ve imha sistemi, soykırım zihniyet ve siyaseti kırılıp yenilgiye uğrattılacaktır. Kürdistan özgürleşecek, Ortadoğu demokratikleşecek, insanlık bu savaş ve soykırım zihniyetinden ve siyasetinden kurtulacaktır. Engellenmek istenen budur.

PKK öncülüğünde 50 yıldır yürütülen mücadelenin ortaya çıkardığı sonuçlar bu sistemi büyük ölçüde parçalamıştır. Arap cephesinde, dış cepheye parçalamıştır. Kürt'ü inkar eden, imha etmeye çalışan milliyetçi zihniyet ve siyaseti bir çok alanda kırmıştır. Bilinmelidir ki, bölgedeki ulus-devlet statükoculuğu TC ve İran çelişki ve çatışması üzerine kuruldu ve var oldu. Doğu-Batı çatışması denen de buydu. Dolayısıyla mevcut sorunları çözme girişimlerini ve savaş bu güçlerle yürütme olanağı yoktur.

TC geçmişte kapitalist modernite güçlerine dayanarak ayakta kaldı, stratejik konum pazarlamasıyla ömrünü uzattı. Şimdi artık mevcut dünya savaşı koşullarında o konum eskisi gibi pazarlanmıyor. Pazarda TC devletine geçmişte verdiği değeri-ücreti verdirmiyor. Tam tersine daha fazla herkes TC'den istiyor.



Buna dayanarak Türkiye'nin satılığa çıkarılmayan hiç bir değeri kalmıyor. Türk halkının geleceği karartılıyor.

Yüz yıllık oluşturulmuş komplo saldırısı durmuş değildir

Mevcut durumda 'Kürt Kapanı' çözülmüş ve kırılmış değildir. Soykırım saldırıları ya da soykırımı açan zihniyet ve siyaset değiştirilmiş değildir. Evet 3. Dünya Savaşı var, uzun süredir bölgede ulus-devlet yapılanmalarında önemli değişiklikler oldu, keskin bir mücadele de sürüyor. Bu durum baştan beri Kürdistan'ı derinden etkiliyordu, Kürdistan önemli bir merkezdi, şimdi çok daha fazla Kürdistan'ı etkiler, Kürdistan'dan etkilenir hale gelindi. Mücadele daha fazla Kürdistan'da odaklandı. Bunlar birer gerçektir. Bu da Kürt soykırımı temelinde Birinci Dünya Savaşı'yla oluşturulan siyaseti devam ettiriyor. Kürtlere uygulanan soykırım aynı zamanda Kürtlerle komşu halkları çatıştırmaya, Ortadoğu'yu böyle bir milliyetçi, dinci, cinsiyetçi çatışma içerisine sokma, böyle bir çatışmada klasik olarak söylenen 'böl-çatıştır-yönet-hükmet' politikasının gereği olarak 'kendi çıkarlarını yürüt' siyaseti işlerliğini hala devam ettiriyor, bu siyaset aşılabilir değildir. O bakımdan engelleyici çoktur. Önder Apo'nun yapmak istedikleri Türkiye'nin içinde ve dışında yüz yıldır oluşmuş çıkar sistemini karşısına alıyor, onun hepsini değiştirmeyi öngörüyor ki, bu baskıcı, sömürücü yapının hepsi kendi çıkar düzenlerinin değişmesine karşılar. O bakımdan da Önder Apo'nun geliştirmek istediği süreci bozmak için çaba içerisinde olan gizli-açık birçok çevre var. Dolayısıyla ne olacağı tam olarak belli değildir.

Bu kadar karşıt gücün olduğu, karmaşık bir ortamın olduğu, engelleyici, boşa çıkartıcı tutumların olduğu bir ortamda onları aşabilecek bir gelişmeyi biz ancak çok planlı, çok örgütlü, çok dinamik mücadele ederek aşabiliriz. Yeni gelişmeler yaratabiliriz. Yoksa dağıntık, parçalı, plansız, önünü göremeyen, karşıt

adımları engelleyemeyen, hamleler karşısında yeni hamleler hızla yapamayan bir pozisyonda olursak herhangi bir süreç gelişmez, bir değişiklik olmaz. Demokratik değişim, dönüşüm gerçekleşmez, Önder Apo geliştirmek istediği inisiyatif hayata geçiremez. Çünkü elinde onun hayata geçirecek ortamı geliştirmek için imkan, fırsat ve araçlar yoktur. O imkan ve fırsatları bizim yaratmamız gerekiyor. Bizim o araçlar olabilmemiz lazım. Önderlikle kolektif bir çalışma içerisinde olmak şimdi bu temelde hareket etmeyi gerektiriyor.

Kürt sorunu bir soykırımcı zihniyet ve siyaset sorunudur

Önder Apo komployu çözümlendi, değerlendirdi. Tabii ki uluslararası komplo ABD yalnız yapmadı. Arkasında temel iki güç olarak yanı başında İngiltere ve İsrail oldular. İngiltere, Kürt soykırım sistemi üzerine oluşan Ortadoğu ve dünya sisteminin kurucusudur. Yüz yılı aşkın bir süredir bu sistemi yönetiyor. Kapitalist modernite sistemin küresel yapısını yaratan İngiliz egemenliğidir. Ortadoğu sistemini, Kürt soykırımını, Kürdistan'ın bölünmesini yaratan da esas olarak İngiliz siyasetidir. İngilizler; Fransızlara, Ruslara önerdiler. Bir İngiliz projesi olarak sunuldu ve gerçekleştirildi. Birinci Dünya Savaşı'nın aktif tarafıydı, Alman-Osmanlı ittifakını yenen tarafın en etkili gücüydü. Dolayısıyla Birinci Dünya Savaşı ardından dünyanın şekillenmesine yön veren İngiliz siyaseti oldu. Ortadoğu'yu bölüp parçalayan, Ortadoğu ulus-devlet yapısını yaratan da birinci düzeyde İngiliz siyaseti oldu. Kürdistan üzerindeki mücadelenin en aktif tarafı da İngiltere'ydü. Lozan Anlaşması İngiltere'nin onay verdiği ve hazırladığı bir anlaşmadır. Kemalist hareket belli bir çatışma ardından Lozan Anlaşması'yla İngiliz siyasetinin içine çekildi. Güney Kürdistan'ın şekillenmesi, Irak'ın şekillenmesi ve Irak-Türkiye sınırlarının oluşmasında da TC ile muhatap olan 1926 Anlaşması'nı yapan yine İngiltere

oldu. Bu durum hala böyle de devam ediyor. İngiltere Kürdistan üzerinde yarattığı sistemi sürdürmek istiyor. Birinci Dünya Savaşı'ndan önce de İngilizler dünyayı ele geçirmede birinci güç oldu. Bir dünya imparatorluğu kurdular 'güneş batmayan imparatorluk' denildi. Birinci ve İkinci Dünya Savaşları'nda da bu egemenliklerini büyük ölçü de korudular. Ekim Devrimi temelinde Sovyetler Birliği biraz karşı taraf oldu, yine İngiltere tam yürütemedi zaman zaman yanı başında Fransa'ya muhtaç oldu. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ABD bu işin yükünü daha çok üstlendi ama sistem İngiliz sistemidir. Siyaseti yürüten ve belirleyen İngiltere'dir, çünkü kendi egemenlik sisteminin değişmesini istemiyor.

İsrail ise biraz karmaşıktır. İsrail'in yaratılmasında TC'nin kuruluşu ilk büyük hamle oldu. Önder Apo TC'nin yapılanmasına, 'Proto İsrail' dedi. Fakat Birinci Dünya Savaşı ardından böyle bir TC oluştu. İkinci Dünya Savaşı ardından artık TC ile durumu götürme değil de doğrudan 1948'den itibaren İsrail'i adım adım oluşturmaya başladılar. Şimdi Üçüncü Dünya Savaşı'nda artık TC gibi vesayet güçleri bir kenara itiliyor ve asıl güç ortaya çıkmış oluyor. Bölgenin hegemonu olarak kapitalist modernite sistemi Birinci ve İkinci Dünya Savaşı ardından İran ve TC rejimlerini ortaya çıkarttı, onlarla biraz yürüttüyse de Üçüncü Dünya Savaşı'yla birlikte artık vesayeti ortadan kaldırıyor, hegemonyayı asıl güç olan İsrail'e veriyor. İsrail ekonomik, askeri ve toplumsal olarak öyle bir güce ulaştırıldı. Şimdi toprak parçasını da genişletiyorlar, zaten bütün sistem arkasındadır.

Böyle bir duruma gelmede TC ile bir düzeyde çelişki ve çatışma yaşanıyor, fakat çok kontrollü, çok ölçülü olarak yürütülüyor. İsrail etrafında öyle bir siyaset yürütüyorlar ki, kendi dışında herkesi zayıflatan, herkesi kendisine muhtaç bırakan bir siyaset yürütülüyor. Bu da ulus üstü sermayenin çıkarları oluyor. Onun dışında herhangi bir şey öngörülüyor, fırsat verilmek istenmiyor. Örneğin Kürdistan'da bir düşünsel gelişme, siyasi gelişme, askeri gelişme daha olmadan bile kendisi için tehdit olarak görülebiliyor. Olacaksa da kendi hegemonyası ve kontrolü altında olmalı, hiç birisi kontrol dışına çıkamamalı diyorlar. Böyle engelleyici bir durum var.

Gerçekten de Kürt sorunu bir soykırımcı zihniyet ve siyaset sorunudur. Kürt halkının varlığını inkar etme ve imha etme olayıdır ama bunu yüz yıldır öyle bir yöntemle yürütüyorlar. Önderlik buna 'Kürt kapanı' dedi. Kürdistan'ı parçalara bölmüşler, her bir parçayı Ortadoğu'daki hegemon güçlerin egemenliği altına vermişler. Bir çatışma etkeni oluyor. Kürtleri bu güçlerle ve bölgenin diğer güçleriyle çatıştırıyorlar. Önder Apo buna da, 'tavşana kaç tazıya tut politikası uygulanıyor' dedi. Bu temelde bu çatışmaya

dayalı olarak herkesi zayıflatıyorlar. Ortadoğu üzerindeki bu hegemonyayı sürdürdüler. Şimdi Üçüncü Dünya Savaşı'yla ulus-devlet statüsünü aşma, küresel sermayenin hegemonyasını daha fazla sağlama durumu bölgeyi güçlendirmeyi öngörmüyor, bölgeyi daha fazla zayıflatmayı, daha çok parçalı kılmayı, daha çok çeliştirmeyi içeriyor. İsrail hegemonyasındaki bir bölge bu biçimde şekillendirilmek isteniyor. Burada çatışma etkenleri ortadan kalkmıyor. Bu temelde şekillenmiş bir dünya var, herkesin eli bu işin içerisinde, herkesin çıkar sağlamıştır. Bunu elli yıllık mücadeleyle PKK gerçeği çok daha iyi ortaya çıkardı. Biz bir mücadele yürüttük ve gerçekler açığa çıktı. Kapitalist modernite sisteminin temel özellikleri neydi, doğrusu ve yanlış neydi, baskısı ve sömürüsü nasıl oluyor; tüm bunlar açığa çıktı. Ortadoğu'da nasıl bir sistem şekillendirilmiş, Kürt sorunu denilen sorun nasıl bir sorundur, Kürdistan üzerindeki egemenlik nasıl yürüyor; bu konuda geçmişte birçok şey muğlaktı, ters yüz edilmişti, üstü kapatılmıştı. Elli yıllık mücadeleyle tüm bunların üstü açıldı, aydınlık hale getirildi. Ters yüz edilenler düzeltildi. Bu durum toplumsal akımlara, özgürlük akımlarına kadar yansıyor. Onlar bile bu yanlışlar içerisine düşünsel ve pratik düzeyde fazlasıyla alınmışlardı. Bunların hepsi açığa çıkartıldı. Büyük bir aydınlanma durumu yaratıldı. Kürt gerçeği açığa çıkartıldı. Kürt toplumunun bilinçliliği, örgütlülüğü, mücadelesi, özgür yaşam tutkusu, özgür demokratik yaşama çabaları geliştirildi. Bunların hepsi ortaya çıkartılan kazanımlar ve gelişmelerdir. Bu anlamda mücadele büyük sonuçlar verdi. Fakat diğer yandan birçok çıkar çevresi de bu mücadeleden nemalandılar. Önder Apo, 'Apo piri yiyorlar' dedi.

Kürt sorunundan nemalanan çevreler var

Fakat Kürtler ve diğer güçleri çatıştırmaya dayalı çıkar sömürü düzeni de işledi. Herkes bu mücadeleden kendi çıkarı doğrultusunda yararlanmaya çalıştı. Şimdi ise kaybetmek istemiyorlar. Önderlikle görüşme oldu, Türkiye ortamında bile tartışmalar oluyor ama dünyada ve Kürdistan'da bu kadar içli dışlı olan siyasi çevreler bir kelime bile söylemediler. Bu bile manidardır. Bu ilgisizlikten değildir, belli ki derin çalışıyorlar. Anlamaya ve kendi çıkar düzenlerini nasıl koruyup savunacaklar ona göre hareket etmeye çalışıyorlar. Bazıları eski tutumlarını değiştirebilirler de, zaten değiştirmek zorundadırlar da, özellikle küresel sermaye sistemi bir değişiklik yaratmayı öngörüyor. Çünkü yüz yıl önce yarattıkları sistem kendilerinin önünde bir ayak bağıdır. İstedikleri kadar, istedikleri düzeyde, istedikleri sömürüyü elde etmelerine fırsat vermiyor. Daha fazlasını yaratacak bir değişikliği bölgede yaratmak istiyorlar. Bu açık bir gerçektir.

Türkiye'nin içinde de buna göre şekillenmiş bir siyasi ortam var. Prim yeme denilebilir. Biz buna 'rantçılık' dedik. Yaratılan Kürt sorunundan nemalanan, onun rantını yiyen çok büyük bir iç ve dış çevre var. Bunlar bu düzenin değişmesini istemiyorlar. Şimdiye kadar Kürt sorununun çözümünü hep engellediler, bundan sonra da engellemeye çalışacaklar. Zorluklar çıkarıyorlar, çıkarmaya da devam edecekler. İçte

❖ Komplo yüz yıllık Kürt inkar ve imha zihniyetinin ve siyasetinin bir örgütlenme ve saldırı biçimidir. Dolayısıyla komployu yenmek ve aşmak bu zihniyeti ve siyaseti yıkmayı gerektiriyor. Yüz yıllık mücadelenin sonuçları ortadadır. Komploya karşı 26 yıllık mücadelenin sonuçları da ortadadır. Bu mücadele komplo-nun amaçlarını başarısız kıldı. Mücadele 'başaramazsınız' dedirtti. Önderlik bir dönem 'Kürt inkarı aşıldı, bunu net ifade edebilirim' dedi. Şimdi Kürt imhası da aşıldı denilebilir.



de bunun olduğu görülebilir. Örneğin Tayyip Erdoğan, Erbakan hareketi içerisinde geldi. Erbakan hareketinin bir yaklaşımı vardı. Erbakan dinciliğinin Kürt sorununa biraz farklı bir yaklaşımı vardı. Zaten Erbakan'a ölümden ölüm beğendirerek onun bedelini de ödettirdiler. O zaman tutumları biraz farklıydı, fakat daha sonra anlaşılıyor ki Tayyip Erdoğan'ın üzerinde çalıştılar, kişiliğini çözümlədiler, Türkiye gibi bir ortamda mevcut sermaye düzenine hizmet edebilecek kişilik olabileceğini anladılar ve ona göre eğitildiler öne çıkardılar, yönetime getirdiler. Yönetim olduktan sonra Tayyip Erdoğan sistem gerçeklerini biraz daha iyi gördü ve anladı. Ondan sonra önceki düşüncelerinden uzaklaştı. Şimdi de o pozisyonu sürdürüyor. Bireysel çıkarlarının dışında bir şey düşünmeyen kişilik olduğunun farkındalar.

MHP için denilecek fazla bir şey yoktur. MHP savaşın tarafıdır, baştan beri hep böyleydi. Sola karşıdır, özgürlüklere demokrasiye karşıdır, dolayısıyla Kürt varlığına karşıdır. Bunu uzun süre ve en önde savunan, bu temelde devletin en temel gücü olan bir harekettir. Alpaslan Türkeş 12 Eylül'de tutuklandığında mahkemede 'düşüncelerimiz iktidarda biz sanık sandalyesinde yargılanıyoruz' dedi. Sadece Türkeş'in o sözü değil MHP örgütlenmesi Ülkü Ocakları, paramiliter güç, günlük siyasete alet olan devletin değil derin devletin bir kolluk gücü olarak hareket etti. Temel devletin stratejik, ideolojik çıkarlarını savunan bir güçtür. 15 Ağustos Atılımı'ndan sonra ise gerillaya karşı savaşı yürüten ideolojik güç MHP ideolojisi oldu. O nedenle MHP'yi savaşın bir tarafı olarak görmek gereklidir. Anlaşılıyor ki, Devlet Bahçeli kendisini devletin çıkarlarına göre uyarlıyor. Dolayısıyla devletin içene düştüğü durumu ve çöküş sürecini biraz görüyor. Tarih olarak Osmanlı bilincine yakınlar. İdeolojik olarak başlangıçtaki Kemalizm'le tam bütünleşmiş değiller, bunlar Kızıl Elmacılardır, Türklüğün Orta Asya'dan gelme görüşüne dayanıyor. İttihat Terakki'nin Türk İslam sentezci çizgisi MHP çizgisi oluyor. Dolayısıyla bütün bunları harmanlıyor. Türkiye'nin içine düştüğü zor durumu gerçekten görüyor, buradan kurtuluşta tarihe bakıyor Anadolu'da var olan Türklük hep Kürtlere dayanarak olmuş, dolayısıyla şimdi birinci dayanak olarak yine Kürtler olmalı diye diyor. Böyle bir zihniyet değişimi var. Önder Apo, Bahçeli'nin yeni yaklaşımına 'yeni paradigma' dedi. MHP'nin genel siyaset üzerinde belli bir etkisi var ama uygulamalar üzerinde yoktur.

CHP ve diğer güçlerin durumu ortadadır. CHP çok mu fazla yönlendiriliyor bunu tam olarak bilemiyoruz, en eski ve en çok kadro oluşturan parti olmasına rağmen bir parti olma özelliğini en az gösteren de CHP'dir. Mevcut durumda CHP'nin gündemi saptırıldı. Bu da zihniyet yapılanmasıyla bağlantılıdır. Hala Kürt'ü inkar eden Kemalist

zihniyeti aşamadılar. Evet 'Kürtlerin hakları' diyorlar ama özünde öyle değildir. Biraz üzerine gidince esas cisim ortaya çıkıyor, 'Kürt var ama sonunda herkes Türk'tür' noktasına gidiyorlar. Türk halk varlığını ve tarihini de inkar eden bir hastalıklı, milliyetçi, ırkçı zihniyetin etkisindedir, bunu da aşmıyorlar. Komplonun geldiği noktada görüldü ki CHP'de de bu tür davranışlar rantçılığı ifade ediyor. Aslında iktidarın bir parçasıdır, rantı daha fazla ele alıyorlar, bu durum değişsin istemiyorlar. Çok fazla sorumluluk altına girmeden imkanlardan faydalanmak istiyorlar. Onlar da bir tür rantçı ve çıkar çevresidirler. Bunların hepsinin aşılabilmesi gereklidir.

Komplo yüz yıllık Kürt inkar ve imha zihniyetinin ve siyasetinin bir örgütlenme ve saldırı biçimidir. Dolayısıyla komployu yenmek ve aşmak bu zihniyeti ve siyaseti yıkmayı gerektiriyor. Yüz yıllık mücadelenin sonuçları ortadadır. Komploya karşı 26 yıllık mücadelenin sonuçları da ortadadır. Bu mücadele komplo-nun amaçlarını başarısız kıldı. Mücadele 'başaramazsınız' dedirtti. Önderlik bir dönem 'Kürt inkarı aşıldı, bunu net ifade edebilirim' dedi. Şimdi Kürt imhası da aşıldı denilebilir. Fakat inkar ve imha zihniyet ve siyaseti tümünden yenilgiye uğratılıp ortadan kaldırılmadı, fakat bütün stratejileri, taktikleri başarısız kılındı ama hala saldırı da ısrarlıdır, kendilerini sürdürmede ısrarlılar, o biçimde yenilgiye uğratılmadılar. Değişim dönüşümü de yeterli düzeyde gerçekleştiriyorlar, o düzeyde getirilemediler.

Uluslararası Komplo bütün insanlığı hedefledi

Önder Apo'ya saldırı, Kürt halkının varlık ve özgürlüğüne saldırı anlamına gelmektedir. Bütün halkların, insanların, kadınların ve gençlerin özgürce demokratik, kardeşçe var oluşlarına ve yaşamlarına yöneltmiş bir saldırı olma özelliği taşıyor. Bu bakımdan bütün insanlığı hedefleyen, kardeşliği hedefleyen, özgür yaşamı hedefleyen, kardeşçe bir arada yaşamayı öngören, demokratikleşmeyi hedefleyen, Kürt sorununun demokratik çözümünü engellemeyi hedefleyen bir saldırı olarak gerçekleşmiştir. 26 yıl önce böyle bir amaçla söz konusu saldırı planlanmış uygulanmaya konmuştur. 26 yıldır da bu amacı gerçekleştirmek için komplocu güçler ellerinden gelen bütün imkanı kullandılar. Topyekun bir saldırı konusunda bulunuyorlar. İnsanlık suçu oluşturan amaçlarına ulaşmak için her türlü imkanı, fırsatı kullanarak imha ve yok etme amaçlı saldırılarını sürdürdüler. Bu gerçeği böyle görmek, 15 Şubat Komplosu'nu bu temelde ele almak değerlendirmek, bilince çıkartmak, dolayısıyla komplo gibi imhacı, vahşi, özgürlük, demokrasi halk düşmanı bir saldırganlığa karşı çok daha bilinçli, örgütlü, direngen ve mücadelecilik olmak gerekiyor.

Böyle bir saldırganlıkla bir arada

kalınmaz. Gerçekten de birlikte var olunamaz. O nedenle doğru duruş, doğru tutum, böyle insanlık suçu olan bir saldırganlığı tümünden reddetmektir. "Güneşimizi Karartamazsınız" direnişçileri bunu yaptılar. İlk andan itibaren Uluslararası Komplo saldırısını parçaladılar, kırdılar, zayıflatıldılar, yenilgiye uğrattılar. Bütün halklar için özgür yaşamak isteyen insanlık için bir çağrı oldular. Yeterli yetersiz aslında son 26 yıla damgasını vuran bu çağrı temelindeki duruş ve mücadele oldu. Eğer 26 yıldır özgürlük için örgütlü mücadele var olduysa, gelişerek sürdürdüyse, tüm imhacı ve tasfiyeciler saldırganları boşa çıkartmayı, yenilgiye uğratmayı başardıysa, bunların hepsi söz konusu çağrı temelinde gerçekleşti. Önder Apo'nun komploya karşı duruşu, mücadelesi ve direnme çağrısı temelinde hayat buldu, gelişme gösterdi. Bugünde bir zafer iradesi haline geldi.

Başlangıçta dikkat edilirse sadece direnme, komployu darbeleme başarısız kılma biçiminde bir irade duruşu vardı. Böyle bir duruşu komplo-nun 7. yıldönümünde Viyan Soran yoldaş kırdı. O tarzda durulamayacağını, komplo karşısındaki duruşun bu biçimde olamayacağını ortaya koydu. Bugün Küresel Özgürlük Hamlesi'yle böyle bir bilince, iradeye, kararlılığa, hedefe ulaşmaya daha yakınız. Komploya karşı direniş, komployu reddetme, komployu aşma mücadelesi işte böyle bir düzeye ulaşmış bulunuyor. Komployu tümünden reddeden, kırmayı, yıkmayı, yenilgiye uğratmayı, tarihin çöp sepetine atmayı hedefleyen bir irade, bilinç, istek haline gelmiş bulunuyor.

Bu gelişme tarihidir, binlerce şehit, yıllarca mücadele etme temelinde böyle bir irade ortaya çıkabildi. Komplonun yenilebileceği dolayısıyla Kürt sorununun çözülebileceği, Önder Apo'nun özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşturulabileceği hedef olarak ortaya çıktı. İşte bu bilinç irade bugün tarihi bir direniş dönüşüyor. Bir bütün halkın, kadınların, gençlerin, tüm ezilenlerin Ortadoğu'da demokrasi, dünyada özgürlük isteyen herkesin katıldığı, birlikte yürüttüğü bir özgürlük direnişi haline gelmiş bulunuyor.

Bu gelişme geç görülebilir, fakat tarihi öneme sahiptir. Söz konusu direnişin anlamı budur. Yürütülüş tarzı, hedefi, kesinlikle böyledir. Bunun gerisinde bir tutum, duruş asla söz konusu olamaz. Olacaksa ya söz konusu direniş temelinde tecrit kırılacak komplo yenilecek, Önder Apo özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşacak ve bu temelde Kürt sorunu denen, yüz yıldır Kürt'e dayatılan soykırım zihniyeti ve siyaseti tarihin çöp sepetine atılacak ya da insan olarak özgür yaşam olarak var olunmayacak. Durum bu kadar nettir. O nedenle içinde bulunduğumuz süreci doğru anlama, komplo gerçeğini ve komploya karşı 26 yıllık mücadeleyle 27'nci mücadele yılına girerken böyle bir mücadelenin geldiği düzeyin bizden

neler istediğini doğru anlamak çok büyük önem taşıyor.

27. mücadele yılını başka süreçlerle karıştırmamak gereklidir

15 Şubat Uluslararası Komplosu'nu değerlendireceksek Önder Apo, 'sahte dostluk ve yetersiz yoldaşlık buna yol açtı' dedi. Yetersiz yoldaşlık bizim için hep özeleştiridir. Komplo önlenemez değildi. Komploya karşı daha farklı mücadele edilemez değildi. Yetersiz yoldaşlık kavramı bunu ifade ediyor.

Geldiğimiz noktada hedefimiz netleşmiş, somutlaşmış bulunuyor. O nedenle de 27'nci yıla girişi başka süreçlerle karıştırmamak gerekiyor, başka zamanlardaki mücadelelerle karıştırmamak, benzeştirmemek gerekiyor. Bu sürecin zaferden başka bir sonucu kabul etmeyen bir direnme hamlesi olduğunu görmek ve anlamak, dolayısıyla onun gerçeklerini yerine getirmek gerekiyor. Geçen yılların alışkanlıklarını, yetersiz tutumlarını aşmak lazım. Her zaman komployu reddettik, kabul etmedik, mücadele halindeyiz, şimdi de öyle bir mücadele yürütüyoruz diyerek aslında komploya bir biçimde kanıksayan, hep komploya karşı mücadele içinde yaşanacakmış gibi sonucu ortaya çıkartan yaklaşım içinde olmamak lazım. Böyle bir yaklaşımı kesinlikle aşmak ve kırmak gerekiyor.

27'nci yıla girerken hareket ve halk olarak içinde bulunduğumuz direniş hamlesi her şeyden önce böyle bir zihniyetin, yaklaşımın, tutumun kırılması, aşılması temelinde geliyor. Bu bir özeleştiridir. Hata ve eksiklikleri giderme çabasıdır. Uluslararası Komplo karşısında doğru duruş kazanma, doğru tutum içine girme, devrimci olarak, yurtsever olarak, demokrat olarak görev ve sorumluluklarına doğru ortaya çıkıyor. Bu gerçekliği de görmemiz lazım. O halde özeleştiril yaklaşımımız bilinçli olmalıdır. Yarım kalmamalıdır, eksik yaklaşmamalıyız. Eksik kalan tutumlar hep gerici güçlendirdi. Komployu bu kadar ayakta tuttu, saldırgan kıldı. En büyük tehlike o konumda kalmak, o konumda bulunmak oluyor.

Böyle bir noktaya gelmek geç olsa da önemli oldu, anlamlı oldu, değerli oldu. Bunun değerini kuşkusuz bileceğiz. Bu temelde de 26 yılda yürütülen çok yönlü direnişlerle yıpratılmış, zayıflatılmış, parçalanmış Uluslararası Komplo gerçeğini, ona yol açan faşist-sömürgeci soykırımcı zihniyet ve siyaseti yenilgiye uğratacağız, tarihten sileceğiz. Çünkü başka çare yoktur. Öyle bir zihniyet ve siyaset var oldukça zaten Kürt'e var olma ve yaşama imkanı yok, hiç kimseye özgürce, kardeşçe barış içinde demokratik yöntemlerle yaşama imkanı yoktur. Çünkü bu faşist-soykırımcı sömürgeci zihniyet ve siyaset herkesi tehdit ediyor. Kendini herkese dayatıyor. Bölge halklarına dayatıyor, dünyaya da-

yatıyor. Barış özgürlük ve demokrasiyi Ortadoğu ve dünya düzeyinde tehdit ediyor. Bütün bu çeteci saldırılar buradan kaynaklanıyor, bu temelde ortaya çıktı. Bunların nasıl bir tehdit olduğunu son yıllarda sonuçlarını yaşayarak gördük. Hareket ve halk olarak biz gördük ve öncü düzeyde en ağır görev ve sorumluluğu üstlendik. Başka halklar gördüler, çeşitli siyasi güçler gördüler, öyle oldu ki, dünyada en geniş ittifak böyle faşist-soykırımcı zihniyet ve siyasetten doğan saldırganlık karşısında oluştu. İçinde çelişkileri de olsa, çok farklı arayışlar çıkarıcı tutumlar içinde olanlar da olsa ama böyle büyük bir ittifakın oluşturulması söz konusu zihniyet ve siyasete karşı bu biçimdeki bir mücadelenin yürütülüp Rojava'da Fırat'ın Doğusu'nda alınan sonuçların ortaya çıkartılmış olması kuşkusuz tarihi öneme sahiptir. Ciddi bir gelişmedir. Hiçbir biçimde küçümsenmeyecek, her zaman dikkate alınacak bir gelişmedir. Fakat yeterli değildir. Dikkat edilirse faşist-sömürgeci soykırımcı zihniyet ve siyaset tümünden yenilgiye uğratılmış değildir. Türkiye'deki iktidar Türkiye'nin tüm iç ve dış imkanlarını buna seferber ediyor. Bunları kullanarak ayakta kalmaya çalışıyor. Şimdi bu çabayı kırmak gerekiyor. Bu temelde faşist-soykırımcı zihniyet ve siyaseti yıkmak, yenmek, tarihe gömmek gerekiyor.

Faşist-soykırımcı zihniyet ve siyasetin yenilmesi Uluslararası Komplotu'nun yenilgisi anlamını geliyor. Yüz yıldır Kürt'ü yok sayan ve yok etmeye çalışan zihniyet ve siyasetin yenilgiye uğratılmasını ifade ediyor. Böyle bir durum somutlaşmış bulunuyor. Çünkü soykırım sistemi, onun zihniyet ve siyaseti tüm insanlık için halklar için özgürlük ve gelecek arayışında olan kadınlar ve gençler için büyük bir tehdit oluşturuyor. Dolayısıyla bu zihniyet ve siyaseti yıkmak bütün özgürlük arayışçıları için zorunlu oluyor. Onların kurtuluşunu, varlığını, yaşam hakkını ifade ediyor.

Geldiğimiz noktada komplotu gerçeği budur. Bugünkü görev ve sorumlulukları doğru anlayıp başarıyla yürütebilmemiz için komplotu gerçeğini ve bu güne nasıl geldiğini doğru ve derinlikli anlamamız gereklidir. Komplotu ortaya çıkartan nedenleri, amaçları ve yöntemleri ile doğru ve derinlikli anladığımız kadar devrimci oluruz, yurtsever oluruz, demokrat oluruz. Ona karşı mücadele etme, dolayısıyla insanca var olma ve özgürce yaşama bilinç ve iradesini geliştiririz, başka türlü bu değerlere ulaşmak kesinlikle mümkün değildir. O halde komplotu bilinci, komplotu gerçeğini anlama düzeyi, özgürleşme, devrimleşme, mücadelecilik hale gelme düzeyini belirliyor. O halde komplotu diyerek geçmemek gereklidir.

Doğru ve yeterli özeleştirilme yapabilmeliyiz

26 yıllık mücadeleyle de bu yetersizliği aşmaya çalıştık fakat sonuçlarına da bakmak gerekiyor. Önder Apo, "98'de yeni bir süreç geliştireceğiz" diye değerlendirmeler yaparken, mücadeledeki durumu 'pata durum' olarak tanımlamıştı. Yani 'ne zafer ne de yenilgi' olarak ifade etmişti. Şimdi hala aynı çizgi devam ediyor. Komplotun böyle gelişmesine zemin sunan örgüt ve mücadele düzeyini tümünden aşabilmiş değiliz. Evet bu çerçevedeki saldırılar kırılıyor, planlar boşa çıkartılıyor ama tümünden yok edilemi-



❖ Söz konusu direniş temelinde tecrit kırılacak komplotu yenilecek, Önder Apo özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşacak ve bu temelde Kürt sorunu denen, yüz yıldır Kürt'e dayatılan soykırım zihniyeti ve siyaseti tarihin çöp sepetine atılacak ya da insan olarak özgür yaşam olarak var olunmayacak. Durum bu kadar nettir. O nedenle içinde bulunduğumuz süreci doğru anlama, komplotu gerçeğini ve komplotu karşı 26 yıllık mücadeleyle 27'nci mücadele yılına girerken böyle bir mücadelenin geldiği düzeyin bizden neler istediğini doğru anlamak çok büyük önem taşıyor.

yor, ortadan kaldıramıyor, tam yenilgiye uğratılmıyor. Son on yıldır 'Çöktürme Eylem Planı' temelindeki topyekun soykırımcı saldırı karşısındaki direniş sonuçları da öyledir. Evet düşmanın saldırılarının sonuç alması engellenmiştir ama düşmanı yenilgiye uğratan bir sonuç da ortaya çıkartılmamıştır. Kürt sorununu ortaya çıkartırken onu çıkartanların kurguladığı durum devam ediyor, çatışma sürüyor. 'Tavşana kaç tazıya tut politikası' devam ediyor. O politikayı yıkacak, aşacak bir düzey ortaya çıkmış değildir. Mücadele Kürt varlığını, örgütlülüğünü bir düzeyde canlı ve ayakta tutuyor ama bir taraftan da yıpratma, aşınma, ülkeyi terk etme gibi durumlar yaşanıyor. Özgür yaşamı, kadın özgürlüğü temelinde toplumsal özgürlükleri öngörecektir şekilde geliştirebilmiş değiliz, böyle bir düzeye ulaşamadık.

Dolayısıyla da doğru anlayıp özeleştirilme yaklaşımı bilmek gereklidir, bu temelde doğru ve yeterli özeleştirilme yapabilmeliyiz. Bu da gerçekten Uluslararası Komplotu'yu, onu ortaya çıkartan Kürt soykırım sistemini, zihniyeti, siyasetini doğru anlamayı gerektiriyor. 'Dost ve düşman nedir, kimdir, varlık ve özgürlük nasıl olur, özgür yaşam nasıl sağlanır?' tüm bu konularda doğru, yeterli, iddialı, iradeli bir duruşa zihniyet olarak, tarz olarak, pratik olarak sahip olmak gerekiyor.

Sonuç olarak şunlar belirtilebilir: Komplotun imha ve tasfiye saldırısı olduğunu belirttik. Hedefini, stratejisini ortaya koyduk. Önder Apo'yu hedefleyen, Önder Apo'nun imhası temelinde Özgürlük Hareketimizi tasfiye etmeyi, dolayısıyla Kürt soykırımını gerçekleştirmeyi amaç edinen bir saldırganlık olduğunu biliyoruz. Böyle bir saldırganlığın soykırımcı zihniyet ve siyasetin Özgürlük Hareketimiz karşısında geliştirildiğini de biliyoruz. Onu yok etme hedefiyle ortaya çıkartıldığını, dolayısıyla komplotu Kürt sorununun saldırısı oluyor. Sorunu ortaya çıkartan güçler tarafından örgütlenmiştir ve yürütülmüş bulunuyor. Bundan da hiçbir şüphe olmamalıdır. Onun için de komplotu kim ortaya çıkardı, nasıl yürüttü? Kim nasıl rol oynadı? Bunların doğru anlaşılması lazım. Bunu doğru anlama aynı za-

manda Kürt sorununu doğru anlamadır. Kürt soykırımında kimin ne kadar sorumluluğunun bulunduğunu görmeyi ifade ediyor.

Bu bakımdan geçmişe dönersek, bu süreçlerin nasıl geliştiğini biliyoruz. Komplotun küresel kapitalist modernite sisteminin öncülüğünü yapan güçler tarafından ABD-İngiltere-İsrail tarafından kararlaştırılıp planlandığını, ABD tarafından uygulamaya konduğunu, başta Mısır, Yunanistan, Rusya, Almanya, Fransa olmak üzere ihtiyaç duyulan tüm iktidar ve devlet güçlerinden Kürt sorununun içinde olan güçlerden destek aldığını yine biliyoruz. Bu konuda da herhangi bir bilinç azlığı, değerlendirme yetersizliği kesinlikle yoktur. Komplotu nasıl ortaya çıktı? Önderlik ve hareket olarak gelişimimize karşı yürütülen saldırıların son halkası olduğu için, onlarla bağ içinde görülebilir. Daha ilk andan itibaren Önder Apo'ya yöneltilen saldırılar, komplotun başlangıcı olarak da değerlendirilebilir.

15 Ağustos Gerilla Atılımı'na karşı daha 1986-87'den itibaren NATO düzeyinde geliştirilen planlamalar, böyle bir komplotu saldırısının ilk adımları oluyor. 1987-88 saldırısı bunun başlangıcıydı, 1991-92 saldırısı etkili bir pratik uygulaması olarak ortaya çıktı. Gerillayı ezmek, hareketi tasfiye etmek, Önder Apo'yu yenilgiye uğratmak için 90'lı yıllar boyunca en vahşi saldırılar yürütüldü. Güya saldırı yürüten TC devletiymiş gibi görüldü ama sadece TC devleti değildi, TC devleti uygulayandı. 90'lı yıllardaki topyekun faşist özel savaş saldırısının arkasında bir bütün NATO vardı, bir bütün Kürt sorununu ortaya çıkartan ve yaşatan güçler vardı. Hepsini ihtiyaç olduğu kadar TC saldırılarına destek verdiler. Eğer Türkiye Cumhuriyeti Devleti bu kadar saldırgan olabilirdi bu kadar güç ortaya çıkartabilirdi bu destek sayesinde oldu. Bazı Türk generalleri, "biz böyle büyük bir hareketiz, dünyanın en büyük terör örgütünü yenilgiye uğratıyoruz" diye kendilerine pay biçmeye çalışıyorlardı, tamam uygulayıcı oldular, haklarını yememek gerekli, fakat unutulmamalı ki, kendi iradeleriyle, güçleriyle hatta marifetleriyle olmadı. Kendileri dışında da olmadı, hiçleştirmemekte lazım,

ciddi bir faşist zihniyet ve siyaset saldırısını gerici tutumu ifade ediyorlar, yaşatıyorlar. Ama Kürt halkının gerçekten de gerilla temelinde ortaya koyduğu direnişi de hiç küçümsememek lazım. Böyle büyük bir direniş karşısında yalnız başına hiçbir devlet duramazdı. TC devleti de duramazdı. Kim olursa olsun nereden gelirse gelsin. Gerilla öncülüğümüzdeki direnişimiz karşısında ayakta kalması kesinlikle mümkün değildi. Hepsini el birliği ettiler, dünya destek verdi de bu devlet ayakta kaldı. Kendi marifetlerimle ve gücümle ayakta kaldığını sanıyor, halbuki öyle değildir. Bu dünya desteği olmasaydı ayakta kalamazdı.

Bütün bunların sonucunda Önderlik yürüyüşünü durduramayınca, Özgürlük Hareketimizi tasfiye edemeyince, bunların somut iradesi ve pratikleşmesi olan gerillayı ezemeyince, Uluslararası Komplotu'ya başvurdular. Bu gerçekliği görelim. Daha 18 Mayıs 1977 saldırısıyla bu süreci başlattılar. Bir sürü baskı, tehdit, saldırı, katliam 12 Eylül faşist askeri darbe saldırıları, 12 Eylül zindan katliamları, 85'ten itibaren gerillaya karşı NATO'yu harekete geçiren saldırılar. Bin bir türlü oyun ve hile ve komplotu sonuç alamayınca Uluslararası Komplotu'ya başvurdular. Hangi yolu yöntemim kullandıysa Kürdistan'daki Özgürlük Mücadelesini, gerilla direnişini, Önderlik yürüyüşünü durduramadılar. Bunu durdurabilmenin, ezip imha edebilmenin son bir çaresi olarak yöntemi olarak Uluslararası Komplotu'yu kararlaştırdı, planladı ve uygulamaya koydular. O zaman kadar yürüttükleri saldırılardan Uluslararası Komplotu'nun farkı neydi? Bir; bütün güçlerini birleştirdiler. İki; her türlü yöntemi kullandılar. Üç; en önemli olarak her şeyden önce ve tek başına Önder Apo'yu hedeflediler. Önder Apo'yu yalnızlaştırıp saldırı hedefi haline getirecek bir oyunu, hileyi, kurnazlığı düşündüler.

İşte bu gerçeklik ifade ettiğimiz gibi sadece Kürdistan üzerinde doğrudan faşist-soykırımcı zihniyet ve siyaseti yürüten devlet güçlerini değil, onların arkasındaki güçleri de Kürt soykırım sistemini ortaya çıkartan ve gerçekte yöneten güçleri de ciddi bir biçimde korkutuyor,

telaş içerisine sokuyor. Bu korkunun telaşın verdiği histeriyle saldırdıklarını görüyoruz. Kürdistan'daki soykırım sisteminden sorumlu olan güçler yüzlerini daha açık gösteriyorlar.

Kürt soykırım sistemini yaratan ve yürüten güçler, bu düzeyde planlı örgütlü saldırıyla Kürt varlığını ve özgürlüğünü yok etmek istiyorlar. Bu oldukça net ve açıktır. İnsanlık suçu işleyen sömürgeci-soykırımcı düşman para gücüne, silah gücüne dayanarak, vahşiliğine, zalimliğine, katliamcılığına dayanarak bizi zayıflatmaya, ürkütmeye, korkutmaya, dolayısıyla özgür yaşam tutkumuzu ve irademizi zayıflatmaya çalışıyor.

Bunun farkındayız. Daha fazla farkına ve bilincine ulaşmamız gerekiyor. Bir bütün parti olarak, tüm yoldaşlar topluluğu olarak tüm halk olarak, halklar olarak, devrimci demokratik güçler olarak bu gerçekliğin farkına daha çok varmalıyız. Geçen 26 yılda yaşanan mücadeleden çıkardığımız derslerle bu yeni sürece yaklaşım bu tür saldırganlıklar ilerlemeden yenilgiye uğratmayı mutlaka başarmalıyız. Geçen 26 yıl zengin derslerle doludur, büyük bir öğretmenimiz oldu. Hep Uluslararası Komplotu'nun nasıl geliştiğini, güçlü yanlarını, zayıf yanlarını, nereden nasıl tutulursa başarısız kılınıp yenilgiye uğratılabileceğini değerlendirdik. Görüp anlamaya çalıştık. Buradan çıkardığımız dersler temelinde zayıflığa, muğlaklığa yer vermeden aktif mücadele edip başarı kazanmamız gerekiyor. Bir kere daha yetersizlik yaşamamalıyız, aynı duruma düşmemeliyiz, ikinci kez gaflet içerisinde olmamalıyız. Daha çok mücadelecilik olmak, daha çok cesur fedakar olmak, daha fazla fedailişmekle ve daha doğru mücadele etmekle her türlü saldırıyı yenilgiye uğratabileceğimize sonuna kadar inanmalı, bu temelde kendimize güvenmeliyiz.

Evet 15 Şubat 'kara gün' oluyor, sorgulama günü oluyor, ideolojik sorgulama günümüz oluyor. Önder Apo böyle tanımladı ve 26 yıldır da böyle yaşıyoruz. O halde ideolojik mücadele, nefis mücadelesi demek, derin bir özeleştirilme demektir. Kendi eksikliklerimiz ve hatalarımız nasıldır onları doğru ve yeterli bulup gidermek demektir.

Komponun yıl dönümünde Önderlik büyük bir komployu boşa çıkarmanın adımlarını atıyor. Önder Apo 21. Yüzyılın komposunu demokratik siyaset ortamını yeniden yapılandırarak bir hamlenin hazırlığı temelinde karşılayacağını deklere etti.

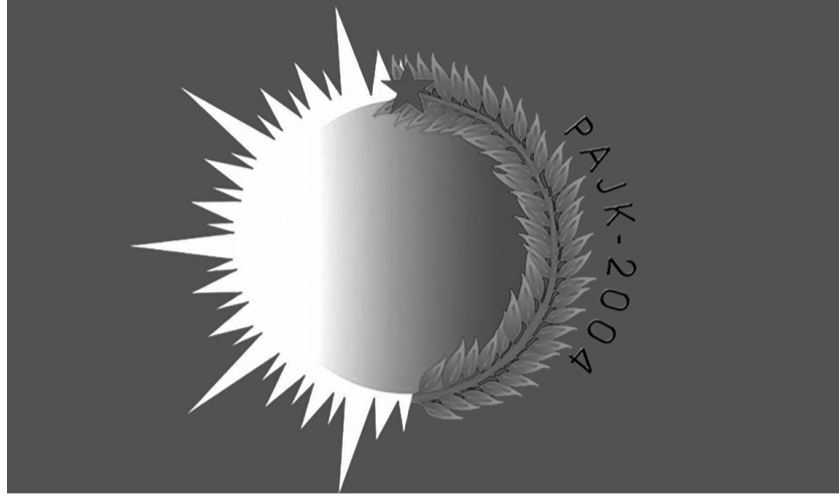
Kadın özgürlüğünün yolu İmralı Rehine Sistemi'nin parçalanmasından geçer

PAJK KOORDİNASYONU

Komploya karşı bedenlerini siper ederek "Güneşimizi Karartamazsınız" şiarı ile Önder Apo etrafında mücadele çizgisini belirleyen Halit Oral, Rotında, Kurde yoldaşlar şahsında büyük devrim şehitlerimizi saygıyla, minnetle anıyor, mücadeleyi zaferle taçlandıracağımızın sözünü yineliyoruz.

İmralı İşkence Sisteminin 27. Yılına karşılayacağımız bir süreçte önemli ve kritik gelişmeler ışığında giriyoruz. 15 Şubat 1999 uluslararası komposuyla haince bir şekilde İmralı rehine sistemine alınan Önder Apo 15 Şubat'ı Kürt Soykırım Günü olarak tanımladı. 200 yıldır uygulanan Kürt soykırım sistemi, 1. Dünya Savaşı sonrası 15 Şubat 1925'te Şeyh Sait direnişinin katliamla bastırılması ve 3. Dünya Savaşı sürecinde de Önderliğin İmralı'da rehin tutulması ile tamamlanmak istendi. Uluslararası komplo, Ortadoğu'ya yönelik ABD ve müttefiklerinin işgallerini kolaylaştırmak için gerçekleştirildi. Bu komplo, Üçüncü Dünya Savaşı'nın en yoğun ve sonuç alıcı aşamalarından biri olarak ele alındı. Önderlik öncülüğünde sergilenen direniş soykırım uygulamalarını başarısızlığa uğratmış, Kürt sorunu artık herkesin gördüğü, tartıştığı, üzerinde hesaplar yaptığı bir konu haline gelmiştir.

Kürt halkı ve dostları öncülüğünde 10 Ekim 2023'te 74 ülkede eş zamanlı startı verilen "Önder Apo'ya fiziki özgürlük, Kürt sorununa siyasi çözüm" hamlesi komponun boşa



çıkarılması açısından önemli sonuçlar doğurdu. Bu kapsamda yıl boyunca dünyanın dört bir yanında Önder APO'nun özgürlüğünde kendisinin, halkların özgürlüğünü gören milyonlar, farklı eylemlerle hamleyi güçlendirdiler. Dünyanın her yerinde kadınlar "Önder APO'nun özgürlüğü özgürlüğümüzdür" diyerek eylemlere öncülük etti. Bu küresel mücadele sonucunda Önderliğin 26 yıllık mutlak esaret durumu ile Önderlik şahsında Kürt sorunu bölgesel ve uluslararası çözümü dayatan bir aşamaya geldi. Bu nedenle dünya düzeninin yeniden dizayn edildiği bu süreçte Türk devleti Önder Apo ile görüşme sürecini başlattı.

Önderliğin 23 Ekim'de yeğeni Ömer Öcalan'la, 28 Aralık ve 22 Ocak'ta Dem Parti İmralı heyetiyle yaptığı görüşmelerde Kürt sorununa karşı çözüm perspektifi kamuoyuna deklere edildi. Önderlik ilk görüşmede, Kürt sorununun demokratik çözümü açısından "şiddet zemininden çıkaracak ve hukuk-siyasi zemine çekecek teorik ve pratik güce sahip olduğunu" dile

getirdi. İkinci görüşmede ise 7 maddeden oluşan çözüm için gerekli ilkesel yaklaşımları ortaya koydu. Yine söz konusu Dem Parti Heyeti, bir plan doğrultusunda mecliste yer alan partilerin genel merkezleri ile bazı önemli şahsiyetleri ziyaret edip Önder Apo ile yaptıkları görüşme hakkında bilgilendirdi. Önder APO etrafında oluşan gündem bir kez daha gösterdi ki, Önder APO esas çözüm gücüdür. Reber APO'nun inisiyatif olarak başlatmak istediği süreç henüz tartışma aşamasında olsa bile daha şimdiden bir kez daha savaş yerine demokratik çözümü ana eksene oturtturarak, kadınlara, ezilen halklara ve dünya insanlığına umut ışığı olmuştur. Kapitalist hegemon güçlerin savaş, yıkım kan, acıyla kurmak istedikleri dünya düzenine karşı gerçek anlamda demokratik modernite güçlerinin sesi olmuş ve kadın özgürlüğüne dayalı demokratik düzenin inşasının mümkün olduğunu göstermiştir. Nasıl ki yıkıcı, sömürgeci güçler tarihi sosyal-kültürel-coğrafik gerçekliği ve demokratikleşme ihtiyacını hiç

sayarak savaşta ısrar ediyorsa buna karşılık başta Kürtler olmak üzere bu toprakların sahibi tüm halklar ve yaşamı yaratan kadınların da kendi özgürlük projelerinde ısrar etmeleri gereken tarihsel dönemdeyiz.

Tüm bu gelişmeler kuşkusuz Önder Apo'nun muazzam direnişinin, kadınların öncülüğünde gelişen toplumsal mücadelenin, Kürdistan gerillasının yenilmezliğinin sonucudur. Sonuçta Kürdistan ve Ortadoğu'daki gelişmelerin temel belirleyeni bir kez daha Önder Apo olmuştur. Komponun yıl dönümünde Önderlik büyük bir komployu boşa çıkarmanın adımlarını atıyor. Önder Apo 21. Yüzyılın komposunu demokratik siyaset ortamını yeniden yapılandırarak bir hamlenin hazırlığı temelinde karşılayacağını deklere etti. Bu süreçte bir kez daha kadınlara özel önem attığını dile getirdi. Bizler de Önder Apo'nun amansız çabaları ile kadın partileşmesinde, ordulaşmasında, örgütlenmesinde büyük adımlar attık. İmralı işkence sisteminde bile Önderlik kadın özgürlüğü için hep emek sahibi oldu. Kadının kendisi olmasını xwebun ile ifade etti, erkek egemen bilimci-dinci-cinsiyetçi-milliyetçi akla karşı kadın özgürlüğüne dayalı kadın bilimi jineolojiyi geliştirdi, kadının demokratik konfederal sistem örgütlenmesinin perspektiflerini oluşturdu. Reber Apo'nun kadın eksenli geliştirdiği tüm bu çalışmaların sonucunu bugün dünyanın dört bir yanında yankılanan ve dünya kadınlarını eyleme geçiren Jin-Jiyan-Azadi sihirli formülünün somutlaşmasında görüyoruz.

Uluslar arası komponun sadece Reber APO'yu, Kürtleri hedeflemediği tüm Ortadoğu halklarını, kadınları esaret altına aldığı, geleceğini kararttığı gerçeği bugün çok çıplak bir biçimde yaşanmaktadır. 3. Dünya savaş gerçekliğinde oldukça tehlikeli bir aşamaya varmış olan komployu yenilgiye uğratmak amacıyla Reber APO'nun atmak istediği tarihi adımın başarısı için tüm gücümüzle mücadeleyi sürdüreceğiz. Reber APO'nun fiziki özgürlüğü, sağlığı ve güvenliğini sağlamak, İmralı rehine sisteminin parçalanmasından geçmektedir. Bu anlamda tarihe KARA GÜN olarak geçen 15 Şubat uluslar arası komposunun 27. yıldönümünde başta Kürdistanlı kadınlar ve gençler olmak üzere tüm insanlığı Önderliğin fiziki özgürlüğünü dolayısıyla kendi özgürlüğünü gerçekleştirmeye çağırıyoruz. Bizlere demokratik-ekolojik-kadın özgürlükçü paradigma ile yeni yaşamı bahşeden Önder Apo'nun fiziki özgürlüğü sağlanana kadar kesintisiz bir eylem hattının yakalanması elzemdir. Bu kapsamda düzenlenecek tüm eylem ve etkinliklere kadınların öncülük yapması temel bir görevdir. Özgür Önderlik aynı zamanda özgür kadındır. Özgürlüğe susamış kadınların Reber APO'nun geliştireceği demokratik süreçte öncülük yapmaya ve Kürt soykırım gününü Kürt özgürlük gününe çevirme bilinciyle eylem alanlarına akmaya ve süreklileştirmeye çağırıyoruz.

- Kahrolsun lanetli 15 Şubat Komplosu!
- Biji Serok Apo!



Ortadoğu bunalımı ve demokratik modernite çözümü

1

■ RÊBER APO

"KÜRT SORUNU VE DEMOKRATİK ULUS ÇÖZÜMÜ" KİTABINDAN ALINMIŞTIR

Ortadoğu kültüründe bunalım ve çıkış-çözüm evrensel kültürdeki konumunu halen sürdürmektedir. İlgili ciltte konu üzerinde kapsamlı durulduğundan tekrarlamayıp dikkat çekmekle yetineceğim. Üzerinde daha yoğunluklu durulmayı gerektiren konu merkezî iktidar olgusudur. Toplumsal bunalımların temelinde iktidar olgusunun yattığı bilimsel bir tespittir. Çözümünün de bu nedenle iktidarla bağlantılı olarak geliştirilmesi gerekir.

Beş bin yılı aşan bir süre boyunca Ortadoğu kültüründe merkezî uygarlık sisteminin başat rol oynadığını uzunca değerlendirdik. Merkezî uygarlık merkezleşen iktidarla bağlantılıdır. Uygarlık bir anlamda iktidarın merkezleşmesiyle at başı gider. Beş bin yıllık merkezî uygarlık, aynı süre boyunca merkezleşen iktidar anlamına da gelir. İktidarın dağılıp merkezleşmesi hâkim tarih anlayışının en çok işlediği konudur. Diğer bir ifadeyle hegemonik merkez ve çevre oluşturma aynı tarih anlayışının izlediği temel diyalektiktir. Hegemonik güçler her zaman derin bir bunalımın ardından yeniden oluşturulur. Her hegemonik sistem yeni bir iktidar ve üretim tekniğine dayalı olarak oluştuğundan, bu iktidar ve üretim tekniğinin eskimesiyle birlikte aşılması da kaçınılmaz olur. Yeni iktidar ve üretim teknikleri genellikle eski hegemonik merkezin çevre ilişkileri içinde ortaya çıkar. Çevre ilişkilerinde daha güçlü iktidar teknikleri ve verimli üretim araçları yeni güçler ortaya çıkarır. Bu yeni güçlerin eski hegemonik güce üstünlük sağlaması, genellikle eski güçlerin kendini yenileyemeyip bunalıma düşmesiyle başlar. Bu süreç çatışmalı geçer. Eski güçler merkezî iktidar tekelini kolay kolay kaybetmek istemezler. Yeni güç merkezi ise ayakta durmak ve daha da güçlenmek istiyorsa eski merkezin yerini almak zorundadır. Bunalım zaten bu sürecin çatışmalı karakterinden doğmaktadır. Hegemonik bir güç kendi kendine bunalıma düşmediği gibi, yeni bir güç de hegemonik sisteme karşı olmadan gelişemez. Ortadoğu kültüründe ve uygarlık sisteminde bu yönlü çok sayıda gelgitler oluşmuştur. Kentlerin, sınıfların ve devletlerin yükselişleri ve dağılımları, beylikler ve imparatorlukların kuruluş ve yıkılışları, hanedanlıkların yükselip düşmeleri hep bu hegemonik merkez-çevre ilişkilerindeki bunalımlarla bağlantılı olarak gerçekleşir. Tarihi doğru okumak istiyorsak, tüm bu süreçlerin temelindeki diyalektiği doğru kavramamız zorunludur.

Yeni hegemonya kendini kutsallaştırıp tanrısalılaştırır

Hegemonik güç merkezinin nasıl oluştuğu tarihsel diyalektiğin kilit sorusudur. Hegemonyanın oluşması öncelikle yerel güç odaklarının oluşmasını gerektirir. Bunlar genellikle kırsal beylikler, kabilesel ve aşiretsel hiyerarşiler ve kentsel devletçiklerdir. Yerel güç odakları oluşuktan sonra,

❖ Ortadoğu ulus-devletleri bölge kültüründen beslenen araçlar olmadıklarından hep bir çelişki yaşarlar. Geleneksel iktidar bunalımına kendi yabancılıklarından kaynaklanan unsurlar eklerler. Böylece bölge toplumlarının kültürel gerçeğinden tümüyle koparlar. Hiçbir toplumsal sorunu çözemeyen bu ajan kurumlar gittikçe gereksizleşirler. Bölgedeki ulus-devletler kapitalizmin başlangıç döneminde devlet kapitalizmi ile varlıklarını biraz meşrulaştırdıysa da, kısa bir süre içinde toplumsal sorunların altında nefessiz kaldılar. Sadece antidemokratik olmakla kalmadılar, anti-toplumsal da oldular.

aralarında dayandıkları artı-üründen kaynaklanan pay arttırma savaşları başlar. Payını arttırma savaşları sınırlar meselesini ortaya çıkarır. Sınırlar daha önceki çağların aile ve kabilelerinden kalma mülkiyet sınırlarının yerel iktidarların sınırlarına dönüşmesi anlamına gelir. Her yerel iktidar daha da genişletilmiş aile henedanlığı veya kabile birlikleri demektir. Ne denli büyürlerse sınırlarını da o denli büyütürler. Sonuçta sınırlar birbirleriyle çakışır. Her sınır dahilindeki güçlerin dengesiz gelişme durumları vardır. Dengesizliği doğuran, yeni iktidar teknikleri (yeni silahlar, ulaşım araçları vb.) ve verimli üretim araçlarıdır. Gücünü sürekli arttırmak sermaye birikiminin ilkel halidir. Kapitalist sermaye nasıl birikimini sürekli arttırmadan ayakta duramazsa, yerel iktidar güçleri de güçlerini büyütmeden ayakta duramazlar. Sınırların boş alanlarda genişlemesi tamamlanınca, farklı güçler karşı karşıya geldiklerinde çatışma yani bunalım dönemi kaçınılmaz olur. Kaçınılmazlık oluşan yerel güçlerin artı-ürün bütümlenmesi olmadan güçlerini koruyamamalarından kaynaklanmaktadır. Çünkü artan bürokrasi, çoğalan henedanlıklar ve kabileler nedeniyle mevcut nüfus şişmeye başlar. İktidar büyüyen kanser hücreleri gibi diğer tüm toplumsal alanlar üzerinde yayılmak ister. Bu ise, kendini korumak isteyen canlı hücreler örneğinde görüldüğü gibi korunma savaşına yol açar. İlk Sümer şehir devletlerinde ve hanedanlık savaşlarında bu süreci çok çarpıcı olarak izlemekteyiz. Günümüz Irak'ında da aynı süreç bütün çıplaklığıyla devam etmektedir. Uruk Tanrıçası İnanna'nın laneti yüzünden olsa gerek.

Yerel iktidarların çatışma süreci ya birbirlerini hep birden tüketmeleri ya da birinin bu çatışma veya bunalımdan üstün çıkmasıyla sona erer. Üstün çıkan site veya hanedanlığın etrafında yeni hegemonik merkez oluşur. Tüm alt ve üstyapısıyla, yani maddi üretim teknikleri ve mülkiyetleriyle manevi ideolojik ve politik yapılanmaları yeniden düzenlenir. Yeni hegemonya kendini kutsallaştırıp tanrısalılaştırır. Ya eski dini kendi çıkarlarına uyarlar, ya mezhepleştirerek farkını ortaya koyar, ya da yeni bir din veya mitoloji ile ideolojik yönden de kendini kalıcı, ebedi kılmak ister. Ortadoğu'nun merkezî uygarlık sistemi, beş bin yılı aşan bir süre boyunca bu diyalektik işleyiş temelinde kendini hep merkezleştirerek bunalımlardan çıkış yaptı. Her çekişme ve çatışma süreci daha da büyüyen merkezî iktidarla sonuçlandı. Zaten

bunun sonucudur ki, merkezî uygarlık sistemi olmayı hep başardı. Artan merkezleşme sadece yerel iktidarların güç kaybı pahasına gerçekleşmedi. Genel olarak toplumların öz-yönetim haklarını da sürekli gasp ederek, gerek merkezindeki gerekse çevresinde ve hatta dışındaki aile ve kabilelerin doğal demokratik düzenlerine de sürekli müdahale ederek, onların öz-yönetim haklarını elinden alıp kendine bağlayarak hegemonik merkezi güçlendirdi. Gerek hegemonik iktidar gerekse yerel iktidarlar hep doğal ilkel komünal düzeni yaşayan kabile, aşiret, köy ve hatta kent özyönetimlerinin geriletilmesi veya yıkılması pahasına gerçekleşti.

Avrupa'da demokratik ulus eğilimleri hep güçlü olmuştur

Hegemonikleşmiş merkezî iktidar her zaman yerel demokratik otoritelerin aleyhine gerçekleşir. Ortadoğu kültüründe demokratik ruhun ve zihniyetin çok zayıflatılmış olmasında binlerce yıllık hegemonik iktidarların belirleyici payı vardır. Avrupa'da iktidar kültürü yakın bir tarihe dayandığı için demokratik ulus eğilimleri hep güçlü olmuştur. Ortadoğu'da ilkel komünal otorite imkânı kalmadığından, gelişim gösteren muhalif dinsel ve mezhepsel akımlar çarpık bir demokratik geleneği yansıtır. Özünde iktidar muhalifi olan her hareket demokratiktir. Hegemonik geleneğin 16. yüzyıldan itibaren Batı Avrupa'ya kayması, Ortadoğu'da siyasi ve ekonomik bunalımın sistemik karakterde yaşanmasına yol açar. İslâmî hegemonyanın Osmanlı İmparatorluğu'nda bu yüzyılın sonlarından itibaren gerilemesine karşılık, Avrupa hegemonik iktidarı yükselişe geçer. Hegemonik iktidarı bir sistem olarak düşünmek gerekir. Bir bölgede bir yüzyılda düşüşü ve bunalımı yaşarken, başka bir bölgede başka bir yüzyılda yükselişe karşılık bulur. Gittikçe merkezleşir ve küreselleşir. 19. ve 20. yüzyıllar hegemonik sistemde merkezleşme ve küreselleşmenin en çok yaşandığı yüzyıllardır. Son iki yüz yılda ağırlıklı olarak İngiltere ve ABD hegemonyasının geliştiği Ortadoğu, derin bir bunalım yaşayan çevre kültürü konumundadır. Osmanlı hegemonyasının dağılmasından sonra, binlerce yıllık merkezî hegemonik iktidar kültüründe yaşanan bunalım daha da derinleşmiştir.

İngiltere ve ABD'nin temsil ettiği hegemonik iktidar sistemi son dört yüz yılda inşa edilip yükselişe geçen ulus-devletlerle icra edilir. Ulus-dev-

letlerin doğasını çok iyi tanımak gerekir. Küçük burjuva ideolojisinin iktidara indirgediği bağımsız ve yarı-bağımsız devlet yorumları iktidar gerçeğini örtbas etmekten öteye bir rol oynamaz, ulus-devlet gerçeğini açıklamaz. Özellikle Ortadoğu'da hegemonik güçlerce kurulan ulus-devletler hakkındaki bu tür küçük burjuva yorumlar devlet ve demokrasi sorunlarını gizlemeye ve kapitalist sistemden soyutlamaya yarar. Çok iyi bilinmesi gerekir ki, İngiltere'nin kendi hegemonyasında önce Avrupa'da, sonra bütün dünyada inşa edilmesine öncülük ettiği ulus-devletlere ilişkin iki temel amacı vardır. Birincisi, hegemonyası önünde engel teşkil eden imparatorlukları ve büyük devletleri parçalayarak küçültmek ve böylece engel olmaktan çıkarmaktır. İkincisi, ortaçağdan çıkışta oluşan demokratik ulus geleneğini kapitalizmin gelişmesi önünde engel olmaktan çıkarmaktır. Her iki amacın başarısı sonuçta kapitalist hegemonyanın tesisine yol açacaktır. Hegemonik ulus-devlet tekeli son dört yüz yıldır Anglosakson İngiltere ve ABD'nin elindedir. Diğer tüm ulus-devletlerin hegemonik ulus-devletin çıkarlarıyla bütünleştirilinceye kadar minimize edilmeleri kaçınılmazdır. Her hegemonik sistem bunu gerektirir. Tarih boyunca da bu böyle olmuştur. Kapitalist hegemonya döneminde devlet düzenlenmeleri daha çok sistemate edilmişlerdir. Dolaşısıyla sanki dünyada sistem dışında tamamen bağımsız devletler mümkünmüş gibi görüşler ileri sürmek, kasıtlı değilse küçük burjuva ukalalıdır. Son beş bin yıllık tüm hegemonik sistemlerde bağımsız devlet olgusuna yer yoktur. Kapitalizm gibi son derece şiddet ve emperyalizm yüklü bir sistem hegemonyasında bağımsız devletlerden, keyfince devlet kurmalardan ve var olan devletlerin varlıklarını bağımsızca sürdürmelerinden bahsetmek bir safesatadır.

Hegemonyayı paylaşmak sistem mantığına aykırıdır

İngiltere hegemonyası özellikle

Hindistan'a kadar olan egemenlik yolu üzerinde bulunan Ortadoğu'ya stratejik bir rol biçmişti. Napolyon'dan sonra Ortadoğu üzerindeki denetimini adım adım geliştirirken sistemin bütünselliğini göz önünde bulunduyordu. İspanya ve Fransa İmparatorluklarını bu amaçla minimize etmişti. Rus İmparatorluğu'nun güneye inmesinin önüne set çekmişti. Osmanlı İmparatorluğu'nu da kullandığı süre boyunca tampon statüsünde tuttu. Yükselen Alman hegemonyasıyla ittifaka girince de parçalanma sürecine soktu. Birinci Dünya Savaşı ile amacına ulaştı. Bu tarihten sonra Ortadoğu'da kurulan tüm ulus-devletler önce İngiltere'nin, sonra stratejik müttefik ABD'nin damgasını taşırlar. Başta TC olmak üzere kurulan tüm ulus-devletler merkezî ulus-devletin rızası olmadan varlıklarını sürdüremezlerdi. Sovyet Rusya'nın kuruluşundan yetmiş yıl sonra çözülüşü, Çin'in halen kapitalizm yolunda ilerlemesi bu gerçeği doğrular. Başlangıçta bazı ilişkilerin -örneğin TC'nin kuruluş yıllarında yaşanan çekişmeler- olması, sonucun böyle gelişmesinin önünde engel teşkil edemez. Dört yüz yılı aşkın hegemonik bir birikimi olan sistem bunu kolay kolay terk edemez ve bağımsız devletler adıyla başka ulus-devletlerle de paylaşamaz. Hegemonyayı paylaşmak sistem mantığına aykırıdır. Ya savaş olur, biri kazanır, hegemonya onda kalır, ya da daha verimli yeni bir sistem doğar. Eski hegemonyanın ona gücü yetmez. O da diyalektik bütünlük içinde gerektiğinde savunma savaşlarıyla gerektiğinde uzlaşmalarla varlığını sürdürür. Kapitalizmi tercih edip de sistem dışında bağımsızlık taslamak kendini kandırmaktan veya ukalalıktan öteye anlam taşımaz.

O halde Ortadoğu kültüründe inşa edilen ulus-devletleri hegemon ulus-devletin en yoğunlaşmış ajan kurumları olarak yargılamak gerçekçidir. Örneğin yirmi iki minimal Arap ulus-devletinin varlığı ancak hegemon ulus-devletin çıkarlarıyla izah edilebilir. Başka türlü bir izahı olamaz. Osmanlı bakiyesi olan TC'nin varlığı ancak minimal bir ulus-devlet olmayı kabul edince tanındı. Başka türlü vücut bulamazdı. Genelde olduğu gibi Ortadoğu'da da ulus-devletler bunalımdan çıkışın değil, bunalımın derinleşmesinin araçlarıdır. Amaçları hegemonik ulus-devletlerin küresel istikrarını sağlamaktır. Bu da sonuçta kapitalizmin bunalımını küreselleştirir. Ortadoğu ulus-devletleri bölge kültüründen beslenen araçlar olmadıklarından hep bir çelişki yaşarlar. Geleneksel iktidar bunalımına kendi ya-

bancılıklarından kaynaklanan unsurlar eklerler. Böylece bölge toplumlarının kültürel gerçeğinden tümüyle koparlar. Hiçbir toplumsal sorunu çözemeyen bu ajan kurumlar gittikçe gereksizleşirler. Bölgedeki ulus-devletler kapitalizmin başlangıç döneminde devlet kapitalizmi ile varlıklarını biraz meşrulaştırdıysa da, kısa bir süre içinde toplumsal sorunların altında nefessiz kaldılar. Sadece antidemokratik olmakla kalmadılar, anti-toplumsal da oldular. Ulus-devletlerin doğuşları mantıkları gereği demokratik ulusa karşıtlık temelindeydi. Geç dönemlerinde bu karşıtlık toplumsallık karşıtlığına dönüştü. Çevreyi çöküşe götürür. Günümüzdeki konularını somut ele alarak gerçekliklerini daha iyi kavrayabiliriz.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN KURGULANIŞI

Osmanlı İmparatorluğu İslâmî hegemonyanın son büyük temsilcisiydi. Önce Bizans hegemonyasına, sonra başını Habsburg Avusturya'sının çektiği Avrupa Haçlı hegemonyasına, ayrıca kuzeyden Rus Çarlığı'nın güneye doğru yayılışına, en son İngiliz hegemonyasına karşı savaşlarla geçen altı yüz yılın sonunda yıkıldı. İmparatorluğun enkazından çıkarılan Cumhuriyet'i sık sık çözümlenmeye tabi tuttuk. Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılışını Almanya ile ittifakına bağlayanlar yanılmaktadır. Almanlar kazansaydı bile yine dağılacaktı. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu da önce Hıristiyan halkların, sonra müttefikleri olan komünistlerin, İslâm ümmetçilerinin, Çerkezlerin ve Kürtlerin tasfiyesine, Yahudi-Siyonist milliyetçiliği ile Türk bürokratik burjuvazisinin ittifakına bağlamak mümkündür. İngiltere hegemonyasında kurulan bu ittifakla Ortadoğu'da İsrail'in oluşumuna giden yolda önemli bir kilometre taşı döşenmişti. Bütün göstergeler Türkiye Cumhuriyeti'nin minimal gerçeğini Proto-İsrail'e bağlamaktadır. Kuzey Kürdistan'da Kürt varlığının tasfiyesiyle Güney Kürdistan'da minimal bir Kürt siyasi oluşuma gidilmesi de Cumhuriyet'in Proto-İsrail rolüyle yakından bağlantılıdır. O dönemin konjonktürü bunu emretmektedir. Arapların çok sayıda ulus-devletçiğe bölünmesi de İsrail'in oluşumuyla bağlantılıdır. Günümüzde yeni kurulmakta olan Filistin ve Kürt ulus-devletçikleri de aynı program kapsamındadır.

1919-1922 Ulusal Kurtuluş Savaşında iki temel unsur olarak rol oynayan Türkler ve Kürtlerin bu tavrı tarihsel geleneklerine uygundu. Selçuklu, Eyyubi ve Osmanlı Hanedanlıklarında görüldüğü gibi, kurulan tüm iktidar-devlet oluşumlarında ortak bir tutum benimsemişlerdi. 19. yüzyılda her iki tarafla oynayan İngiltere hegemonyasının etkisiyle bu ortaklık bozulmak istendiyse de, bunda başarılı olunamadı ve ortaklık sürdürüldü. Dizginleri Yahudi milliyetçiliği ve Masonluğun ellerinde olan Jön Türklerin, sonraki adlarıyla İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin kompo ve provokasyonları da aynı tarihsel ortaklık geleneğini bozmadı. Ulusal Kurtuluş Savaşının zaferini belirleyen de son tahlilde bu tarihsel ortaklıktı.

Rus Çarı, Fransız Kralı, Osmanlı İmparatoru Abdulhamit ve yaşadıkları aynı kader

Burada sorulması gereken temel soru, dokuz yüz yıllık stratejik müttefik ve Cumhuriyet'in asli kurucu unsuru olan Kürtlerin varlığının neden yadsındığıdır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurgulanış mantığını çözümlerken, Fransız ve Rus Devrimlerindeki Yahudi milliyetçiliğinin etkisini ve ser-

mayesinin gücünü kesinlikle hesaba katmak gerekir. Bilindiği gibi Fransız kralları katı Katolik olup Yahudi aleyhtarıydı. Ortaçağdan beri Yahudileri gettolara kapatmada ve antisemitizmi geliştirmede önemli rol oynamışlardı. Rus Çarları da katı Ortodokstular ve Katoliklerden daha fazla Yahudi pogromlarında (katliamlarında) rol oynadılar. Gerek Yahudi entelektüelleri (Yazarları da diyebiliriz; daha önceleri peygamber unvanını taşıyorlardı) gerekse Yahudi sermayedarları (Tarih boyunca marjinal sermayenin önde gelen birikimcileriydi) bu krallık hanedanlarını iyi tanıyorlar ve bunlara dış biliyorlardı. Uygun buldukları zamanda bunlardan intikam almak için biliyorlardı. Fransız ve Rus Devrimleri onlara bu fırsatı fazlasıyla sundu. Her iki devrime de boşuna burjuva devrimleri denmemiştir. Devrimlerin ideolojik ve pratik hazırlanışında etkindiler. Her iki kralın idam edilmesinde ve devrimlerin burjuvazinin hegemonyasında gelişmesinde rolleri katalizör düzeyinde belirleyiciydi.

Şüphesiz bunların etkileri niceliklerinden değil niteliklerindendi. Kaldı ki, burjuvaziye öncülük edecek kadar sermaye ağırlıkları da vardı. Londra-Amsterdam hattında bir hegemonik yükselişi yaşayan Protestan Anglosaksonlarla ittifaklarının her iki devrim üzerindeki etkisi oldukça yüksekti. Liberal veya reel sosyalist çizgide gelişen devrimlerin arkasındaki temel itici güçlerdi. Anglosakson Protestan burjuva ulus-devletçiliği Avrupa'daki Katolik ve Ortodoks imparatorlukları hegemonik amaçlarla yıkıp parçalarlarken, temel yol göstericileri ve müttefikleri Yahudi entelektüelleri ve sermaye güçleriydi. Yahudi entelektüellerinin ve sermaye güçlerinin etkisini hesaba katmadan, Avrupa burjuva devrimlerini çözümlenmek çok yetersiz ve dogmatik kalacaktır.

Anglosakson ulus-devlet hegemonyasına karşı çıkan Prusya burjuvazisiyle (Alman Habsburg Hanedanlarıncaya yönetilen İspanya ve Avusturya Katolik İmparatorluklarını da buna eklemek gerekir) Rus Çarlığı ve burjuvazisinin Yahudilere karşı soykırımlara kadar varan tavırlarının altında, giriştikleri hegemonik savaşları kaybetmelerinde Yahudilerin bu iki yönlü etkisinin, yani Anglosakson ulus-devlet projesine ve kapitalist moderniteye sundukları desteğin belirleyici rol oynadığına inanmaları yatar. Aynı hususlar Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşü için de geçerlidir, hatta daha fazla geçerlidir. Çünkü İmparatorluk 1896'da toplanan ve Filistin'i Yahudi anayurdu olarak kabul eden Siyonist Kongre'nin kararları önünde bir engel konumundaydı. Yahudi militanlar ve sermaye sahipleri önce dostlukla Abdülhamit'ten Filistin'e Yahudi göçünün yolunu açmasını istediler. Abdülhamit istedikleri gibi davranmayınca (Yine de Yahudilerle sıkı fikiydi) veya yaptıkları yetersiz kalınca, İttihat ve Terakki Cemiyeti'ni kuran (Dönemin İngiliz Elçisi, Jön Türklerle İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin iktidara gelişini Yahudilerin İmparatorluğa el koyuşu olarak değerlendiren) Jön Türkler İmparatorluğu etkileri altına aldılar. İkinci Meşrutiyet (1908) ve 31 Mart 1909 darbeleriyle Abdülhamit'i de tıpkı Fransız Kralı ve Rus Çarı gibi etkisizleştirdiler. Cumhuriyet'in kuruluşuyla Anadolu ve Mezopotamya'daki etkilerini zirveye çıkardılar.

Çok daha çarpıcı olan bir benzerlik daha vardır. Fransız ve Rus Devrimlerindeki demokratik ulusçuların yani komünarların, Sovyetçilerin ve radikallerin tasfiyesiyle ulus-devlet diktatörlüklerinin kurulması tarzındaki gelişmenin Türkiye Cumhuriyeti'nde de tekrarlandığını görmekteyiz. Fran-

sız Devrimi esas olarak halkın demokratik ulusal devrimiydi. Babeuf ve Robespierre gibi önderler bu gerçeği kanıtlar. Tıpkı Kral 16. Louis gibi onların da başlarının giyotinle kesilmesi, ulus-devletçi diktatörlüğe giden yolda atılan temel bir adımdı. Ulus-devlet Anglosakson modelinde geliştiği gibi, onların fiili denetiminin etkisini de taşıyordu. Tarihçilerin üzerinde birleştikleri görüş, Fransız Devriminin ulus-devletçilikle sonuçlanmasının İngiliz Anglosakson kapitalizminin hegemonik güç haline gelişinde en büyük adımlardan biri olduğudur.

Tam olmasa da, aynı görüş Rus İmparatorluğu'nun yıkılışı sonrasında kurulan Rus ulus-devleti için de ileri sürülebilir. Devrimin başlangıcında sadece Çarlık tasfiye edilmedi, demokratik Rus ulusçuluğu da Sovyetler Birliği somutunda tasfiye edildi. İyi bir Rus demokratik ulusçusu yani

di. Devrim olarak başlangıçta demokratik ulusal güçlerin ittifakı ile başarılıydı. Komünistler, İslâm ümmetçileri, Çerkezler, Kürtler ve Türklerden oluşan bir ittifak söz konusuydu. Fransız ve Rus Devrimlerinde olduğu gibi Anadolu Devriminde de demokratik ulus karakterli yapı komployu yöntemlerle diktatoryal ulus-devlete dönüştürüldü. Burada da başrolü oynayan İngiliz hegemonyacıydı. Fakat Cumhuriyet ulus-devletçiliğinde sadece demokratik ulusal unsurlar tasfiye edilmedi. Yine öncü rol oynayan beş paşadan Mustafa Kemal dışındakilerin tasfiyesiyle de yetinilmedi. İngiltere'nin yeniden düzenlemek istediği Ortadoğu'daki minimal (İngiliz hegemonyasında kalacak büyüklükte ulus-devletler) ulus-devlet sisteminin köşe taşlarından olan Türkiye Cumhuriyeti, Ulusal Kurtuluş Savaşında düşünülenden çok farklı biçimde âdeta yeniden ta-



Sovyetçisi olan Kropotkin bizzat Lenin'e, Sovyetlerin ulus-devlet diktatörlüğüne kaymaması konusunda öneri ve uyarıda bulunmuştu. Daha sonra Rus ulus-devletinde olup bitenler Kropotkin'in öneri ve uyarılarını haklı çıkarmıştır.

Demokratik ulus karakterli yapı diktatoryal ulus-devlete dönüştürüldü

Osmanlı İmparatorluğu'nda kademe olarak önce kontrolü, sonra iktidarı eline geçiren İttihat ve Terakki Cemiyeti, özünde Yahudi militanları ve sermaye güçlerinin ideolojik ve pratik öncülüğünü ifade eder. Cemiyette diğer milliyetlerden kurucular ve yöneticilerin rolü belirleyici değildir. Türk ve Kürt katılımcılar da buna dahildir. Türk ve Kürt öğeler daha çok Yahudi etkinliğinin maskeleyicisi rolünü oynadılar. Kuruluşunda Cumhuriyet'in ulusal kurtuluşçu yönü kadar demokratik kurtuluş yönü de var-



sarlanıp inşa edildi. İsrail'in kuruluşuna giden yolda Proto-İsrail olarak kurgulandı. Musul-Kerkük meselesi (Kürdistan'ın parçalanması) bu konuda bir manivela olarak kullanıldı. Mustafa Kemal Paşa'nın önüne konulan 'ya Cumhuriyet ya Musul-Kerkük' ikilemi bu anlama gelmekteydi. Burada da bir taşla iki kuş vuruluyordu. Hem Musul-Kerkük ellerinden alınıyor (Misak-ı Milli'ye aykırı olarak), hem de orada İsrail'in kuruluşuna giden yolda bir ikinci Proto-İsrail Kürt oluşumunun temeli atılıyordu. Büyük Kuzey Kürdistan parçası ise Cumhuriyet tarihi boyunca kan revan içinde bırakılarak kıpırdıyamaz hale getiriliyordu.

Kendi ümmet dincileri, baş müttefikleri komünistler ve Kürtlerle sürekli kavgalı olan, onların varlığını sürekli inkâr eden, sık sık provokasyonlarla imha ve idam eden bir Cumhuriyet'in gelişme ve büyüme şansı elbette olamazdı. Küçük bir azınlık olan bürokratik Türk burjuvazisiyle Yahudi

unsurların bu yeni sınıf jargonuna Beyaz Türkler denilmektedir. Bunlar laik milliyetçiliği çok katı bir din olarak benimseyip Cumhuriyet'in tüm demokratik unsurlarını ötekileştirmişlerdi. Cumhuriyet tarihi bu özün korunmasından ibarettir. Menderes, Özal, Erbakan ve Ecevit gibi bazı devlet adamları Cumhuriyet'in bu özünü biraz aşır içerde demokratikleştirme, dışarıda ise Ortadoğu'da minimalizmi aşır maksimize etme sürecine girmek istediklerinde hemen tasfiye edildiler. Minimal diktatoryal özün 'tunç kanunu' ısrarla korundu. Bunun için Kürtlere, Müslümanlara ve Komünistlere, hatta Çerkezlere yönelik provokasyonlar ve komploylarla tasfiyeler sürekli gündemde tutuldu. Katliamlar, tutuklamalar ve idamlar hiç eksik olmadı. NATO'ya girildi. 1952'den bu yana Türkiye'yi fiilen Alman merkezli Gladio adlı gizli NATO ordusu yönetti. Ordu vesayeti ve darbeleri denilen süreçlerin arkasında hep Gladio vardı. Gladio yönetimi için sağ-sol, Alevi-Sünni, Türk-Kürt gerginlikleri sürekli çözümsüz bırakılarak askeri ve sivil diktatörlüğe gerekçe kılındı. 1925'ten sonra benzer rolü Kürtlere yönelik provokasyonlar oynuyordu. Soğuk savaştan sonra Türkiye Cumhuriyeti'ne yeni roller biçilmek istendi. Ne de olsa İsrail'in kuruluşu tamamlanmış, Ortadoğu'daki hegemonya ilerleme sağlamıştı. Sovyet Rusya tehdidi ortadan kalkınca (1990), Ortadoğu'da ABD'nin tam hegemonyası için tarihî gün doğmuştu.

Kalıcı yeni strateji ve taktiklere ihtiyaç vardı

Bu tarihî günün önemini anlamak için temel göstergemiz yine İsrail'in konumu olmak durumundadır. İsrail kurulmuş ama güvencesiz sorunları halledilememiştir. Arap milliyetçiliği tarafından her an yutulabilir. Bunun için kalıcı müttefiklere, yeni strateji ve taktiklere ihtiyacı vardı. 1920'lerde Türkiye Cumhuriyeti'nde Beyaz Türk ulus-devletçi diktatörlüğün oynadığı rolü bu sefer Kürdistan'da Beyaz Kürt ulus-devletçiliği oynayacaktı. 1990'lar dönemi ikinci bir 1920'ler dönemidir. 2000'lerin başlangıç yıllarındaki İkinci Körfez Savaşı için de aynı şeyleri söyleyebiliriz. 1990'ların başlarında Sovyetler Birliği'nin çözülüşü, kapitalist dünya hegemonyası (önder güç ABD) için yeni bir düşman belirleme sorununu ortaya çıkarmıştı. Sonuçta İsrail'in güvenliği temel alınarak, İslâm radikalizmi yeni tehdit veya düşman olarak ilan edildi.

Açığa çıkan bu yeni gerçeklik İsrail'in bölgedeki konumu üzerinde yeniden düşünmeyi zorunlu kılmaktadır. İsrail'in inşası herhangi bir bölge ulus-devletinin inşası değildir, olamaz da. İsrail sadece bir Yahudi ulus-devleti de değildir. Böyle anlamakla yetinilemez. İsrail'in kuruluşuna giden süreci yeniden göz önüne getirdiğimizde, Siyonist Kongre'nin toplanması (1896), Sultan Abdülhamit'in kısa kaç altına alınması (1876-1909), İkinci Meşrutiyet darbesi, 31 Mart 1909'da Abdülhamit'in düşürülüşü, 23 Ocak 1913'te İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin bir darbe ile iktidarı ele geçirmesi, 1914'te bir oldu bittiyile Birinci Dünya Savaşına girilmesi, Sykes-Picot Antlaşması temelinde Ortadoğu'nun İngiltere ile Fransa arasında parçalanması, Balfour Deklarasyonu (1917 Filistin'de bir Yahudi yurdunun, İsrail'in kurulması planı), Filistin'de İngiliz mandacılığının kurulması ve TBMM'nin ilanı (aynı tarih, 1920), Ulusal Kurtuluş Savaşı sonrasında Lozan Antlaşması'nın kabulü ile birlikte Beyaz Türk ulus-devletçiliğinin demokratik ulus cumhuriyet-

çiliğini tasfiye edip (Ulusal Kurtuluş Savaşındaki ittifakı dağıtma ve azınlık diktatörlüğünü kurma) CHP diktatörlüğünü kurması (1923), 15 Şubat 1925'te Şeyh Sait'in provoke edilmesiyle Kürt katliamları sürecinin başlatılması (1925-1938), İngiltere-TC ittifakı (1939), İsrail'in kuruluşunun resmen ilanı (1948), TC'nin NATO'ya girişi (1952), 27 Mayıs darbesi (1960), 12 Mart darbesi (1971), 12 Eylül darbesi (1980), Çiller-Demirel darbesi (1993), Çevik Bir darbesi (1997) ve en son Ecevit'e darbe ve AKP'nin hükümete getirilişi (2002), bunlara ek olarak Birinci (1990) ve İkinci Körfez Savaşları (2001'de görünüşteki Afganistan'ın işgali aslında İkinci Körfez Savaşı ve Irak'ın işgali için bir prova niteliğindedir) gibi olayların ve benzer birçok olayın birbirlerine zincirlemesine bağlı ve İsrail eksenli olduklarını görürüz. Ayrıca bölgede kurulan ulus-devletleri de (Bunlar için ayrı bir bölüm ayırmak gerekir) bu olaylar bağlamında düşünmek ve bu zincire eklemek gerekir. Kilometre taşları niteliğindeki tüm bu olayların iç bağlantısına girmeden rahatlıkla diyebiliriz ki, İsrail'in inşa süreci bölgede Anglosakson hegemonyasının gelişmesinin temel göstergesi durumundadır. İsrail, Osmanlı İmparatorluğu'nun bilinçli yıkılışından sonra bölgenin yeni hegemonyasının ÇEKİRDEK GÜCÜ olarak tasarlanmış ve inşa edilmiştir. İngiltere-ABD hegemonyası dünyada neyse, bölgenin yeni hegemonik gücü olan İsrail de Ortadoğu için odur. İsrail küçük bir Yahudi ulus-devleti değildir sadece, aynı zamanda büyük bir hegemonik güçtür.

AKP Hükümetinin damgasını vurmaya çalıştığı Cumhuriyet'in temel kurgulanışı değişmemekle birlikte, hegemonik sistemin yeni baş düşman tespitine göre kısmi bir dönüşüme uğratılmaktadır. 1920'lerde esas olarak İsrail'e giden yolda bir ön oluşum olan laik ve milliyetçi Cumhuriyet, 2000'lerde İslâm radikalizmi ile İran ve Arap milliyetçiliğini İsrail'e yönelik tehdit olmaktan çıkarmayı amaçlayan bir İlimli İslâm Türk Cumhuriyeti'ne dönüştürülmek istenmektedir. CHP'nin damgasını vurduğu Birinci Cumhuriyet döneminde, esas olarak toplumda egemen olan İslâm ümmetçiliği laik-ulusçu devletle tasfiye edilmek istenmiştir. Altı yüz yıllık İslâmî hegemonik güç olan Osmanlı Sultanlarının aynı zamanda halife unvanını da ellerinde bulundurmaları, Cumhuriyet'e güçlü bir İslâmî ümmetçi miras bırakmıştır. İslâm âleminde bu İslâmî ümmet bütünlüğü korundukça, İngiliz hegemonyasının ve bunun bölgedeki çekirdeği olacak İsrail'in inşası son derece güç olacaktı. Laik ulusçu CHP diktatörlüğü altındaki Cumhuriyet'e biçilen rol, bu ümmetçi bütünlükte parçalanmaya giden yolu açmasıydı. İngiltere ulus-devlet silahını bu amaçla dünyanın birçok köşesinde kullanmıştı. Ortadoğu için de bu son derece gerekli ve etkin bir silah olacaktı. Cumhuriyet'in demokratik ulus temelinden kopartılıp, acele ve çok kanlı biçimde katı Beyaz Türk ulus-devletine dönüştürülmesi ancak bu stratejik rolü ile izah edilebilir.

Daha sonraki kilometre taşı niteliğine sahip gelişmeler bu strateji doğrultusunda olacaktır. 1920'lerde ulus-devlet olarak Cumhuriyet'in önüne konulan ikinci misyon, Sovyet Rusya'nın Ortadoğu'ya yönelik yayılmasını ve ayrıca Cumhuriyet Türkiye'sinde komünizmin gelişmesini önlemeye yönelikti. Türkiye'nin iç ve dış politikası esas olarak bu iki temel amaca göre şekillenmişti. Denetleyici güç İngiltere idi. 1979'da İran İslâmî Devrimi ve aynı tarihte Afganistan'da başlayan Sovyet Rusya işgali bölgede tesis

edilen ulus-devlet dengesini kökten sarsmıştı. Birinci Cumhuriyet döneminde Ortadoğu'da İngiliz ve ABD himayesinde kurulan ulus-devlet dengesi İsrail bağlamında tamamlanmıştı. Eksik halka Kürt ulus-devletiydi; o da kurulma aşamasındaydı. Şu hususu önemle belirtmek gerekir ki, 1979 İran İslâmî Devrimi ve Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgaline kadarki süreçte, Ortadoğu'da İsrail (müttefikleri İngiltere ve ABD ile ortak olarak) hegemonyasında ulus-devlet dengesine varılmıştı. Ortadoğu'daki ulus-devletçiliğin iddia edildiği gibi bağımsız ulus gereği olmayıp kapitalist modernitenin bölgedeki hegemonik hesaplarına uygun olarak düzenlenmiş olması, İsrail'in hegemonik çekirdek güç olarak varoluşunu gayet iyi izah etmektedir. Ortadoğu'da ulus-devlet sistemi İsrail'in gerçekleşmesinin önkoşulları niteliğinde olup hegemonyanın, dolayısıyla İsrail'in varlığının süreklilik kazanması için gerekli bir sistemdir. Sistemin bu mantığı Türkiye Cumhuriyeti'ne ilişkin minimalizmi de gayet iyi açıklamaktadır.

1979'lardan itibaren sisteme yönelik olarak iki kanaldan gelen tehdit (Sovyet Rusya ve İslâmî İran) Türkiye Cumhuriyeti'ndeki dönüşümün temel dış nedeni olmakla birlikte, içte üst boyutlara varan demokratik ulus muhalefeti de tehdit teşkil etmekteydi. Bu iki tehdit yüzünden zaten güçlü bir konumda olan Gladio çerçevesinde 12 Eylül 1980 darbesinin gerçekleş-

❖ Yeni hegemonya kendini kutsallaştırıp tanrısalılaştırır.

Ya eski dini kendi çıkarlarına uyarlar, ya mezhepleştirerek farkını ortaya koyar, ya da yeni bir din veya mitoloji ile ideolojik yönden de kendini kalıcı, ebedi kılmak ister. Ortadoğu'nun merkezî uygarlık sistemi, beş bin yılı aşan bir süre boyunca bu diyalektik işleyiş temelinde kendini hep merkezileştirerek bunalımlardan çıkış yaptı. Her çekişme ve çatışma süreci daha da büyüyen merkezî iktidarla sonuçlandı.

tirilmesi sistemin vazgeçilmez çıkarları gereği idi. Birinci Cumhuriyet döneminin laik ulusçu ideolojisi yeni tehditler nedeniyle yetersiz kalmaktaydı. Türk-İslâm sentezi her iki tehdidi önlemek açısından gerekiyordu. İkinci Cumhuriyet döneminin resmi ideolojisinin Türk-İslâm sentezi olarak geliştirilmesi bu bağlamda anlamını bulur. İran İslâm radikalizmine Türkiye'nin İlimli Türk-İslâm sentezciliği ile yanıt verilecek, ayrıca demokratik ulus hareketleri de faşist terörle imha edilecekti. Gladio'nun denetiminde esas olarak bu iki yönlü iç ve dış tehdide karşı böylesi bir darbe cumhuriyetiyle -İkinci Cumhuriyet ile- yanıt verilecekti. Uygulamalar da bu yeni ideolojik konsept temelinde oldu. AKP 1980'de başlayan İkinci Cumhuriyet döneminin daha yaygın ve oturmuş aşamasının hegemonik partisi olarak tasarlandı. İkinci Cumhuriyet'in temel iç ve dış politikalarına bağlı, ama artık hegemonyasını tamamlamak isteyen bir parti olarak kurgulandı. Bir nevi İkinci Cumhuriyet'in CHP'si olarak tasarlandı. Geçen sekiz yıllık uygulamaları da bu ifadeyi doğrulamaktadır. Günümüzde AKP'nin İsrail'e yaşadığı yapay ilişkiler kimseyi şaşırtmamalıdır. Aralarında hiç ilişki olmadığı da iddia edilemez; fakat bu ilişkiler aynı hegemonik sistem içinde çözülebilir çıkar ilişkileridir.

Birinci Cumhuriyet döneminde de Proto-İsrail olarak ciddi ve kanlı geçen ilişkiler yaşanmıştı. Genç Türk bürokrat burjuvazisi Yahudi sermayesiyle olan ittifakını sürekli kendisinden yana yontmaktaydı. Yahudilerin, Masonların

payını sürekli azaltmak istiyordu. İngiliz yanlısı Maliye Bakanı Cavit Beyin (İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin önde gelen liderlerinden) 1926'da idam edilmesinden 1943'te Varlık Vergisi adı altındaki el koymalara kadar varan birçok uygulama Yahudi sermayesini sürekli kırpma amaçlıydı. Tüm bu olaylara rağmen, Türk Yahudiliği sistemin ideolojik, politik ve ekonomik yapısına hep damgasını vuran belirleyici güç konumunda kaldı. Ordu ve dış politikada da ağırlıkları hep belirleyici oldu.

AKP'ye biçilen rol

AKP ile Türk burjuvazisinin yeni bir kanadı, Konya ve Kayseri merkezli Anadolu özel sermayesi, Yahudi sermayesinden ve devletteki (Birinci Cumhuriyet'teki) gücünden daha fazla pay istemektedir. ABD-İngiltere-İsrail üçgeninin Ortadoğu'daki hegemonyasına hizmet etmek için bizzat bu üçlü tarafından oluşturulan AKP, hegemonyaya hizmet karşılığında payının artırılmasını talep etmektedir. Bunun yolu da ordunun kendisine yönelik vesayetinin hafifletilmesi, kendisine karşı yeni darbelerin düzenlenmemesi ve Ortadoğu'daki sömürü pastasından daha fazla pay ayrılmasıdır. İsrail bu yeniyetme Anadolu burjuvazisini biraz aşırı bulmakta, taleplerini kısmasını beklemektedir. Ayrıca 'bölgesel güç', 'küresel güç' teranelerini fazla abartılı bulmakta, böl-

günelleşmesiyle mümkündür. Kapitalist moderniteden kopmayla sonuçlanabilecek bu yolda, ulusal ve bölgesel düzeyde yaşanan temel sorunlar ancak demokratik modernite ile köklü çözüm şansına kavuşabilir.

ARAP ULUS-DEVLETLERİ VE İSRAİL'İN KURGULANIŞI

Ortadoğu'nun yaşadığı bunalımın temel kaynaklarından bir diğeri, Arap ulus-devletlerinin ve İsrail'in birlikte inşa süreçleridir. İngiltere 19. yüzyılın başından itibaren Osmanlı İmparatorluğu üzerinde operasyonlara başladığında, Arap şeyhlerini koçbaşı olarak kullandı. Balkanlarda Grek kökenli Ortodoks din adamlarını kullanıp Yunan ulus-devletinin inşasına destek vererek, İmparatorluğun Balkanlardaki çözümlüşünü hızlandırdı. İmparatorluğun güneyinde bulunan ve Hindistan yolu üzerinde stratejik bir konuma sahip olan Arabistan Yarımadasında benzer bir faaliyeti, yani Arap ulus-devletçiliğini Müslüman din adamlarının üst hiyerarşisini temsil eden şeyhler aracılığıyla desteklemeye başladı. Aynı dönemde Kürdistan üzerinde de Süleymaniye kökenli tarikat önderleriyle (Nakşiler ve Kadîriler başta olmak üzere) benzer girişimlerde bulundu. İran Şahlığı'nın güneyi üzerinde de gittikçe artan kontrolünü geliştirdi. Önce isyanlarla başlayan süreç, Birinci Dünya Savaşından sonra mandater rejimlerle, İkinci Dünya Savaşıyla da tam teşekküllü ulus-devletlerle sonuçlandı. Bu arada Osmanlı İmparatorluğu tasfiye oldu. Bölgede büyük bir boşluk oluştu veya oluşturuldu. İngiltere'nin kendisi Hindistan'da yaptığı aksine direkt bir sömürgeci güç olarak bölgeye yerleşmedi. Ama rakip bir güç de bırakmadı. Türkiye Cumhuriyeti'ni Arap manda rejimleriyle aynı çerçevede (Sivas Kongresi'nin ana tartışma konusu İngiliz veya ABD mandacılığı üzerineydi) ve aynı tarihte (1920) kurgulamak istedi. M. Kemal'in radikal duruşu (Fransız Devrimi'nde İngiliz tasarımı olan Meşrutî Anayasal Kralığa karşı Montagnarların, Robespierre ve arkadaşlarının radikal cumhuriyetçi çıkışlarına oldukça benzeyen duruşu) sonucu cumhuriyete doğru çevirdi. Fakat öзде değişen hiçbir şey yoktu. Arap manda rejimleri de kısa bir süre sonra benzer ulus-devletlere dönüşmüşlerdi. Krallık veya cumhuriyet adlarını takmaları minimalist ulus-devletçi özlərini değiştirmiyordu.

Ulus-devlet inşacılığında Yahudi entelektüalizmi ve sermayeciliği

İsrail'in doğuşunun hızlanması da tam bu sürece denk düşer. Yahudi kabilesi üzerine daha önceki bölümlerde ifade edilenlere ilaveten, İsrail'in kökeninin bu kabilelere ve ideolojilerine (Yahudi ideolojisi-tek tanrılı dinler ve milliyetçilikler) dayandırıldığını bir kez daha belirtmeliyiz. İsrail özündə 1550'lerde Amsterdam-Londra hatında modern devlet olarak gelişen, yaklaşık dört yüz yıl süren ve Avrupa'yı kan deryasına çeviren ulus-devlet savaşlarının doğal bir ürünüdür. Ulus-devlet inşacılığında Yahudi entelektüalizmi ve sermayeciliği (kapitalizmi) hep öncü rol oynamıştır. Ancak Katolik, Ortodoks ve İslâmî İmparatorlukların parçalanmasıyla Yahudilerin özgürlüklerine kavuşacaklarına ve giderek süreç içinde gelişen Yahudi milliyetçiliğinin Siyonist ideaları temelinde bir İsrail-Yahudi devletinin kurulacağına inanılmaktaydı. Birinci Dünya Savaşı öncesi, sırası ve sonrasında bu inançlı, bilinçli ve örgütlü çalışmalar sonuç verdi. Osmanlı İmparatorluğu'nun enkazı üzerinde kurulan minimalist Türkiye

Cumhuriyeti ulus-devletçiliğiyle birlikte, çok sayıda minimalist Arap ulus-devletçiliğinin yol açtığı ortamda, kutsal Sion ideolojisinin amaçladığı Yahudi ulus-devleti İsrail (1948) resmen ilan edildi. Türkiye Cumhuriyeti kendi Proto-İsrail özünü kanıtlarcasına, bu devleti tanıyan ilk ulus-devlet oldu.

İsrail'in kuruluş ve ilanı sıradan bir olay değildir. İsrail bölgede hegemonik rol oynayan en son güçler olan Osmanlı İmparatorluğu ve İran Şahlığı'nın bağımlı minimalist ulus-devletlere dönüştürülmelerinden doğan iktidar boşluğunu dolduran kapitalist modernite hegemonyacılığının çekirdek hegemon gücü olarak doğmuştur. İsrail'in çekirdek bir hegemon güç olarak kurgulanışı çok önemli bir husustur. Bu demektir ki, bölgedeki diğer ulus-devletler hegemon güç olan İsrail'in varlığını tanıdıkkça meşru kabul edilecekler, tanımamaları halinde savaşlarla hizaya getirilinceye kadar yıpratılarak tanıyacak hale getirileceklerdir. Türkiye Cumhuriyeti, Mısır, Ürdün ve bazı Körfez ülkeleri İsrail'i ilk tanıyanlardan oldukları için meşru birer ulus-devlet olarak kabul edilip sistem içine alınmışlardır. Giriye kalkanlarıyla İsrail ve müttefikleri ve diğer ülkelerle birlikte savaş devam etmektedir. Filistin sorunu çerçevesinde Araplarla, Körfez sorunu çerçevesinde diğer İslâm ülkeleriyle yürütülen savaşlar ve çatışmalar İsrail'in bölgedeki hegemonik varlığıyla yakından bağlantılıdır. İsrail'in hegemonyası tanınca kade bu çatışma, kompo, suikast ve savaşlar devam edecektir.

Kapitalist modernitenin Ortadoğu'daki hegemonik kurgulanışını doğru kavramadıkça, neden yirmi iki Arap ulus-devletinin inşa edildiğini de doğru kavrayamayız. Ulus-devletçi küçük-burjuva bağımsızlıkçılığının sağ-sol, dinci-mezhepçi, etnikçi ve kavmiyetçi tarih yorumlarıyla Ortadoğu'da kurgulanan kapitalist modernite doğru çözümlenemez. Bu bağlamda Arap sorununun gerçeklikte olduğu gibi kavranması (tıpkı Türkiye Cumhuriyeti ve diğer Türki cumhuriyet ve toplulukların sorunlarının doğru kavranmasında olduğu gibi), öncelikle kapitalist modernite hegemonyacılığının Ortadoğu'daki kurgulanışı ve tesis edilmesinin doğru kavranmasını gerektirir. Kendi başına filan 'ulus-devletin şanlı kuruluşu' gibi gerçeklerle alay eden tarih ve toplum zihniyetleriyle hiçbir devlet ve toplum sorunu kavranamaz. Dolayısıyla Arap sorunu sadece İsrail ile ilgili bir sorun olmadığı gibi, bir Filistin-İsrail sorununa da indirgenemez. Arap toplumlarının yaşadığı en derin birincil sorun, öncelikle Arapların yirmi iki ulus-devletçiğe bölünmesinden kaynaklanmaktadır. Bu yirmi iki devlet kapitalist modernitenin kolektif ajan örgütü olmaktan öteye bir rol oynayamaz. Varlıkları Arap halkları açısından en temel sorundur. Bu bağlamda Arap sorunu bölgede kapitalist modernitenin kurgulanışı ve tesisıyla ilgili bir sorundur. Ancak bu kapsamda, yani kapitalist modernitenin bölgedeki hegemonik gücü olarak İsrail ile ilgili bir sorunları olabilir.

Koca bir sahtekarlığı gizleyen maskeli sahte diplomasi

Fakat unutmayalım ki, İsrail'i inşa eden güçlerle yirmi iki Arap-ulus-devletini inşa eden güçler aynıdır. Dolayısıyla İsrail'e ilişkileri ve ilişkileri kamuflaj niteliği taşır. Özde onlar da aynı hegemonik sistemi paylaştıkları için, bu ilişkiler güçlü olsa bile, ancak kapitalist modernitenin dışına çıkmaya cesaret ettiklerinde anlam taşıyabilir. Hem aynı kapitalist modernite hegemonyası içinde kalacak-

sın, hem de İsrail'i tanımayacaksınız! Maskeli, sahte diplomasi işte bu gerçeği inkâr etmekten kaynaklanmaktadır. İster radikal İslâm, ister ılımlı İslâm, ister Şia İslâm'ı olsun, kapitalist modernite yerine ikame edilmek istenen bütün İslâmî milliyetçi yaklaşımlar koca bir sahtekârlıktan ibarettir. Çünkü bu İslâmcılık 19. yüzyılın başından itibaren kapitalist modernitenin hegemonyasında gelişen bir milliyetçilik türü olup, İslâm uygarlığıyla da ilişkisi olmayan, kapitalizmin Ortadoğu'daki İslâm ülkelerine özgü bir ideolojik araçtır. Son iki yüz yıldaki siyasal İslâmcılıklar, kapitalist hegemonyanın maskeli ajanları olmaktan öteye bir rol oynayamazlar. Çünkü kapitalist modernite bağlamında böyle kurgulanıp harekete geçirilmişlerdir. Zaten son iki yüzyılda Ortadoğu'daki ulusal ve toplumsal sorunları daha da derinleştirmekten öteye rol oynayamamaları bu gerçeği doğrular. Komünalizmin, demokratik ulusalcılığın önündeki temel ideolojik ve politik engellerdir. Kültürel İslâm farklı bir konu olup, bu İslâm'ı gelenek bağlamında savunma ve sahip çıkmanın anlamlı ve pozitif bir yönü vardır.

Ulus-devlet sorun çözmez sorun üretir

Eğer kapitalist modernite bağlamını aşamazsa, Arap-İsrail ve Filistin-İsrail çatışmaları kedi ile fare arasındaki kavgaya benzemekten kurtulamaz. Sonuçta ortaya çıkan, yaklaşık yüz yıldır bütün Arap halklarının yaşam enerjisinin sonucu önceden belli olan bu çatışmalarla heba edilmesidir. Bu çatışmalar icat edilmeseydi, sadece petrol gelirleri üzerinde on tane Japonya bedelinde bir Arabistan söz konusu olabilecekti. Bu saptamadan çıkan en önemli sonuç, Ortadoğu'daki ulus-devletler sistematiğinin iddia edildiği gibi temel ulusal ve toplumsal sorunların çözüm kaynağı olmadığı, tersine sorunları geliştirmenin, ağırlaştırmanın, derinleştirmenin ve içinden çıkılmaz hale getirmenin kaynağı durumunda olduğudur. Ulus-devlet sorun çözmez, sorun üretir. Daha da ötesi, aynı sistem sadece Ortadoğu devletlerini değil, toplumlarını da güçleri tükeninceye kadar birbirleriyle çatıştırarak tüketmenin aracıdır. Irak gerçeği bu tespiti gayet iyi doğrulamaktadır. Burada sorumluluğu tümüyle kapitalist moderniteye yıkamayız. Sorun çözücü ve kurtuluşçu olarak ortaya çıkan İslâmcı ve solcu (reel sosyalist) ideolojiler ve politik organizasyonlar da en az kapitalist modernitenin taşıyıcı unsurları (Jön Türk, Jön Kürt, Jön Arap, Jön Fars) kadar sorumludur. Yaklaşık yüz yıldır halklarına önerdikleri hiçbir yöntem ve program başarılı olmadığı gibi, bunlar kapitalist modernitenin bölgesel inşasına hizmet etmekten ve bu temelde kullanılmaktan öteye rol oynamamışlardır. Arap ulus-devletçi ideolojiler ve politik örgütlenmeler bağlamında da bu gerçekliklerin rolünü inkâr edemeyiz.

Arap sorunları da Türk, Türkiye sorunları gibi çözülmez sorunlar değildir. Burada sorunlar iki ana eksen üzerinde çözümlenmeye ve çözülmeye çalışılmaktadır: Birinci eksen, aynı sistem içinde kendi devlet ve toplum paylarını arttırarak, bunun için güdümlü çatışmalar yaratarak sonuç almaya dayanmaktadır. Filistin Kurtuluş Örgütü de dahil, Arap ulus-devletlerinin son elli yıldır denedikleri çatışma yöntemiyle varmak istedikleri sonuç budur. Mısır ile varılan Camp David benzeri anlaşmalarla bu eksen er ya da geç tamamlanmak istenecektir. Fakat bu yol Arap toplumsal

sorunlarını daha da ağırlaştırmaktan ve radikal çözümlere zorlamaktan öteye bir anlam ifade etmez. Bu yol petrole dayalı Arap oligarşik ulus-devletçilerini tatmin edebilir; ama halklarının çok derin olan ekonomik ve demokratik taleplerini asla karşılayamaz. Arap halklarının tarih boyunca dağ gibi birikmiş ekonomik ve demokratik sorunları vardır. Kapitalist modernitenin uydusu olan Arap ulus-devletleri bu sorunları çözmek bir yana, çözümün adını bile ağızlarına almak istemezler. Sürekli ağırlaştırılarak, sahte dinci ve mezhepçi çatışmalarla gizlenerek sorunlar öyle bir noktaya doğru evrilmektedir ki, ya Irak örneğinde görüldüğü gibi sonuna kadar çözülme, dağılma ve çatışmalara götürmekte, ya da köklü ekonomik, sosyal, kültürel ve demokratik ulusal çözümler istemektedir.

Arap sorunlarının çözümünde ikinci ana eksen ancak kapitalist modernitenin aşılması temelinde söz konusu olabilir. Burada sistemden kopuş söz konusudur. İslâmî radikalizmin veya siyasal İslâm'ın alternatif modernite teşkil edemeyeceğini çok iyi bilmek gerekir. İslâm kültürü olarak ancak kapitalist moderniteye alternatif bir modernite yaşamında rol oynayabilir. Tüm Ortadoğu halklarının tarihsel ve toplumsal gerçekliklerine uygun modernite paradigması Arap halkları için de en güçlü ve doğru seçenektir. Halklar için alternatif modernite, kapitalist moderniteye karşı hep mücadele içinde olmuştur, demokratik ulus, sosyalist, ekolojist, feminist ve kültürel hareketlerin bütünlüğünden oluşan demokratik modernitedir.

Arap sorunları bağlamında ikinci önemdeki sorunlar demeti İsrail'in varlığıyla bağlantılıdır. Arap milliyetçiliği, İslâmcılığı ve ulus-devletçiliğinin İsrail'e bakışı bizzat İsrail-Yahudi ideolojisinin hegemonyasına güdümlenmiştir; İsrail-Yahudi ideolojisi ve devleti tarafından çizilen sınırların içinde kalmaktadır. Aynı modernite içinde kaldıkça, küçük bir nüfusu bulunan İsrail hegemonyasının oyuncu olmaktan öteye rol ifade edemez. İsrail'in kendisi de kendi icadı olan kapitalist modernitenin tutsağı olmaktan kurtulamaz. Arap denizinin ortasında kendisini her an boğmaya hazır güçlerin varlığını çevresinde hissettikçe, İsrail, atom da dahil, teknolojik silah üstünlüğü ile kendini savunmaktan asla geri kalmayacaktır. İsrail ya kendi hegemonyasında kendisiyle barışmış bir Ortadoğu ulus-devlet dengesini yaratacağı ki, anlatmaya çalıştığımız nedenlerle bunun ne kadar güç olduğu ortaya çıkmış bulunmaktadır; ya da kendi var ettiği sistemin tutsaklığından kurtulmak istiyorsa, kapitalist modernitenin aşılmasını göze almak durumundadır. Demokratik modernite Ortadoğu canğılında sadece Yahudi sorunu için değil, etrafı kendi yarattığı milliyetçi ve dinci canavarlıklarla kuşatılmış İsrail devlet sorunu için de kalıcı çözüm yolunu oluşturan seçenek konumundadır.

İRAN Şİİ ULUS-DEVLETÇİLİĞİ VE ORTADOĞU'DAKİ ROLÜ

Türkiye Cumhuriyeti'nin aksine, İran devlet geleneği minimalizme çekilmeyi kolayca kabul etmemektedir. Modern çağdaki İran Şahlığı bile Cumhuriyet'ten daha çok minimalizme karşı direndi. 1979 İran İslâm Devrimi Ortadoğu'ya özgü sınırları çizilen ulus-devlet minimalizmine ve denge sistemine karşı önemli bir tavır geliştirdi. Başından itibaren İsrail hegemonyasına karşı kendi hegemonyasını dayattı. Türkiye Cumhuriyeti ve Arap ulus-devletleri İsrail'i

mümkün kılan ulus-devlet sisteminin meşruiyetini kabul etmiş oldukları halde, İran İslâm Devrimi tüm tutarsızlığına rağmen çizilen statüyü olduğu gibi kabul etmemiş, karşı hegemonyayı oluşturma çabasına girişmiştir. Günümüzde gözlemlenen İran-İsrail gerginliği sadece iki ulus-devlet arasında olmayıp, hegemonya peşinde koşan iki güç sistemi arasında cereyan etmektedir.

Tampon devlet politikası bir İngiliz sistemidir

Hegemonya peşinde koşan ikinci bir güç olması nedeniyle İran üzerinde daha yakından durmak gerekir. Savunmanın diğer ciltlerinde de bahsettiğim gibi, İran devlet geleneğinin kökeni Med Konfederasyonu'na kadar (M.Ö. 1000-550) gitmektedir. Med-Kürtlerle benzer bir kültürü paylaşmaktadır. Zerdüştlük ve Mitraizm bu kültürün tarihte varlığını duyuran iki önemli kaynağıdır. İlk İrani devlet olan Pers İmparatorluğu tamamen Med Konfederasyonu'nun izleri üzerinde kurulmuştur. Bir nevi Medlerin de başat rol oynadığı bir imparatorluk aşamasına denk düşmektedir. İlkçağ köleliğinden antikçağ (M.Ö. 1000-500) köleliğine geçişte temel rol sahibidir. Grek ve Roma antik köleciliği varlığını Pers-Med yayılcılığına borçludur. İskender fetihleriyle başlayan Helenistik Çağ (M.Ö. 300-M.S. 300) Doğu-Batı kültürü arasında yaratıcı bir sentezi ifade eder. Roma ile Partlar ve Roma (Bizans) ile Sasaneler (yaklaşık M.Ö. 100 - M.S. 630) arasında yüzlerce yıl süren dünya hegemonya savaşlarının yarattığı derin bunalım İslâmiyet'in hegemonik güç olarak yükselişine sonuçlanmıştır. İran devlet geleneği İslâmî fetihlerden Safevi Hanedanlığı'nın kuruluşuna kadar geçen (M.S. 650-1500) yaklaşık bin yıllık süre boyunca kendi kültürüne yabancı Arap, Türk ve Moğol Hanedanlıkları tarafından temsil edilmiştir. Şii Safevi Hanedanlığı'yla devlet ideolojisi haline gelmiştir. Modern İran'ın temelleri bu dönemde atılmıştır. Kürdistan üzerinde Osmanlı İmparatorluğu'yla giriştiği hegemonik savaş 1639 Kasrı-Şirin Anlaşmasıyla sonuçlanmıştır. Kürdistan modern çağa girişte ilk defa bu anlaşmayla ikiye bölünmüştür. Kürdistan'da olası modern bir devlet oluşumu bu bölünmeyle önemli darbe almıştır. Kürt beyliklerinde iç özerklik temelinde hegemonik güçle ortak yaşama politikası iyice yerleşmiştir.

Birkaç hanedan değiştiren İran devleti, Birinci Dünya Savaşından sonra tıpkı Türkiye Cumhuriyeti ve Afgan Şahlığı örneğinde olduğu gibi İngiltere'nin hegemonik hesapları sonucu modern bir ulus-devlet olarak yeniden inşa edilmiştir. Tıpkı M. Kemal'le uzlaşdığı gibi, Rıza Şah'a da iktidar minimal bir İran karşılığında tevdi edilmiştir. İngiltere bu dönemde minimize ettiği Türkiye Cumhuriyeti, İran ve Afgan Şahlığı'nı Sovyet Rusya'nın güneye iniş yolu üzerinde birer tampon ulus-devlet olarak kurgulamış ve tesis etmiştir. Bu alanları klasik sömürge rejimlerine dönüştürmemesi güçsüzlüğünden değil, Sovyet Rusya'nın yayılmasından çekindiği içindir. Tampon devlet politikası 19. yüzyılın başlarından günümüze kadar genellikle başarıyla uygulanan bir İngiliz sistemidir. Rıza Şah Hanedanlığı İran kültür geleneğini bir tarafa bırakan Batı taklidi bir modernite programı uyguladı. Önce İngiltere, sonra ABD ve hatta İsrail'in uydur bir rejimi olarak ayakta tutulmaya çalışıldı. Ortadoğu ulus-devletlerinin uydur devlet niteliği en açık biçimiyle son Pehlevi Hanedanlığı'yla

sergilenmiştir. Asker ve polis gücüyle ayakta tutulan bu devletler hegemonik gücün desteğini çekmesiyle bir günde devrilmişlerdir. Pehlevi Hanedanlığı'nın sonu da böyle olmuştur.

1979 İran Devriminin esas sahibi demokratik ulus ittifakıydı

1979 İran İslâm Devrimi siyasal olduğu kadar kültürel bir devrimdir. Bu devrim gücünü sadece Şii ulemanın örgütlenmesinden almadı; tersine esas gücünü İran halkının kökleri tarihin derinliklerinde olan toplumsal kültüründen aldı. Devrim başlangıçta Devrimlerinde yaşadığı gibi demokratik ulusal nitelikteydi. Geniş bir demokratik ulusal güçler ittifakına dayanıyordu. Komünistlerden, Şii ümmetçilerinden ve başta Kürtler olmak üzere diğer İrani halkların yurtsever kesimlerinin geniş dayanışmasından kaynaklanan demokratik ulus ittifakı zaferin esas sahibiydi. Ama tarihsel ve toplumsal yönetim geleneği daha güçlü olan Şii ulema ve orta tüccar (bazar) zümresi kısa süre içinde kendi hegemonyasını kurdu. Diğer müttefiklerini acımasızca ezdi. 1920'lerin Türkiye Cumhuriyeti'nde de benzer hegemonik bir süreç yaşanmıştı. Devrimin demokratik ulus temeli Şii ulema tarafından saptırılrsa da, özünde kapitalist moderniteye aykırılık teşkil etmekteydi. Şii oligarşi tarihsel ve kültürel anlamı oldukça büyük olan bu anti-kapitalist birikimi kapitalist sistemin hegemonik güçlerine karşı varlığını meşrulaştırmada bir koz olarak kullanmak istedi. Halen de bu temelde kullanmak istemektedir. İran oligarşisinin tüm çabası devrimin anti-modernist (anti-kapitalist) temelini Batılı hegemonik güçlere karşı bir silah olarak kullanarak, Ortadoğu ulus-devlet dengesinde onaylanmış ve itibarlı bir konuma yerleşmektir. Farklı bir modernite anlamında özünde kapitalist moderniteyle çelişkisi yoktur. Sistemle var olan çelişki, tıpkı Arap ulus-devletlerinde ve Türkiye Cumhuriyeti'nin birinci ve ikinci aşamalarında taktik hesaplarla sistem içinde azami pay elde etme, onaylanma ve desteklenme karşılığında yararlanmalarına benzer bir amaçla kullanılarak, aynı sonuçlar elde edilmek istenmektedir. İran geleneğinde güçlü bir konumda olan bazar'ın tipik tüccar pazarlığı söz konusudur. İran'da çelişki tam da bu noktada başlamaktadır. Güçlü kültürel gelenek kapitalist moderniteyle uzlaşmış bir Şia oligarşisini de kabul etmemektedir. Dolayısıyla İran'daki çelişkinin iki alternatif modernite arasında bir mücadele döngüsüne dönüşme şansı her zaman vardır. Türkiye ve Arap ulus-devletlerinin aksine kolayca tasfiye edileceğe de benzememektedir.

Ağırlıklı olarak söylem düzeyinde sürdürülse de, İran oligarşisi günümüzde İsrail'le Ortadoğu üzerinde hegemonik bir çatışmaya girişmiş bulunmaktadır. Özellikle nükleer çalışmalarını bu amaçla ikinci bir koz olarak kullanmaya çalışmaktadır. Şia geleneği tarihte de hegemonya peşinde koşmuştur. Arkasında binlerce yıllık hegemonik bir İran'ı silah olarak tutmakta, fakat kapitalist modernite koşullarında kendi gücünü abartmamaktadır. Sistemin azami küreselleştiği bir çağda, eğer köklü modernite tercihine yönelmezse, İran Şia oligarşisinin başarı şansı çok zayıftır. Kendisini BRIC ülkelerine benzeterek blok oluşturma hesapları da yapmaktadır. AKP'nin ikinci Cumhuriyeti ile de anti-PKK temelinde kurmaya çalıştığı ittifakı Suriye ile birlikte genişletmek istemektedir. Tüm bu hesapların hiçbir kıymet-i harbiyesi yok-

tur. Diğer bölge ulus-devletleri gibi İran ulus-devletinin önünde de sorunlarını iki eksenli çözüme yolu vardır. Birinci eksenin çözüme vaadi, tıpkı Şahlık rejimi gibi sistemle uzlaşmaktır. Aslında Şia oligarşisi buna hazırdır. Ama sistem kendisini olduğu gibi kabul etmemektedir. Fakat yürütülen uzlaşma görüşmeleri ya barışçı yolla ya da savaş yoluyla kapitalist hegemonik güçler lehine sonuçlanmak durumundadır. İkinci olarak sorunların çözümü gündeme girdiğinde, sistemden radikal bir kopuş söz konusu olacaktır. Bu da hem Şia oligarşisi hem de Batılı hegemonik güçler (başta İsrail) çözümsüz ve güçsüz kaldıklarında devreye girmesi kaçınılmaz olan demokratik modernite çözümü olacaktır.

İRAK, AFGANİSTAN VE PAKİSTAN'DA ULUS-DEVLETİN ÇÖZÜLÜŞÜ

11 Eylül 2001'de New York'taki İkiz Kulelere düzenlenen komplo saldırısı yüksek saldırı, aslında kapitalist sistemin 'Üçüncü Dünya Savaşı'nı başlatma girişimiydi. NATO tarafından, dolayısıyla dünya hegemonik sisteminde Sovyet Rusya'nın 1990'lardaki çözümlüşünden sonra çoktan yeni düşman olarak ilan edilen radikal İslâm aslında ideolojik maske olarak kullanılmaktaydı. Özünde ise amaç, Birinci Dünya Savaşından sonra Ortadoğu'daki Müslüman kültürü ülkelerde yarım kalan kapitalist hegemonyanın tam tesisini sağlamaktı. Özellikle asi, eşkıya devletler denilen İran, Irak, Suriye, Libya vb. devletleri sisteme düzgün biçimde entegre etmek, genelde de ABD'nin dünya hegemonyasını pekiştirmekti. ABD hegemonyasında girilen 'Üçüncü Dünya Savaşı' ile Sovyet sisteminin çöküşü sonrasında doğan hegemonik boşluk doldurulacaktı. Ayrıca muhtemel yeni rakip olan Çin'in yükselişinin de önüne geçilecekti. Afganistan'a yönelik ilk hamlenin amacı, Orta Asya'da doğan hegemonik boşluğu Rusya ve Çin'in doldurmaması için acil davranıp inisiyatif almaktı. El Kaide ve Taliban bu amaçla kullanılan paravan araçlardı. İstense yirmi dört saat içinde sonları getirilebilirdi. Fakat savaşın meşruiyeti için varlıklarının gündemi sürekli işgal etmesi gerekirdi. Yapılan hazırlıklar doğrultusunda savaşın ilk hamlesi başarıyla geçti. Irak hamlesi teknolojik üstünlükle aynı hızla amacına ulaştı. Amaç Saddam Hüseyin rejimini düşürmekti. Bu amaç gerçeğe, ama asıl zorluk siyasi alanda baş gösterdi. Irak gibi asi bir rejim (Sistemin isyan eden valiliği de denilebilir) devrildikten sonra, uygarlıklar tarihi boyunca biriktirilen tüm kötülükler Pandora'nın Kutusu açılmışçasına bir bir dökülmeye başladı.

Ulus-devlet kabuğu kırılınca binlerce yıldır biriken kültürel sorunlar ortaya çıktı

Irak herhangi bir ülke değildi. Merkezî uygarlık sisteminin ilk kurulduğu bölge olup, binlerce yıl ona beşiklik etmişti. Tüm etnisite, din ve mezheplerin biriktiği bölgeydi. Siyasi olarak ya katı despotik bir rejimi ya da en radikalinden demokratik bir sistemi gerektirirdi. Batılı liberal siyasal rejimlerin uygulanma şansı yoktu. Ayrıca Batılı sosyolojilerle çözümlenecek bir alan da değildi. Özcesi, Batılı ideolojik ve siyasal paradigmalara kolayca üstesinden gelinecek bir kültür de değildi. Ortaya çıkan durum, Birinci Dünya Savaşı sonrasında İngiltere'nin karşısına çıkan durumla benzerlik arz ediyordu. Askeri olarak elde edilen zafer siyasi alanda aynı

rolü oynayamıyordu. Bilakis gelecekte despotik rejimlerin devrilmeyeceği asıl toplumsal sorunlar ortaya dökmüş ve kapitalist modernitenin baş edebileceği sorunlar olmaktan çıkmıştı. Sümerlerden beri aynı döngü tekrar ediyordu. Çözüm amacıyla atılan her adım sorunları daha da büyütüyordu. En çok Irak bölgesindeki kültürler ulus-devlet uygulamalarının ne denli çözümsüzlük ve sorun büyütme kaynaklı olduğunu ortaya koymaktaydı. Batı modernitesinin elinde ulus-devletten başka bir araç da yoktu. Onun yıkılmasından sonra yaşanacak olan tipik bir kaos ve anarşik durumdu.

Afganistan'daki durum da Irak'tan farklıydı. Orada da ulus-devlet sonrasında ikame edilecek elde hazır bir araç yoktu. Aslında tüm bölgede ulus-devlet kabuğu kırıldıktan sonra ortaya çıkan durum birbirine benziyordu. Ulus-devlet cılası sadece yüzeyde bir modernite algısına yol açmıştı. Bu cila kazındığında ortaya çıkan gerçeklik, binlerce yıldır biriken kültürel sorunlar oluyordu. Geleneksel despotik rejimler sadece kültürleri baskıyla sindirmişlerdi. Bu kültürleri yok etmeleri mümkün değildi. Modernite cılası çok yüzeyseldi. En ufak bir kıpırdanışta dökülecek ve gerçek tablo ortaya çıkacaktı. ABD hegemonyası Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan oluyordu. Modernite hegemonlarının çıkmazı tamı tamına bu nitelikteydi. Irak'ta Saddam Hüseyin'in idamıyla içine girilen süreç Ortadoğu ulus-devletçiliği açısından Fransız Devrimi'nde 16. Louis'nin idamıyla monarşik rejimlerin sona ermesini benziyordu. Nasıl 16. Louis'nin idamıyla monarşik rejimler bir daha kendilerine gelemeyip tükeniş çağına girdilerse, Saddam Hüseyin'in idamıyla da ulus-devletlerin faşist rejimleri bir daha kendilerine gelemecek ve tükeniş çağına gireceklerdi.

Hegemonik sistem tüm gücünü kullanmasına rağmen, 1815–1830 döneminde Avrupa'da monarşik rejimlerin restorasyonlarının tutmaması gibi, Irak'ta ve Afganistan'daki ulus-devleti yeniden restore etme çalışmaları da tutmamaktadır. Ulus-devletin çözümlüğünü yaşayan sadece Irak ve Afganistan değildir. Çin sınırında bulunan Kırgızistan'daki ulus-devletten Atlas Okyanusu kıyısındaki Fas'a, Yemen ve Sudan'daki ulus-devletten Bosna-Hersek ve Güney Kafkasya'daki (Kuzeydekiler de benzerdir) ulus-devletlere kadar bütün ulus devletlerde benzer krizler yaşanmaktadır. Pakistan'ın daha şimdiden Afganistan'dan farkı kalmamıştır. Lübnan, Yemen ve Sudan sürekli kaynamaktadır. Mısır en ufak bir demokratik yumuşamada rejimin çöküşüyle karşı karşıya gelmiştir. Cezayir henüz iç savaşın tümüyle çıkmış değildir. Kendini istikrar adası ilan eden Türkiye ancak Gladio'nun özel harekâtlarıyla ayakta tutulmaktadır. Sorun yaşamayan tek bir Ortadoğu ülkesi yok gibidir. ABD ve müttefikleri tüm askerlerini yığsalar da krizleri çözmekten uzaktalar. Kaldı ki, sorunlar askeri olarak çözümlenecek sorunlar değildir. İslâmî teröristler diye ilan ettikleri kendilerinin yarattığı ajanlardır. Karşılarında askeri olarak savaşacak bir güç yoktur. Belki bir İran vardır. İran vurulsa bile katbekafta daha fazla sorunlu güç ortaya çıkacaktır.

Ortadoğu bunalımına ilişkin tüm göstergeler ulus-devletlerin restorasyonlarla çıkış bulmasının zayıf bir olasılık olduğunu göstermektedir. Aslında 1990'lar sonrasında ABD hegemonyasının yapmak istediği, 1815–1830'daki monarşik rejimlerin restorasyonuna benzeyen bir ulus-devlet restorasyonuydu. Fakat monarşik re-

jimlerin restorasyonu nasıl tutmadiysa, ulus-devlet restorasyonları da özellikle Ortadoğu'da tutmamaktadır. Kaldı ki, ulus-devletin doğuş alanı olan AB ülkelerinin son yaşadığı ve giderek derinleşen kriz de özelinde bir ulus-devlet krizidir. AB eğer krizi aşmak istiyorsa, ulus-devlette radikal dönüşümler gerçekleştirmek durumundadır. Ulus-devletler mevcut egemenlik durumlarını korudukça kriz daha da derinleşecektir. Hâlbuki Avrupa Birliği altmış yıldır ulus-devlet egemenliğini sınırlandırarak kendini geliştirmeye çalışıyordu. Bu çabalar bile yetmediğine göre, ulus-devlet krizinin küreselliği açıkça ortaya çıkmaktadır. Sorun artık ulus-devletlerin, dolayısıyla kapitalist modernitenin yapısal kriz yaşayıp yaşamaması değildir; krizden sonra neyin nasıl yaşanacağına ilişkindir. Bunalım, kaos neyle ve nasıl aşılacaktır? Eğer durumu Roma veya Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşleri sonrasında benzersek, ulus-devletlerin yerine nelerin, ne tip rejimler, siyasi oluşumlar ve ortak toplumsal yaşam biçimlerinin gelişeceğini tartışmak ve çözüm bulmak gerekecektir.

Ulus-devlet krizi ve sonrasında değerlendirmek için demokratik modernite tartışmalarını geliştirmek istedik. Ortadoğu'da trajedi boyutunu çoktan aşan ve büyük felaketler anlamına gelen çok sayıda olay ilgili halklarla (Ermeniler, Süryaniler, Helenler, Yahudiler, Filistinliler, Kürtler, Türkler, Araplar, Afganlar vb.) sınırlı olmaktan çıkmış, bölgenin tüm toplumsal yaşamını sarmış durumdadır. Kendileri bu büyük trajedi ve felaketlerin nedeni olan kapitalist modernite ve ulus-devlet rejimleri, artık bu sistemi ve rejimlerini yeniden çözüm olarak sunamazlar. Modernite tartışmalarını yoğunlaştırmak ve demokratik modernitenin bunalımdan çıkış ve çözüm olanaklarını değerlendirmek bu nedenle büyük önem taşımaktadır.

ORTADOĞU'DA ULUS-DEVLET DENGESİ VE KÜRT SORUNU

Ortadoğu'nun güncel temel sorunlarının altında ulus-devletlerin kurgulanması yattığı gibi, Kürt sorunu da esas olarak bu kurgulamadan kaynaklanmaktadır. Birinci Dünya Savaşında kurgulanan Ortadoğu siyasi haritası, en az yüzyıl sürecek sorunlar oluşsun diye çizildi. Avrupa için Versailles Antlaşması neyse, Ortadoğu için de Sykes-Picot Antlaşması oldu. Avrupa'da 'Barışa Son Veren Barış' olarak rol oynayan Versailles Antlaşması İkinci Dünya Savaşına yol açtı. Sykes-Picot Antlaşması da aynı rolü oynadı. Osmanlı barışı yerine Ortadoğu'yu derin bir bunalıma ve çıkmaza sürükledi. Savaşın sonunda ortaya çıkan tüm ulus-devletler içte kendi halklarına, dışta birbirlerine karşı savaşırılan organizasyonlar durumundaydı. Geleneksel toplumun tasfiyesi halklara karşı savaş demektir. Cetvelle çizilen haritalar ise, yapay devletler arasındaki savaşlara çağrı demektir.

'Barışa son veren barış' antlaşmaları

Sadece İsrail'in kurgulanışı mevcut haliyle yüz yıllık savaşı geride bırakmıştır. Daha ne kadar büyük savaşlara yol açabileceği kestirilememektedir. Küçük Lübnan sürekli savaş halindedir. Suriye sürekli sıkıyönetim altında ve İsrail ile savaş halindedir. Irak devleti zaten kuruluşu boyunca iç ve dış savaş demektir. İran'ın farklı bir konumu yoktur. Ortadoğu'nun tüm ulus-devletlerinin inşasındaki mantık var olan toplumsal sorunları çözmeye değil, sorunları daha da çoğaltarak

bu ulus-devletleri daimi iç ve dış savaş rejimleri halinde tutmaya dayanır. Bunun temel nedeni İsrail'in hegemonik güçlerin çekirdeği olarak inşa edilmesidir. İsrail'i hegemonik çekirdek olarak kavramadıkça, Ortadoğu ulus-devlet dengesinin veya dengesizliğinin nasıl kurgulandığını ve tesis edildiğini de kavrayamayız. Bu saptamanın en açık kanıtlayıcı unsuru Kürt sorunu ve Kürdistan'ın parçalanmasıdır.

Sykes-Picot Antlaşması (Ortadoğu'nun İngiltere ve Fransa arasında paylaşılması) Sevr Antlaşmasının da temelidir. Sevr Antlaşması Anadolu ve Yukarı Mezopotamya'nın parçalanmasını düzenlemektedir. Ulusal Kurtuluş Savaşı öyle iddia edildiği gibi Sevr'i tümüyle ortadan kaldırmadı; kısmen etkisiz kılınmasına yol açtı. Antlaşma önemli oranda uygulandı. Minimal Cumhuriyet Sevr'in gereği olarak kabul edilmiştir. Yine Musul-Kerkük'ün İngilizlere bırakılması Sevr'in sonucudur. Dolayısıyla Kürdistan'ın modern dönemindeki ikinci önemli parçalanması (Birinci parçalanma modern dönemin başlangıcı öncesine, 1639 Kasr-ı Şirin Antlaşmasına dayanır) Kürt sorununun ana nedenidir. Irak'ta ve Anadolu'da kurulan iki minimal ulus-devlet, Kürdistan'ın ve Kürtlerin bedenlerini parçalayan iki savaş eylemi demektir. Ulus-devleti böyle kavramadıkça, ne Kürdistan'ın bölünmesini ne de Kürt sorununun bu kadar uzun sürmesini ve çözümsüz bırakılmasını kavrayabiliriz. 1920'den beri, yani temeli atıldığından günümüze kadar Irak devletinin yalnız Kürtlere uyguladığı rejim bile doksana yıllık savaş olmuştur. Bu devletin kendi toplumuna karşı da bir savaş rejimi olduğunu günümüzde yaşananlar gayet iyi açıklamaktadır. Sadece Kürtler açısından bakıldığında bile Beyaz Türk ulus-devletinin de soykırımlara kadar varan seksen beş yıllık bir özel savaş rejimini uyguladığı artık herkesin itiraf ettiği bir gerçekliktir. Rejimin kendi içindeki kavgaları da baştan günümüze kadar eksik olmamıştır. Kürtlere yaşatılan sorunlar kendiliğinden oluşmuş sorunlar değildir, planlı geliştirilen sorunlardır; Ortadoğu'yu problemlere boğarak yönetmenin en önemli bir parçası olarak planlanmış ve sürekli kılınmış sorunlardır.

Kapitalist modernitenin hegemonik güçlerinin yaklaşık iki yüz yıldır Kürtleri önce İran ve Osmanlı İmparatorluğu'na, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra da Türkiye, İran, Irak ve Suriye ulus-devletlerine ezdirmelerinin nedenlerini çok iyi çözümlenmek gerekir. Bunda sadece bir değil birçok amaç vardır. Birinci amaç, Kürtlerin tarih boyunca birlikte yaşadıkları ve aralarında az çok meşru bir statü bulunan Arap, Türk ve İran halkları ile çelişkilerini derinleştirmek, var olan statüyü bozarak karşıya içine itmek ve birbirleriyle daimi savaşır halde tutmaktır. İkinci amaç, Kürtlerin tasfiyesiyle tasarladıkları Ermeni, Süryani ve Yahudi ulus-devletlerine geniş yurtluklar kazandırmaktır. Böylelikle hem kendilerine mutlak bağlı durumda kalacak üç tampon ve aracı halka rolü oynayacak ulus-devlet kazanmış olacaklar, hem de Kürtleri Müslüman, Hıristiyan ve Yahudi komşularıyla daimi çatıştırmak ve sorunlar içinde tutarak, hepsini ve bir anlamda çekirdek Ortadoğu'yu kendilerine bağımlı halde tutmayı başaracaklardır. Tabii kapitalist modernitenin hegemon güçleri bu parçalanmış Kürdistan'a ve soykırımlara kadar varan sorunlara boğulmuş Kürtlere kendilerini zaman zaman kurtarıcı melek gibi sunmaktan da geri durmayacaklardır. Günümüze kadar yaşanan gelişmelere baktığımızda, bu 'barışa son veren barış'

antlaşmalarıyla planlananların büyük ölçüde uygulandığını rahatlıkla belirtilebilir.

Irak Kürdistan'ındaki gelişmeleri bu görüşlerimizin kanıtlayıcı argümanı olarak gösterebiliriz. Bugünkü Irak Kürdistan'ındaki Kürtlere ilk başlarda önderlik etmeye çalışan bütün Kürt önde gelenleri önce Osmanlılara, daha sonra Irak yönetimlerine ezdirildi. İngiltere bunda bizzat güç kullandı. Arapları ve Kürtleri daimi çatışma konumunda tutarak, iki kesimi de kendine bağladı. Bu arada bağımsız yurt vaadi ile Süryanileri Kürt beyliklerine, Bedirhan Bey'e, Bedirhan Bey'i de Osmanlılara ezdirerek hepsini kendisine bağladı. İkinci Dünya Savaşından sonra hegemonik çekirdek olarak kurulan İsrail devreye girdi. Çok önceleri alanda bulunan Irak Kürt Yahudilerin esas alan İsrail, kuruluşundan çok önce Anadolu'da Türk bürokratlarıyla birlikte 'dönme' denilen Sabetaycı Türk Yahudilerine dayalı olarak inşa edilen bir Beyaz Türk ulus-devletini (CHP diktatörlüğü) nasıl bir Proto-İsrail olarak kendine dayanak kılmışsa, bir benzerini de Kürtlere (esas olarak KDP'ye) dayalı ikinci stratejik bir oluşum olarak tasarlayıp tesis etmek istemiştir. Geliştirilmek istenen Kürt siyasi oluşumunu elbette sadece dış hegemonik hesaplara bağlayamayız. Belirtmek istenen husus, Ortadoğu'da ulus-devlet dengesinin kapitalist modernite hegemonik güçlerince tasarlanıp uygulandığıdır. İddia edildiği gibi belirleyici irade içteki üst tabaka güçleri değildir. Milli burjuvazinin öncülüğü tam bir safsattır. Bazı radikal burjuva veya küçük burjuva unsurlarını önderlik rolü oynamaları sistemi belirleyen güç oldukları anlamına gelmez. Örneğin M. Kemal, Cemal Abdülnasır, Saddam Hüseyin gibi önderlerin çıkması bunların ulus-devlet sistemini belirleyen önderler olduklarını kanıtlamaz. Zaten sistem bu kişiliklerin ulus-devlet inşasındaki rollerini tersyüz etmede de beceriklidir. Tersyüz etmiştir de. Hatta Lenin ve Stalin gibi Rus ulus-devlet sistemini sosyalizme dayalı olarak inşa etmek isteyen sosyalist önderlerin rolünü bile, üzerinden yetmiş yıl geçse de, tersyüz etmekte büyük beceri göstermiştir. Aynı hususlar Mao'nun Çin'i için de belirtilebilir. Burada önemle belirtmek istediğimiz, kapitalist modernite paradigması bütün boyutlarıyla aşılmadıkça, belirleyici esas gücün o modernite ve onun hegemon güçleri olacağıdır.

Gecikmeli de olsa Kürt ulus-devlet çekirdeğinin kurgulanıp tesis edilmesi ancak kapitalist modernite bağlamında doğru kavranabilir. Özellikle İsrail'in bölgedeki hegemonik hesapları içinde Kürdistan ve Kürt ulus-devlet çekirdeği çok önemli rol oynar. Nasıl Anadolu'daki Türk ulus-devleti İsrail'in ortaya çıkışında öncü (Proto-İsrail) rol oynamışsa, Kürt ulus-devleti de İsrail'in İran, Irak, Suriye ve Türkiye'ye yönelik hegemonik hesaplarında çok önemli bir rol oynamaktadır. İsrail'i kuran güçlerin daha 1945'lerde KDP'nin inşasına destek olmaları ve 1960'lardan itibaren Türkiye üzerinden fiili destekte bulunmaları, bölgedeki stratejik ve hegemonik hesaplarıyla bağlantılıdır. 1990'lardan itibaren Gladio ile iç içe geçen Kürtlerin PKK'yi tasfiye temelinde Kürt Federe Devleti'ni oluşturmaları bu stratejik hegemonik hesaplardan ayrı düşünülemez. Zaten PKK'nin üzerine birleşik hareket halinde gelmeleri bu gerçeği gayet iyi açıklar. 2000'lerdeki İkinci Körfez Savaşı hamlesinin en önemli amaçlarından biri de Irak'ta Kürt ulus-devlet çekirdeğinin kalıcı olarak tesis edilmesidir. Bu kararı verip uygulayanlarla son yüzyılda Kürdistan'ı parçalayıp Kürtleri katliam sınırlarında tutanlar

aynı güçlerdir. Sistemin hesapları neyi gerektiriyorsa o yapılmaktadır. Günümüzde çekirdek Kürt ulus-devleti kapitalist sistem açısından en az İsrail kadar gerekli bir unsurdur. Güçler ve ulus-devletler dengesinde Ortadoğu son derece vazgeçilmez stratejik bir role sahiptir. Genelde sistemin güvenliği ve petrol ihtiyacı, özelde İsrail'in güvenliği ve hegemonyası için Kürt ulus-devlet çekirdeğinden vazgeçilemeyeceği gibi, güçlendirilmesi için ne gerekliliği o yapılmaya çalışılacaktır. Böylece sisteme 1920'lerde tasarlanan en önemli bir halka daha eklenmektedir. Sistemin başlangıcı için Beyaz Türk ulus-devletinin önemi ne ise, tamamlanması için de Beyaz Kürt ulus-devletinin önemi de odur.

Bu konuda yanlış bir anlamayı önlemek için şu hususları da önemle belirtmeliyiz. Ulus-devletler sistem mantığına inşa edildi diye halklar açısından önemsizdir veya mutlak düşmandır sonucu çıkarılmamalıdır. Tam tersine, ulus-devletleri çok önemli kuruluşlar olarak görmek ve halkın demokratik toplum programıyla ilişki ve çelişkilerini düzenlemek gerekir. Demokratik toplum programları ulus-devletleri yıkıp kendilerinin devlet olmasını hedeflemeyiz. Ulus-devletlerden kendi demokratik toplum projelerine anayasal uzlaşma temelinde saygılı olmalarını beklerler. Birlikte barış içinde ortak yaşamın temel şartı olarak, demokratik toplum projeleri ve uygulamalarının temel anayasal bir hak olarak kabulünü isterler. Birbirlerinin varlıklarını karşılıklı olarak tanımayı, bunu anayasal hüküm haline getirmeyi esas alırlar.

Açık ki, Kürdistan ve Kürtler, 2000'ler Ortadoğu'sunun hem ulus-devlet hem de demokratik toplum dengesinde etkin ve dinamik bir realite olarak yerlerini almışlardır. Türkiye Cumhuriyeti önderliğinde İran ve Suriye ile girişilen anti-Kürt ittifakının fazla başarı şansı yoktur. Çünkü kapitalist sistemin hesaplarına terstir. Bu yöndeki ittifak hesabının temelinde Kürtsüz ve Kürdistanlı bir sistem işbirlikçiliği yatmaktadır. Ama özellikle İsrail ve ABD'nin bu yaklaşımı kabul etmesi artık mümkün değildir. 1920–2000 yılları arasında uygulanan bu Kürtsüz ve Kürdistanlı emperyalizm işbirlikçiliği artık uygulanabilir bir politika olmaktan çıkmıştır. Irak'la zaten ittifak içinde inşa edilen Kürt ulus-devletinin yakında İran, Suriye ve Türkiye tarafından tanınması güçlü bir olasılık dahilindedir. Fakat güçlük bu tanınma karşılığında PKK ve KCK'nin tasfiyesinin dayatılmasından kaynaklanmaktadır. Bu da boş bir taleptir. Bundan sonra Kürdistan'ın ve Kürtlerin kaderini hem KCK'nin demokratik toplum gerçeği, hem de Kürt burjuva ittifakın ulus-devlet gerçeği iç içe ve belli bir yasal uzlaşma temelinde belirlemeye çalışacaklardır. Ortadoğu modern tarihinde ilk defa demokratik toplum erki ile ulus-devlet erki birlikte rol oynamaktadır. Özellikle Irak, Afganistan ve İsrail-Filistin'de, hatta Türkiye'de yaşanan savaşlar ve yol açtıkları derin çıkmazlar Kürtler için önemli dersler içermektedir. Katı sınırlara sahip ulus-devletçi politikaların kanlı geçmişlerini tekrarlamamak için ikili bir sistemi, yani demokratik moderniteyi esas alan KCK ile kapitalist moderniteyi esas alan Irak Kürt ulus-devletinin uzlaşmasına dayalı bir sistemi esas alacaklardır. Böylece reel sosyalizmin ulus-devletçiliğinden de ders alınmış olacaktır. Kürtler ve Kürdistan ne ikinci bir İsrail ne de diğer ulus-devletler gibi olacaktır. Hepsinin de içinde boğuştuğu temel sorunları aşan yeni bir modernite sentezinin öncü güçleri ve mekânı olacaktır.

Yol gerçeği ve özgürlük devrimi -I-



■ A. HAYDAR KAYTAN

Yol bize insan olarak hayatımızın akış doğrultusunu verir. Yaşamak, kesintisiz sürüp giden veya gitmesi gereken hayatın bu akışına dâhil olmak, başka bir deyişle bizi bulunduğumuz yerden ve zamandan daha uzaklara götüren bir yola girmektir.

Sevgi, yolculuğa neden oluşturan varlığı hemen her zaman uzaklarla anar. Yollara düşüren aşk, sevdiğini yerinde oturup yol gözleyen bir genç kız ya da delikanlı olarak tasarlamaz. Âşık gibi maşuk da eylemli biridir, uzaklarda bir yerde o da yürüyüş halindedir. Aşkın gücü yürüyüş hızını belirler, tempoyu yükseltir ve yolcuya sevgiliye yakınlaştığı duygusunu oluşturur. Nihai kavuşma yolcu için bir son ve bazen de daha acı bir ayrılıktır. Yolcuya yoğun hazlar yaşatan ve kendisinde yaşam sevinci oluşturan şey, gerçekte sevgiliyle arasındaki mesafeyi giderek kısalttığı inancıdır. Eksiklik duyguları içindekinin tam'a yakın durana yönelişini ifade eden yol yürüyüşündeki bu yakınlaşma duygusu, bir bakıma bir eksikliği giderme, bir boşluğu doldurma, bir hamliği aşma ve olgunlaşmayı yakalama duygusudur da. Aşkın eşsiz güzelliği işte buradadır. Gerçek aşk, uzak olan kendisi olarak kalırken onu yanı başına taşıyabilen, onunla bir olan ve yanı başındaki uzakla birlikte yine uzağa doğru sevinçle yol alan insanın aşkıdır. 'Dur, beni bekle' çağrısı aşkın sesi ve çağrısı olamaz. Aşk yöneldiği varlığı büyütür, büyüyen daha büyük bir hızla yol alır. Bu yüzden 'Beni bekle' çağrısı sevgiliyi büyütecek ve onunla bir olmayı içtenlikle arzu eden bir çağrı olamaz. Böyle bir çağrının ufkunda sevdiğine hizmet etme değil, bir kapatmaya sa-

◆ Niçin yaşıyorum diye sormadan insanca yaşanamaz. Oluşmak özünde insan olarak kendini oluşturmak, kendi kendini gerçekleştirmektir. Yol insanca oluşmanın ve insan olarak kendini gerçekleştirmenin ana rahmidir. Bu anlamda yol öyle edilgen bir şey değildir, tersine çoğu zaman yolcuyu tümüyle kuşatıp istediğini yaptıracak ölçüde güçlü ve hükmedicidir. Yolcuyu yaratan, oluşturan ve olduran güç yolun ta kendisidir. Tutarlı bir yolcu yolun bu özelliğini bilen, onunla uyum içinde hareket eden, bu anlamda oluşma eylemine tutkuyla katılan kimsedir.

hip olma istemi vardır. Bu çağrıda dile gelen sevgi özünde mülkiyetçi bir sevgidir.

Amaç ve hedef yolun, yolcunun ve yolculuğun varlık nedenidir

Doğrultusu olmayan akış düşünülemez. Doğrultusuz akış ya da yürüyüş, hedefsiz ve amaçsız bir hareketlilik halidir. Aslında bu bir akış ya da yürüyüş bile değildir. Rüzgârın önünde sürüklenen kuru bir yaprağın da hareket halinde olduğu söylenebilir, ancak sürüklenen kuru yaprağın ulaşmak üzere bağlandığı bir hedefi, yani kendisini ileriye doğru iten bir amacı yoktur. Onun doğrultusunu ve menzilini rüzgâr belirler. Rüzgâr estiği sürece yaprak sürüklenir. Rüzgâr dindiğinde yaprağın da yolu ve yolculuğu biter. Bu bitiş yeni bir başlangıcın işareti değildir, sadece bitişdir. Yaprağın tekrar harekete geçmesi için dıştan bir müdahalenin olması ya da rüzgârın yeniden ortaya çıkması gerekir.

Yol bizi her zaman menzilini tam kestiremediğimiz bir hedefe doğru götürür. Amaç ve hedef yolun, yolcunun ve yolculuğun varlık nedenidir. Yol varsa amaç ve hedef de var demektir. Sadece ve sadece bir amacı ve hedefi olanlar mutlaka bir yola girme ihtiyacı duyarlar. Hedef koymak ve amaç belirlemek bir akıl ve yürek işidir. Yolcunun duygu ve anlam gücünün büyüklüğü, yolun bulunmadığı yerde bile kendisinin yoldan çıkmamasının güvencesidir. Oysa bu güçten ha-

bersiz olanlar, her zaman düz yolda yürür görünseler de, aslında onların izledikleri bir yol yoktur. Bunlar aptalları oynayanlardır, kendilerini esas alanlardır, ahmak takımındır, yol fukarasıdır. Yol yolcudan akıl ve yürek gücü ister.

Bir yola girişte karar kılmak, oluşmaya karar vermektir. Yol olmaksızın oluşma olmaz. Her oluşma bir niçin sorusunun karşılığı olarak gerçekleşir. Eğer kendinize niçin yaşamalısınız sorusunu sormamışsanız, elbette nasıl yaşadığınızı da bilemezsiniz. Yol niçin sorusuna doğru yanıtın verildiği yerde ortaya çıkar. Niçin sorusunu sormadan yola girilmez, yola girmeyince yol yürünmez. Niçin yaşıyorum diye sormadan insanca yaşanamaz. Oluşmak özünde insan olarak kendini oluşturmak, kendi kendini gerçekleştirmektir. Yol insanca oluşmanın ve insan olarak kendini gerçekleştirmenin ana rahmidir. Bu anlamda yol öyle edilgen bir şey değildir, tersine çoğu zaman yolcuyu tümüyle kuşatıp istediğini yaptıracak ölçüde güçlü ve hükmedicidir. Yolcuyu yaratan, oluşturan ve olduran güç yolun ta kendisidir. Tutarlı bir yolcu yolun bu özelliğini bilen, onunla uyum içinde hareket eden, bu anlamda oluşma eylemine tutkuyla katılan kimsedir. Oluşma isteminin zayıflığı yarı yolda kalmanın esas nedenidir. Yol gerçeği ile uyumda birliktelik kesinlikle bir tutku işidir, tutku aşkın en belirgin özelliğidir. İçine girilen gerçeğin yolu, özünde her zaman zayıf diz bağlarına bile

hükmedip yürüten aşkın yoludur. Aşk ancak yaratıcı bir yol eylemliliğinin içinde vardır.

Niçin yaşadığınızı bilen acıyı bal eyleyebilir

Gerçekten niçin yaşadığınızı biliyor musunuz? Bu soruya verdığınız yanıtın doğruluğundan emin değilseniz, artık yola düşmeye hazırsınız sayılır. Daha başından yolun karşınıza neler çıkaracağını bilemezsiniz, en iyi durumda doğruya yakın kestirebilirsiniz. Bir şey yaşanmadan tam olarak bilinemez, ancak en az hatayla kestirilebilir. En büyük zorluklar, bu tam olarak bilememenin içinde saklıdır. Bu da 'nasıl' sorusunu gündemleştirir. Nasıl yaşayacaksınız? Kendinizi bir an önce rahatlığın gevşetici kollarına atma özlemiyle yanıp tutuşarak mı, yoksa ciğerlerinizi bir demirci körüğü gibi şişirip yol tepmedeki hızınıza daha fazla hız katarak mı? Yol dağları delmenizi istediğinde dahi, bunu sizden yemek yemeniz isteniyormuşçasına olağan bir şey gibi karşılayıp dağ delme işine mi girişeceksiniz; yoksa "Canın cehenneme, benden buraya kadar" deyip geriye mi çark edeceksiniz? Doğrusu şudur: Eğer niçin yaşadığınızı konusundaki düşüncenizde tam bir berraklık varsa, yol boyunca yaşanacak olanların belirsizliği ve karşılaşacağınız zorluklar size asla geramı attıramaz. İşte o zaman yaşamınızın nasılına da katlanırsınız. Engeller ne denli aşılmaz gibi görünürse görünsün,

siz yine de 'yolcu yolunda gerek' der ve yola devam edersiniz. Niçin sorusuna yanıt önce gelir, önce burada netlik ve kararlaşma sağlanır. Niçin yaşadığınızı bilen, yaşamının nasılına da büyük bir tevekkül ve sevinçle katlanmasını bilecektir. Ancak niçin yaşadığınızı bilen acıyı bal eyleyebilir.

Yol, tek bir gülden tüm dünyayı rengarenk çiçek bahçesine çevirmenin yoludur

Bireysel varlıklar olarak her birimizin yaşamı, tek başına kaldığında bir anda yitip giden bir yağmur damlasına benzer. Toprağa düşmek, başka damlalarla birleşip akış haline geçmek, sel olup taşmak ve okyanusa doğru yol almak her yağmur damlasının ortak arzusudur. Tek başına toprakla buluşan bir yağmur damlası görünür varlığını uzun müddet sürdüremez. Suyu dönüşmüş haliyle eylemine devam etmek yerine, pişman olmuş gibi bir önceki buhar durumuna geri döner. Yani hayatın sürdüğüne kanıt oluşturan akış halinin dışına çıkar, özlemini gerçekleştiremez. Dolayısıyla oluşmak, kendini oluşturmak üzere yola girmek demek, o yolda başkalarıyla buluşmak ve kendi anlamını bu buluşmada bulmak demektir. Başka bir deyişle yolculuk tek kişilik olarak başlayabilir, ama tek kişilik haliyle sürdürülemez. En azından daha yolun ilk adımını atmadan önce birlikte yol alacağımız insanların varlığını hayal ederiz. Niçin yaşmalı so-

rusunun tam karşılığı, bu ortak yürüyüş istemi ve özleminin ta kendisidir. Onun içindir ki, tekil olarak başlayan yürüyüşte bile mutlaka bir çoğul hal vardır; bu çoğulluk hiç olmazsa anlam ve duygu olarak vardır. Başka türlü yola devam edilemez. Çünkü yol çokluğun yoludur, çoğunluğun yoludur, hepsinin özeti olarak büyük insanlığın yoludur; yol çoğalma ve çoğaltma, büyüme ve büyütmenin yoludur. Yol, tek bir gülle başlayıp tüm dünyayı rengârenk çiçek bahçesine çevirmenin yoludur.

Özgürlüğün, eşitliğin, kardeşliğin ve adaletin yolu birdir

Kendine özgü ve sözüm ona özgün bir yol arayışı olan bireycilik aslında yolsuzluktur, yoldan çıkmaktır. Çünkü yol her zaman için tektir. Bir sürü ara yol bulunsa bile, bunların açılıp kendisiyle birleştiği bir tek anayol vardır. Aklın yolu birdir derler ya, insanlığın yolu da birdir. Bu da özgürlüğün, eşitliğin, kardeşliğin ve adaletin yoludur. Anayol gerçeği işte budur. Bundan her sapma bir anayoldan sapmadır; doğrudan ve gerçekten her uzaklaşma bu sapmanın yaşandığı anda yaşanır. Dolayısıyla anayola açılmayan, onunla birleşmeyen bir ara yolu adımlayanın kaybolması kaçınılmazdır. Kaybolmak, yola girmekle gerçekleşen oluşmanın, yani var olmanın tersidir. 'Herkes kendi yoluna' deyip sözde kendi yolunuzda yürüdüğünüzü sandığınız yerde kendinizi yitirmeye de adım atmış olursunuz. Bu doğrultuda attığınız her adım sizden bir parçanın daha kaybolmasına yol açar ve öyle olmak istemeseniz de sonuçta tümünden yitik insana dönüşmüş olursunuz. Bu arada

kendi yolunda yürümek, daha önce hiç var olmamış bir yolu açmak demek değildir. Bireyciliğin ruh halini ifade eden bu tür denemeler her zaman yitik insana götürür. Yoldan çıkmak, yol düşkünü olmak böyle gerçekleşir.

Cehalet yola yabancılaşmak ve giderek yoldan çıkmaktan kaynaklanır

Gerçek insanlığın yolu tekse, bu yol insanlığın var oluş gerçeğiyle yaşıtısa, oluşumuna paralel olarak büyük insanlık kendine bir yol çizmişse, kendi içinden çıkan sapkınlıklara inat hala aynı yolda yürüyüşünü sürdürüyorsa, o zaman bize düşen görev bu yolu bulup ona katılmak ve bu yolda ilerlemek olmalıdır. Her yol arayışı bu yolla bütünleşmek durumundadır. Bu yolun bir başlangıcı ve bugüne dek kat edilen bir mesafesi vardır. Başlangıçtan şimdiye kadar olan yürüyüş, özünde yolu kesinleştiren bir yürüyüştür. Biz buna geçmiş diyoruz, bunu tarih ve gelenek olarak da adlandırıyoruz. Tarih ve gelenek, büyük insanlığın özgürlük yürüyüşünde yolu nasıl kat ettiğinin içinde kendimizi de bulacağımızın hikâyesidir. Bu hikâyeyi bilmek bizi doğru yoldan sapma olasılığından uzak tutacağı gibi, yürümemiz gereken yolu da aydınlatır ve bilinmeyi bilinen kılma azmimize güç katar. İnsanın güçsüzlüğü bu hikâyeyi öğrenme ve özümsemedeki eksikliklerinden doğar. Çünkü Önder APO'nun dediği gibi, kendi başlangıcını bilemeyenlerin tarih bilgisi her türlü kötülüğün kaynağı olan cehaletin de temelidir. Cehalet gerçekte yola yabancılaşmak ve giderek yoldan çıkmaktan kaynaklanır, yeniden yola girmek de cehaleti ortadan kaldırmaktır.

Tarihte karşımıza çıkan bütün peygamberler ve bilgeler, yoldan çıkan ve doğru yolu kaybeden insanlığı yeniden büyük insanlığın çizdiği yola sokma mücadelesi vermiş seçkin kişiliklerdir. Devletçi toplumun hile ve zorbalıkla özgürlüğün, eşitliğin ve adaletin yolundan saptırıp kendi karanlık labirentlerine soktuğu ve karanlıkta yaşamaya mahkûm ettiği insanlığı yeniden yol gerçeğiyle tanıştırmak son derece kutsal bir eylemdir. Peygamberlik ve bilgelik gerçeği, devletçi toplumun lanetine karşı yol gerçeğiyle özdeş olan kutsal değerleri koruma ve savunma gerçeğidir. Büyük insanlığın bu kişilere derin bir kutsallık atfetmesi ve kendilerini sürekli yâd etmesinin nedeni, onların baş koydukları yolun tüm kutsallıkların yolu olmasıdır. Onlar büyük insanlığın kutsal hayat ırmağını kendisi için çizdiği mecrada akışını doludizgin sürdürsün diye mücadele etmiş, çaba harcamış, emek vermişlerdir. Her peygamber veya bilgenin yaptığı iş özünde aynıdır; onların hepsi insanlığı yeniden doğru yola girmeye çağırmışlar, bu doğrultuda eylemde bulunmuşlardır. Aralarındaki fark her birinin tarihin değişik bir kesitinde bu çağrıda bulunması ve yürünecek yolun aydınlatılmasında kendi çapında katkı sunmasıdır; değerlere özünce değerler eklemesi ve insanlığın değer hazinesini zenginleştirmesidir.

Büyük insanlığın özgürlük yürüyüşü ölümlü öldürme yürüyüşüdür

Yolun yaşadığımız şimdiki zamana kadar olan bölümü tarih, bundan sonra kat edilmesi gereken bölümü ise gelecektir. Şimdi'de yaşamak, hem deyim yerindeyse

bir sona tanıklık etmek, hem de yeni bir başlangıca adım atma olanağını yakalamaktır. Şimdi'de yer alan bizler adeta bayrak devri yarışına çıkmış atletleri andırırız. Onlarla aramızdaki en belirgin farklılık, atletlerin kapıştığı bayrak yarışında bir bitiş çizgisinin olmasına karşılık, bizim maraton koşumuzda böylesi bir varış noktasının bulunmamasıdır. Dizlerimize hükmeder ölçüde soluğumuz olduğu sürece bu maratona devam ederiz. Bazen lanetin tarihine hükmedenlerin bir kurşunu gelip bizi bulur, bazen de doğa ana artık yeter diye hakkımızda hüküm verir ve işte o zaman bayrağı bizden sonrakilere devrederiz. Buradaki bayrak devri bir aradan çekilme ve yürüyüşten vazgeçme değildir, bunu durmak biçiminde de değerlendiremeyiz. Bu, yolun gelinen noktasında bir halka halinde zincire eklenmedir; özgürlük yürüyüşü zincirinin kırılmaz bir halkası halini almaz. Yürüyüş sürüp gittiği müddetçe biz de bu akışın içinde varız, devasa özgürlük zincirinin birer halkası olarak varız, akış çizgisi olarak varız, aşk yolunun işçiliği olarak varız, gözünü hedefe dikmiş insanın eylemi olarak varız. Bizler ölümlü özgürlük zincirine yeni halkalar biçiminde eklenerek yener ve aşarız. Büyük insanlığın özgürlük yürüyüşü bir ölümlü öldürme yürüyüşüdür.

Yola neyi kattığın değil neyi nasıl kattığın daha önemlidir

Birbirinin içine geçmiş halkardan oluşan büyük özgürlük zinciri hem geleceğe doğru muazzam bir çekim kuvvetini içerirken, hem de yoldan sapılması karşısında uyarı işareti veren duvarcının ipi işlevini görür. Yol bir yaradılış ve yaratış yoludur. Yola girmiş gibi görünen

birçok insan kendince bazı değerler yaratabilir, büyük insanlığın özgürlük yürüyüşüne belli katkılar da sunabilir. Ancak bunlar kendi başına yani birbirinden kopuk olarak duran halkalar olmaktan öteye gitmez, birbirine eklenilip bir zincire dönüşmez, zincir haline gelmediği için de ileriye doğru yürümede bir çekim gücüne sahip olmaz. Kişinin kendi eylemiyle ortaya çıkardığı her değer biribirinden kopuk halkalar yerine iç içe geçirilip zincire dönüştürülmesi, yürünecek yolda esas alınıp uygulanması gereken tarzı ifade eder. Ancak bu tarzla ana zincirin kopmaz bir halkası olunabilir. Ortak yürüyüşe katılmış her yolcunun dikkat etmesi gereken hususlardan biri budur. Yola neyi katmak istediğiniz kendi başına yeterli olmayabilir, nasıl kattığınız da o ölçüde ve belki de daha fazla önemlidir.

Bireycinin yolu tekil başlayan, tekil kalan çıkmaz bir yoldur

Bireycilik yalnızca bir kişilik durumu değil, aynı zamanda bir zihniyettir. Bu zihniyet anlam ve duygu birliği içinde aynı yolda ilerleyen büyük insanlığı anlayamaz. Bireycinin yolu tekil başlayan ve yine tekil kalan çıkmaz bir yoldur. Onun için kendi dışındaki hemen herkes yolunacak kazdır, kurt olarak içine dalınacak koyun sürüsüdür, kendisinden şu veya bu biçimde yararlanılacak birer nesnedir. Bu tip bir süpermarkete girerken rafları dolduran tüketim nesnelere nasıl bakarsa, kendi dışındaki insanlara da öyle bakar. Zaten günümüz dünyası en ücra köşesine kadar kapitalizmin pazar dünyası olmuş, hemen her şey pazara düşmüş, neredeyse tüm değerler pazarda satışa arz edilir hale gelmiştir. Bu dünyada gerçek olan pazardır, onun ötesinde bir gerçek yoktur. Pazara düşmek demek, metalaşmış eşyalaşarak birer tüketim ve kullanım nesnesi haline gelmek demektir. Bu yüzden bireyci tip insana bir nesne olarak yaklaşırken, kapitalizmin bu insanı eşyalaştıran iğrenç gerçeğinden hareket eder. Bu zemine kayan her insanın pazarda satışa sunulan öteki metalar gibi bir fiyatı vardır. Onu parayı bastırıp satın alarak istediğiniz gibi kullanabilirsiniz. Zaten bu pazar dünyasında para denilen nesne öylesine etkili bir güçtür ki, adeta açamayacağı kapı ve satın alamayacağı değer yok gibidir. Bireyci tip, parada somutlaşan maddiyatın tutsağıdır. Para bu sistemin köleleştirilen tanrısıdır. 'Yeşil Tanrı' Dolar, para-tanrıların Olympos'unun yeni Zeus'udur.

'Evet, işte bu!' diyene kadar aramak

Burjuvazi tarihi kendisiyle başlatır. Onun için aydınlatılarak güç alınacak ya da içine girdiği doğrultunun kendisiyle uyumlu olup olmadığını gösterecek bir geçmiş arayışı veya anlayışı yoktur. O geçmişle tüm bağlarını koparmış, insanlığın büyük yol gerçeğinden tam bir kopuşu sağlamış ve insanlığı kendisinin çizdiği yeni bir yola sokmuştur. Bunun sapkın bir yol olduğu ve devletçi toplumun doğuşuna yol açan sapmanın çok daha derinleştirilmesi anlamını taşıdığı kesindir. Hâlbuki geçmiş, an ve gelecek birbirinden asla koparılmaması gereken bir bütünlüğü anlatır.



◆ Bireysel varlıklar olarak her birimizin yaşamı, tek başına kaldığında bir anda yitip giden bir yağmur damlasına benzer. Toprağa düşmek, başka damlalarla birleşip akış haline geçmek, sel olup taşmak ve okyanusa doğru yol almak her yağmur damlasının ortak arzusudur. Tek başına toprakla buluşan bir yağmur damlası görünür varlığını uzun müddet sürdüremez. Suyu dönüşmüş haliyle eylemine devam etmek yerine, pişman olmuş gibi bir önceki buhar durumuna geri döner.

Önder APO, "Tarih ve gelenek neyse günümüz ve gelecek de odur" diyerek bu gerçeği en çarpıcı biçimde ortaya koydu. İnsanlığın en temel değerlerinin bu geçmişte gizli olduğunu, insanlığı bu geçmişte arayıp bulacağını ve oradan yeniden başlatacağını, geleceğin bu çabaların işleyiş halinden başka bir şey olmadığını söyledi. Ancak bunun on bin yıl öncesine dönmek anlamına gelmediğini de ekledi. Geçmiş ve geleceği an'da birleştirmek, geçmiş an'a taşımak ve an'dan başlayarak geleceği bunun üzerinde inşa etme eylemine girişmek aynı zamanda bir yol bütünlüğünün de ifadesidir. İnsandaki eksiklik duygusu ve buna karşılık tamamlanma arzusu da işte bu yol bütünlüğünden doğar.

Önder APO sözcüğün gerçek anlamında bir yol göstericidir; yol gerçeğinden en çok sapılan ve yoldan habersiz olunan bir çağda yol göstericilik yapan bir insandır. Kapitalist sistem altında hayatın doğal akışıyla bağları oldukça zayıflamış ve giderek hayata ihanet etmiş insanlığı yeniden doğru yola sokmak, esas olarak kutsal hayat ırmağının kendi mecrasında doludizgin akışını sağlamak demektir. Kuşkusuz doğru olmadan hayat olmaz, gerçek bulunmadan doğru yaşanamaz. Bunun için de Önder APO daha çocuk yaşlardan başlayarak doğrunun arayışı içinde oldu, eyleminin özünü buraya odakladı. Yüzeysel ve doğruluğu kuşkuyla değerlerle uzun süre bir arada yaşamak istemedi. Dolayısıyla kendinden son derece emin bir biçimde, beyinin ve yüreğinin 'Evet, işte bu!' diyebileceği ölçüde doğruyla, insanlığın doğru yoluyla buluştuğuna inanmadıkça arayışına ara vermedi. Doğru olan yoldur, yol ve doğru bir bütünlük oluşturur, gerçek yolun gerçeğidir.

Geleceği inşa etmek için geçmişini bilmek şarttır

Bir kez daha altını çizerek dile getirmekte yarar var: Her başlangıç sonucu belirler. İnsanlık nasıl başlamışsa, o temelde sona doğru yürüyecektir. Başlangıçtan kopuş eşyanın kendi iç yasaları temelinde gelişiminin sekteye uğratılması, kendi öznelliğine uygun hareketinin durdurulması, mecrasının bozulması ve akış yönünün değiştirilmesidir. Düzeltme ve yol temizliği bütün bunların net olarak görülüp açığa çıkartılmasını gerektirir. Bunun için de başa kadar gitmek, oradan başlayarak yolu izlemek, sapmanın nerede yaşandığını ve yanlışlığın nerede yapıldığını bulmak ve bunu giderip doğru yolla yeniden bağ kurmak gerekir. Şimdi'de çakılıp kalan, güncelliğin körleştiren ve köleleştiren etkileri dışına çıkmayan biri bunu başaramaz. Önder APO'nun dediği gibi, bulunduğunuz çağdan ve zamandan ne kadar koparsanız, bütün çağlar ve zamanların içine o kadar açılabilirsiniz. Bu sadece bir isteme sorunu değildir, bir gereklilik ve zorunluluktur. Kuruluşuna girişmek istediğiniz gelecek sizi sürekli geriye yani geçmişe doğru iter. Çünkü geleceği inşa etmek için geçmişini bilmek şarttır. Henüz yürünmemiş bir yolla özdeş olan geleceği aydınlatan şey geçmişin bu derin bilincidir. Bilinç geçmişin birikiminden doğar, her bilinç bir tarih bilincidir; gelecek ise çoğu zaman düşseldir ve ütöpik bir karakter taşır. Bugün

nün düşlerinin yarının gerçeği haline gelmesi bilincin yetkinliğine ve derinliğine, yani tarihin ve geleceğin iyi bilinmesine ve içselleştirilmesine bağlıdır. Gelecek geçmiş tarafından döşenen temel üzerinde yükselir. Temel olmadan bina kurulamaz.

Kapitalizmde özgürlük, kullanmak ve tüketmektir, bu da yolun tükenmesidir

Kapitalist modernite insanlığın geçmişiyse tüm bağlarını kopardı ve bunu da giriştiği sınır tanımayan fetih eyleminde kendisine ayak bağı olmasını diye yaptı. Fethetmek bu modern kişilik tipinin temel özelliği oldu. Bu dönemin bireycisi elinden gelse yıldızları bile ele geçirmek ve uzayı bile fethetmek istiyordu. Bu anlamda kendisine özgü bir gelecek düşü vardı. İlerleme bu fethetmeyi anlatıyordu. Onun kanısına göre 'Dur, geçme' denilebilecek bir an yoktu, gelecek bugünde bulunmayan daha anlamlı güzelliklerle yüklüydü. İlerlemek ve geleceğe hükmetmek esastı; ileriye doğru hareket ve eylem yüceltiliyor, eylemli insan kutsanıyordu. Fetih tamamlandı-ğında ve kapitalizmin yeryüzünde girmediği bir yer kalmadığında, bu insanın gelecek düşleri de bitti. Gelecek yarının sınırlarına hapsedilecek ölçüde daraltıldı; geçmiş düne, gelecek yarına indirildi. Hareket rodeo atına biner gibi inip çıkma, böylece yerinde sayma halini aldı. Yenilik arayışı artık uzaklara doğru yürüyüşte değil, rodeo atı tarzı bu hızlandırılmış hareketliliğin içindeydi. Arayışta içerik bir yana itildi, içeriğin yerini biçim aldı, görüntü öne çıktı. Göze hitap etme arz ve talep bağlamında temel kaygı ve isteme dönüştü. Bu çerçevede tüketim ve kullanım nesnelere bolluğu, çeşitliliği ve renkliliği bireyin arayışının da doğrultusunu belirledi. Her gün daha değişik bir yemek çeşidini tatmak, daha farklı giyinmek, giyim kuşamıyla daha farklı bir imaj sergilemek, cinselliğin daha değişik bir biçimini keşfetmek, kısıca her şeyde daha farklı olanı denemek en güzel yaşam olarak değerlendirildi. Özgürlük bu deneme işinin önündeki engellerin kaldırılması sayıldı. Özgürlük artık daha çok ve daha değişik şeyler kullanmak ve tüketmek demektir. Ortaya çıkan tip tüketmeye kenetlenmiş bir tiptir. Bu aynı zamanda yolun da tüendiğini gösteriyordu.

Gerçek değer kalıcılığı ve zamana karşı direnme gücünü anlatır

İlerleme yerine rodeo atına binmiş gibi inip çıkma, belki de ortada izlenecek bir yol kalmadığına ve bireyde yaşanan hareketliliğin yolculuk anlamına gelmediğine işaret eden oldukça çarpıcı bir örnektir. Eylemin düşünceden kopukluğu insan açısından bir hayvana yaklaşma belirtisidir. Düşünmek, tasarımda bulunmak ve düşünerek eylemek hayvanda yoktur. Anlam olmadan insana özgü eylem olmaz. Geçmiş dünle sınırlı insan ne denli büyük bir anlam gücüne sahip olabilir? Yeni bir güne başlarken bir önceki günü belleğinden silen, bugünü ise adeta videokasete kaydeder tarzda geçiren, gün olduğunda kaseti tekrar boşaltan ve bunu sürekli tekrarlayan birinin bi-

linci acaba nasıl olabilir? Boşaltma eylemi bir gün önce yaşananın değersizliğini kanıtına da yorumlanabilir. Bir şey eğer değerliyse korunur, değersizce bir kenara bırakılır ya da çöp sepetini boylar. Gerçek değer bir kalıcılığı ve zamana karşı direnme gücünü anlatır. Gerçek sanat eserleri böyledir. Oysa tüketime kilitlenmiş bireyin sanat anlayışı da nevi şahsına münhasırdır. Örneğin sanat onun sofrasına konulan salatanın yapılışında kendini dışa vurmali, salatanın biçimindeki göz alıcılıkta kendisini sergilemelidir. Masadaki salata önce göz banyosundan geçirilir, göz alıcılığının tadı çıkarılır, ardından afiyetle mideye indirilir. Böylece salatayla birlikte sanat da bireyin bedensel metabolizmasının işleyişine terk edilir; tüketilir, sindirilir ve dışarı atılır. Anlam ve duygu gücünden arınıp biyolojik kapsama hapsedilmiş bir insan yaşamının kaçınılmaz sonucu budur.

En korkunç cehalet geçmişten kopuş üzerinde vücut bulur

Yaşamın yerinde sayan hızlandırılmış bir hareket içinde zaman öldürmeye indirildiği kapitalizmin postmodern evresi tipik bir Ebu Cehil düzenidir. Cehalet bireyci tipte zirveleşmiş, cehalet ağları tüm toplumu sarıp sarmalar hale gelmiştir. En korkunç cehalet geçmişten kopuş üzerinde vücut bulur. Çünkü geçmişten kopuş, insanın anlam yüklü varoluş gerçeğinden kopuştur, insanı insan yapan değerler ve özelliklerin yitirilmesidir, toplumsal bir varlık olan insanın torağa verilmesidir. İnsan kendi güdülerine hâkim oldukça ve güdüleri tarafından yönlendirilen bir varlık olmaktan çıktıkça insanlaşır. Buna karşılık postmodern kişilik bir ayaklandırılmış güdüler makinesini andırır. Onun hemen her adımı ve her yönelimi güdüseldir. Soyunup attığı anlam ve duygu gücünün yerini isyana kalkışmış güdülerle doldurmuştur. Açlık, cinsellik ve saldırganlık güdüleri kendisinde adeta şaha kalkmıştır. Güdüsellik ve refleks dayalı hareketin hayvanların doğal özelliği olduğu iyi bilinir. Doğal olan her şey kendine özgü bir anlam gücüne sahiptir. Bu yüzden hayvan neden içgüdüsel ve refleks dayalı eylemde bulunuyor diye kızıp öfke duymayız. Hatta kızdığımız ve öfke duyduğumuz şey hayvanın doğadan koparılması, örneğin vahşi bir kaplanın ehlileştirilip sirkte bir görsel eğlence aracına dönüştürülmesidir. Çünkü burada hayvanın doğasına yapılmamasını düşündüğümüz bir müdahale vardır. Ama insan söz konusu olduğunda aynı yaklaşımı göstermeyiz. Güdülerine esir düşen insan bizim gözümüzde düşkün bir varlık halini alır ve kınamamızın hedefi olur. Düşünsellik insana ve güdüsellik de hayvana özgüyse, bunlar onların doğalarını yansıtırsa, o zaman güdülerince yönlendirilen insanın hayvanlaştığını söylememiz hiç de doğru olmaz. Ortaya çıkan tip hayvandan daha başka bir şeydir, özünde bir hilkat garibesidir, ucube bir varlıktır. Çünkü kendi doğasının temel özelliklerinden kopmuş, kendisi olmaksızın çıkmıştır.

İnsan kendi doğasıyla varolduğu kapitalizm var olamaz

Böylesi ucube bir varlığın sah-

neye çıkarılıp insan diye ortalığa salınması kapitalizmin eseri. Kapitalizm insansızlaşma temelinde yükselen bir rejimdir; yani insan kendi doğasıyla var oldukça kapitalizm var olamaz. Bu nedenle ömrünü mümkün olduğu ölçüde uzatmak isteyen kapitalizm, giriştiği insansızlaşma eyleminde derinleşmek zorundadır. Bu da yetmez. İnsansızlaşmayı yitit insanlığın yerine geçirip yaşanması gereken insanlığın bu olduğuna başkalarını ikna etmek zorundadır. Bu da muazzam bir beyin yıkama ameliyesini kesintisiz bir biçimde sürdürmesini gerektirir. Bu anlamda ideolojik savışımı en temel savaşım düzeyinde ele alıp uygulamasını gerekli kılar. Dolayısıyla yalana ve hileye dayalı devletçi sistem gerçeği kapitalizmde alabildiğine doruklaşır. Bu sistemde ideolojik olarak insana nüfuz etmek demek, insanı yalana inandırmak, yalanı gerçek diye benimsemesini sağlamak, yalanlardan örülü iğrenç bir yaşama en özgür yaşam olarak sarılmasını başarmak demektir. İnsanlık tarihinin hiçbir döneminde kapitalizm altında olduğu kadar köleliğe alıştırtılmadı. Kölelik tarihin hiçbir döneminde bu denli genelleşerek içselleştirilmedi. İnsan hiçbir zaman bu denli yol gerçeğinin dışına savrulmadı, bu ölçüde yoldan çıkmadı ve bu kapsamda insanlıktan uzaklaştırılmadı; zulüm ve zorbalık sistemin insansızlaştırması karşısında bu denli duyarsız ve ilgisiz kılınmadı. Bu açıdan günümüz kapitalizm dünyası dinsel kitapların 'Decal gelecek' dediği koşulları yansıtmaktadır.

Yaşam olacaksa özgür olacak, ya da hiç olmayacak

Bedensel olarak efendiye ait olan ilkçağın köleleri için kölelik esasta bununla sınırlıydı; çoğunun ruhu özgürdü ya da ruhlarını özgür tutmaya çalışıyorlardı. Belleklerinde geçmişin anıları taptazeydi. Onlar devletçi toplumun kendilerini dışlayan yapısına karşılık koparıldıkları ana kadının kapsayıcı olan toplumsal yaşamını özlemle anıyorlar, yeniden bu topluma dönüşün hayalleriyle yaşıyorlardı. Özgürlük sözcüğünü bile bu ana kadın toplumuna dönüş özleminden çıkarılmışlardı; özgürlük demek anaya dönüş demektir. Yüz binlerce yıla yayılan doğal komünal toplum yaşamının içinde kendiliğinden var olan ve toplumun hafızasına kazınan özgürlük ve eşitlik değerleri köleleştirilmiş insanda açığa çıkıyor, kavramlaştırılıp muazzam bir direnme gücüne dönüştürülüyordu. Günümüz bireyci tipinin burun kıvırıp hep aşağıladığı ve ilkel deyip horladığı bu insanlar için özgürlüğün bu ölçüde paha biçilmez bir değeri vardı. Onlar için yaşamın yolu özgürlük yoluydu. Önder APO, "Yaşam olacaksa özgür olacak, ya da hiç olmayacak" der. İlke olarak değeri her şeyin üstünde olan bu ibareyle ilk karşılaştığımızda, her birimiz ne kadar heyecan duyduğumuzu deneyimimizden ötürü iyi biliriz. Bizim için heyecan verici bir keşif olan bu durum, ilkel denilen doğal toplum insanı için devletçi toplum sistemine karşı direnişinde anı anına yaşadığı ve yaşattığı bir gerçektir. Bunun içindir ki, Önder APO insanlığın geçmişinin daha gerçek olduğunu söyler; bunun içindir ki, gerçek yaşamı orada arayıp bulacağını belirtir. Arılığı

koruma ile kirlenmeye karşı direnme mücadelesinde insanlık için dayanılmaz kirlenme bugüne, temizlik ve arılık ise düne özgü bir gerçekliktir. Bugün dıştan güzel görünen ama içi murdarlıkla dolu boyanmış mezarlıkları andırmaktadır.

Özgürlük yürüyüşüne çıkan her insan kendi çarmihini sırtında taşır

Toplumsal insan başkaları için olan, başkaları için yaşayan insandır. Bireycilik zırhına bürünmüş olanların aklı buna ermez. Onlar başkalarının kendileri için olmasını ve kendi hizmetlerinde bulunmasını isterler. Hâlbuki ben başkaları için yaşadığımda ancak kendim olarak yaşayabilirim; ben herkes için olduğum ölçüde kendim olabilirim. Bütün insanlık için olan, insanlığa hizmet etmek için yaşayan, ruhu ve bedeniyle kendini insanlığa adayan insan gerçek anlamda özgür insandır. Beyin bunun için çalışıyorsa beyindir, yürek insanlık uğrunda atıyorsa yürek. Özgürlük bu büyük insanlığa adanmışlığın kendisidir. Özgürlük bu anlamda bir adanmışlık durumudur, başkalarına karşı sorumluluk duymaktır, kendini sürekli başkalarına vermektir. Bunu anlama niyetindeyseniz başka yere bakmayın, Önder APO nasıl yaşadı ya da yaşıyor diye düşünün. Öncelikle Onun arayışı neyin arayışıydı? Köşkler, kâşaneler peşinde mi koştun; çiftliklerine yenilerini mi eklemek istedi? Özel yaşamını daha da renklendirmeye, mal mülk edinmeye, çift çubuk sahibi olmaya mı çalıştı? Bunlar için mi zalimler ve haksızların aşağılık dünyalarına kafa tuttu? Hayır, milyon ve kere milyon hayır! Önder APO'nun Prometheus efsanesini günümüzde adeta yeniden gerçekleştiren bir pratiğin sahibi olduğu ortadadır. O tüm varlığını zalim ve haksız bir sistem altında yaşamak zorunda bırakılan ve tüm değerleri gasp edilen halkının varlığına ve özgürlüğüne adanmıştı. Bunun için çabulduğunda tutuluydu. Bunun için tabiiyata gerilip en zalim işkence olan yalnızlığın kollarına atılıyor.

Bir yarı-tanrı olarak Prometheus, ateşten öteki tanrılar kadar yararlanıyordu; kendisi için olsa, tanrılardan ateşi çalmasına gerek kalmayacaktı. İstediginde Olympos'a çıkabilecek, tanrılar panteonunda kendine bir yer bulmakta fazla zorlanmayacaktı. Ama onun bir yarısı insandı ve bu yüzden insanlığın kaderine kayıtsız kalamazdı. Tanrılar insanlığı karanlığa mahkûm etmelerine razı olamazdı. Karanlık, yolun yitirilişiyse özdeşti. Yol aydınlansın ve insanlık kendi yolunda yürüsün diye Prometheus ateşi çaldı. Tanrıların kendisini en ağır cezaya çarptıracağını bilerek bu eyleme girişti. Kendisini kayalığa zincirleyip karaciğerini kartallara yem edenlere, "Bir cahilliktir ettim, beni bağışlayın" demedi. Kendi eyleminin sonuçlarına tam bir gönül rahatlığıyla katlanmasını bildi. Çok anlamlı bir sözdür; özgürlük yürüyüşüne çıkan her insan kendi çarmihini sırtında taşır derler. Prometheus için de bu böyleydi. Bu açıdan Prometheus özgür insanın en seçkin sembolü oldu.

Önder APO'nun kendisine dayatılan kadere karşı isyana kalkışmasından önce, Kürt halkı Prometheus'un ateşle buluşturmak is-

tediği dönemin insanlığından daha koyu bir zifiri karanlığın içinde tutuluyordu. Deyim yerindeyse bu bir mezar karanlığıydı. Kürt halkı adeta diri diri mezara gömülmüş, sonsuza dek bu mezar karanlığında kalsın diye üzerine beton dökülmüştü. Ateşi eline tutuşturmadan önce bu betonun kırılıp parçalanması gerekiyordu. Yani ortada Prometheus'unkinden çok daha zorlu bir görev vardı. Prometheus'un ateşle buluşturmak istediği insanın diriliş devrimine ihtiyacı yoktu; oysa Kürt'ün mezardan çıkarılıp yeniden yaşama kazanılması için bir diriliş devrimi şarttı. Ateşin gücünü kullanabilmek için Kürt halkının öncelikle "Zamanın ve mekânın içinde varım ve yaşıyorum" demesi gerekiyordu. Önder APO'nun müdahalesiyle gerçekleşen Kürt dirilişi böylesi bir mucizevi karakter taşıyordu. Ateş ışıktır ve ışık bilinçtir. Ölülerin değil yaşayanların bilince ihtiyacı vardır. Ateş yaşayanlar içindir. Bu anlamda Önder APO'nun eylemi bir bakıma ölüyü diriltme ve kendisini özgür bilinci ve kararlılığıyla donatma tarzında bir eylem oldu. Bu yüzden Kürt halkı kavuşmak istediği tüm soylu değerleri O'nun adıyla özdeşleştirdi.

Mezarı kazan ve Kürt'ü diri haliyle bu mezara gömen uluslararası devletçi sistemdi. Kendi çıkarları bunu gerektiriyordu. Çıkarları söz konusu olduğunda bu sistemin yapamayacağı çılgınlık yoktu. Roma'yı ateşe veren Neron, yeni dünyanın çılgın kapitalisti karşısında çocuk masallarında geçen sıradan bir 'kötü adam' figürü gibi kalır. Hegel, devletin tanrının yeryüzündeki cisimleşmiş hali olduğunu söyler. Yine bugünkü ABD ile karşılaştırıldığında, tanrılar pantheonunun başı Zeus neredeyse savaşçı bir kabilenin kimi zaman öfkesine hâkim olamayan askeri şefini çağırıştırır. Günümüz tanrılarının insanlığa zulmetme potansiyeli sınırsız, yöntemleri çok daha çeşitli, tarifsiz acılara gark edici ve arsızdır. Zeus'un hışmına uğramakla ABD'nin başını çektiği uluslararası devletçi sistemin öfkesini üzerine çekmek arasındaki fark pire ile deve arasındaki fark gibidir. İkincisinin dozajı ilkinden katbekat daha fazladır. Kürt'ün dirilişi ve özgür yaşamakta sonuna kadar kararlı bir halk düzeyine yükselişi en çok da bu uluslararası devletçi sistemi öfkelenirdi. Öfke esas olarak bu mucizevi eylemi gerçekleştiren Kürt Halk Önderine yöneldi. Uluslararası komplo Önder APO'yu izleyip tutsak almak istersen, ölümüne karar verdiği Kürt halkının dirilişi başarıp özgürlüğe kenetlenişini kendine gerekçe yaptı. Bu temelde efsanedeki zulmü katbekat fazlasıyla gerçek kıldı: Önder APO'yu tutsak alıp İmralı tabutluğuna koydu. Fiziksel ve anlamsal olarak kendisini yok etmek için her türlü yöntemi denedi ve hala denemeye devam ediyor. Zehirleyerek bedensel çözülmüşe götürme bunun son yöntemi oluyor.

Apocu gerçeklikte çözüm ulusal değil evrensel, yüzeysel değil derinliklidir

Yine başa dönüyoruz: Önder APO bir yarı-tanrı değildi, tanrılar meclisinde mütevazı da olsa hazır bir yeri yoktu. Ancak devletçi sistemin içine girme ve bunun içinde yükselme konusunda önu açıktı.

Müthiş zekiydi, ilkokuldan başlamak üzere tüm öğretmenlerinin takdirini toplardı. Yeter ki bir evet desin, koparık tarzıyla sistem içinde istediği yere gelebilirdi. Böylece olası trajedileri yaşamasına ve tarifsiz acılar denizine düşmesine yol açacak tüm kapıları sım sıkı kapatmış olurdu. Bir katre kabilden bile olsa kendisini düşünsen, bir nebze de olsa "Ben ne olacağım" gibi bir kaygı taşıyaydı, asla bugün içinde tutulduğu dehşet verici koşullarda bulunmazdı. Ama o bu yolu daha küçük bir çocukken kapattı. Geçmesi ve sisteme katılımı için aralanmış kapıların varlığını bilse bile, "Ben böyle yaşamayacağım" dedi. Bu reddin gerçekte Onun kişisel yazgısını ilgilendiren bir itiraz olduğunu, kendisine sunulan yaşam seçeneğini reddetmekle kendisini düşündüğünü ve kendisini sadece insanlığın mevcut kirtenmişliğinden korumaya çalıştığını söyleyenler olabilir. Ancak buradaki itirazın özünde düşürülen insanlık adına yapıldığı, yaşamın ihanete uğradığı ve mevcut haliyle yaşamaya değmeyeceği anlayışının düşürülen insanlığın tümünü kapsama aldığı, bu anlayışın oluşumu sürecinde bile buna karşı mücadele edeceği gerçeğini bağrında taşıdığı kesindir. Kendisi devletçi sistemin sapkın yoluna girmeyecek, bunu tüm insanlık adına yapacak, düşürülmüş insanlığı büyük insanlığın onurlu yaşamına kazanmak için çaba harcayacaktır.

Kaldı ki, Önder APO'nun kendisi "Gerçekliği arayış yürüyüşünü tüm insanlık ve ardındaki evren üzerine yapma gereği bende erkenden ortaya çıkan bir anlayıştı. Belki çocukluğumdaki eğilimim de buydu" dedi. Gerçek diye sunulan verili yaşamın tümüyle yalan olduğu, yalanı yaşamının doğru olmayacağı, yaşamı onurlu ve yaşanılır kılan gerçekliğin ise bilinmediği, çarpıtıldığı ve üstünün örtüldüğü yerde elbette öncelikle gerçeğin keşfine çıkılacak, bir gerçekliği arayış yürüyüşüne girilecektir. Bu başlangıçta tek kişilik bir yürüyüştür, ama ufkunda bir halk ve onun şahsında tüm insanlık vardır. Gerçek onun için aranıp bulunacaktır. Bu eylem elbette ölümsüzlük otunu bulmaya çıkan Gılgamış'ın giriştiği yolculukta karşılaştığı sayısız engelleri anımsatan zorluklarla dolu olacaktır. Gılgamış ölümün kendisinden koparıp aldığı Enkidu'yu yeniden yaşama döndürmenin, Önder APO ise yitirilen gerçeği bulup insanlığı bu gerçekle buluşturarak yeniden özgür yaşam yoluna sokmanın peşindedir. Her ikisinin de hedef ölümsüzlüğü yakalamak ve yaşamı muzaffer kılmaktır. Enkidu fiziksel olarak ölmüştür; Kürt halkı ise biyolojik planda yaşar gibi görünse de, ruhsal açıdan, kimlikli ve kültürel varlık olarak ölüden berterdir. Eğer ölüm bu halk için mukadderse, o zaman biyolojik ölümü de yaşamalı; ruhuyla olduğu gibi bedensel olarak da ölmelidir. Ruh-suz bedenler topluluğu halinde varlığını idame ettirmenin kabul edilmeyeceği kesindir. Gerçekliği arayış yürüyüşü ile ölüme terk edilen Kürt halkının yazgısına karşı mücadele iç içedir, birlikte sürdürülmektedir. İkincisinin kesin başarısı ilkindeki başarıya bağlıdır. Ölümü kesin olarak öldürmek, ancak gerçekliğin bulunmasıyla mümkün olacaktır.

Önder APO öncelikle bir dava adamıdır. Onun sahip çıktığı ve çözümleri için çalıştığı bu dava Kürdistan gerçeği ve Kürt halkıyla sınırlı bir dava gibi görünebilir. Oysa bu, Önder APO gerçeğine sadece biçimsel açıdan yaklaşmanın sonucudur. Öz çok daha farklıdır. Apocu gerçeklikte ulaşılmak istenen çözüm ulusal değil evrensel, yüzeysel değil derinlikli, dar değil kapsamlıdır. Bu anlamda Kürt gerçeğinde gerçekleşecek olan çözüm özünde tüm insanlık için çözümdür. Dava tüm insanlığın davasıdır. Kürdistan ve Kürt gerçeği deyim yerindeyse yürünecek yolun başlangıç noktasıdır, geçmiş ile geleceğin arasında bulunan ve geleceğe doğru harekete geçilen zemindir. Buradan başlatılan yürüyüş tüm insanlık adına özgürlüğün fet-hedilmesi yürüyüşüdür. İçine girilen yol Kürdistan'ın sınırlarında ve Kürt toplumunun içinde bitmez. Böyle olmasa, Önder APO neden tüm insanlık ve ardındaki evren üzerine gerçekliği arayış yürüyüşüne çıksın? Kendini bir ülkenin ve ulusun dar sınırlarına hapseden biri, insanı kozmos ve kıyamet evreninin özeti olarak tanımlayabilir mi? Böyle biri 'Her iki evreni anlamak istiyorsan insanı çöz' diyebilir mi? Arayışına sınırlar çizen biri, 'evrenden bir toz zerreciğine kadar her şeye doğru bir anlam vermedikçe rahatlamayacak bir karakter' taşıdığını söyleyebilir mi? 'En büyük savaşın anlayışı derinleştirmek, tüm eşyanın özündeki düzeni bir çırpıda kavrayacak düzeye gelmek olduğunu' bilen ve bunu kendi örgütüne de yansıtacak isteyen birini dar ulusal sınırlara hapsedmek mümkün müdür?

Özgürlük sahip olmak değil, olmak ve oluşturmaktır

İnsan bir karşı yazgıdır. Doğa içinde ikinci bir doğa olarak kendini oluşturması, onun bir karşı yazgı olarak kendine özgü bir yol çizdiğini ve bu yolda ilerlediğini gösterir. Kendini yeniden yaratmak, yaratıcılığını doğaya yansıtacak, kendi yaratımlarıyla doğaya yeni şeyler katmak tüm canlı varlıklar içinde sadece insana mahsustur. Doğadaki canlı türleri içinde yalnızca insan bilinçli seçimde bulunur; yalnızca insan daha iyinin ve güzelin arayışına girer. Bu anlamda bir bilinçli yaratım gücü olarak sanat yalnızca insanın eyleminde gerçekleşir. Yalnızca insan ortaya çıkardığı sanat eserinde kendisini ifade edip aşmak ister. Kendini aşan insan da ortak yaşama daha büyük bir zenginlik olarak katılır, kendini aşır yenilemiş haliyle toplumun yaşamına yeni bir renk ve çeşni katar, adeta yeni bir çiçek misali insanlık bahçesinde boy veren çiçekler arasında yerini alır. Karşı yazgı olmak aynı zamanda kendini aşmaktır, kendini yenileme gücünü göstermek ve hayatının her gününü yeni bir bahara dönüştürmektir. Dolayısıyla karşı yazgı olmak geçici bir durum değil, yaşamın özünü teşkil eden bir özgürlük duruşudur. Özgürlüğün hep bir arayışa tekabül etmesinin nedeni de budur. Ulaştığı bir şeylerle yetinmek, aynı anlama gelmek üzere mevcut olandan daha güzelini aramaktan vazgeçmek özgürlüğün bitişidir; başka bir deyişle artık karşı yazgı olmaktan çıkmaktır, özgürlükçü duruşu terk etmektir. Bir şeye ulaştığınızda onu geride

birakabiliyorsanız ve o şey artık sizin olmaktan çıkıyorsa özgürsünüz. Tersini yetinmeye denk düşer. Özgürlük sahip olmak değil, olmak ve oluşturmaktır. Önder APO'nun en soylu ve en özlü yaşam olarak tanımladığı yeni toplumsallığının özgür insanı budur.

Kaç kişi tıpkı Faust gibi ruhunu satmama konusunda Mefisto ile bir yarışa tutuşabilir?

Devletçi ve iktidarcı toplum sistemi, bir karşı yazgı olan insana yeni bir yazgının dayatılmasını ifade eder. Bunun adı köleliktir. Aynı sistemin yirminci yüzyılın başında Kürdistan'a ve Kürt halkına layık gördüğü statü köleliğin adeta son sınırlarına kadar ilerletilmesi ve bunun karşıtı olarak insanlığın en dibe vurduğu olmuştur. Dibe vuran bu insan devletçi üst toplumun 'dokunulmazlar' diye tanımladığı paryalardan daha beter bir aşağılanmaya tabi tutulmuştur. Var ile yok arasında kararsız ve muğlak bir duruştan söz edilecekse, bu en çok da belirsiz bir statü altında tutulan Apocu müdahale öncesi Kürt toplumu için geçerlidir. Tarihsel bir gerçeklik olarak vardır, oysa tarihi yoktur; insansal fiziğiyle vardır, ama bilinci ve ruhu yoktur; kendi vatan toprakları üzerinde soluk alıp verir ama vatansızdır; farklı bir kimliği temsil ettiği bellidir ama kimliksizdir; yansıma olarak vardır denilebilir ama gerçekliği kuşkuludur; ağız vardır, dili yoktur. Uluslararası devletçi sistemin mezar karanlığına hapsedtiği bir toplumdaki başka nasıl bir duruş sergilemesi beklenebilir ki! Ölüm her insanı tüm ömrü boyunca bir kez ziyaret eder; oysa böyle bir konumda tutulmanın her saniyesi ölümdür. Bu, vahşetin de ötesinde tanımlar isteyen çılgın mı çılgın bir yazgıdır. Önder APO buna 'ayı sömürgeciliği' demişti. Biliniyor, ayı avını öldürüp toprağa gömer ve avladığı kokuştuğunda yer. Kürt toplumsal gerçekliği de işte bu belirsiz statü altında tam bir kokuşma ve çürümeye terk edilmiştir. Bu durum ölümden beterdur.

Kürt toplumuna dayatılan bu dehşet verici yazgıya karşı koymak, hatta onun da öncesinde bu yazgıyı fark etmek için devletçi uygarlık sisteminin kirlerine hiç bulaşmamış olmak ve yaşama asla ihanet etmemek gerekir. Bu anlamda Kürt'e dayatılan yazgıya karşı koyan ve Kürt halkının yazgısını değiştirmek isteyen Önder APO, ruhunu satmayan ve lanetli sistemin ruhunu kirletmediği insanlığın bakir toprağıdır. Kapitalizm her şeyi ve herkesi haraç mezar kapıp tüm varlığına hükmetmede sınır tanımayan bir sistem değil mi? Hangi yiğit bu sistemin her türlü etkisinin dışında kaldığını iddia edebilir? Kapitalizm dünyasında ruhsal bekâretini sonuna kadar koruyan kaç insan gösterilebilir? Üstelik karşıdaki sistem sınırsız güce sahip olan ve kendi güçlerine her an yeni güçler katarken karşıtlarını sürekli silahsızlandıran bir Mefisto'yu temsil ediyorsa, kaç babayığit "Ruhumu asla sana satmayacağım" diyebilir? En azından kaç kişi tıpkı Faust gibi ruhunu satmama konusunda Mefisto ile bir yarışa tutuşabilir? Devletin tanrının yeryüzündeki cisimleşmiş hali olduğu belki doğrudur; ama düşüncesini, ruhunu ve yöntemlerini İblisten devraldığı daha da doğrudur. Kapitalist devlet

tanrısal olan her şeyi öldürdüğü için tümüyle İblisin cisimleşmiş hali dönüşmüştür de denilebilir. İblisin işi ruhları satın almak, öncelikle insanın ruhunu ele geçirerek insanın her şeyine hükmetmektir. Kapitalist devletçi sistemin yaptığı da tamı tamına budur. Buna rağmen yargı kesindir: Yaşanan kavga kazanan Önder APO, kaybeden İblis olmuştur.

Özgürlük davasına adanmış insan asla kendisini düşünmez

Önder APO kendini düşünceleri kadar duygularının da kaynağı yapan, sevincin ve üzüntünün, coşkunun ve acının kaynağına kendisini koyan insana büyük öfke duydu. Bunu bir kendini basitleştirme olarak değerlendirdi. Kendini basitleştirmek de gerçekte kişisel kaygılarla hareket etmek, kendini düşünmek, bireyciliğe düşmek ve ruhunu etki sahasına girdiği İblise satmanın kapılarını aralamak demektir. Özgürlük davasına adanmış insan asla kendisini düşünmez, bir an için bile olsa kendisinin ne olacağı ve nasıl bir geleceğin kendisini beklediği kaygısına kapılmaz. Öyle ki, İblisin tam da bu noktada devreye girdiğini bilerek, anbean içinde yer aldığı tarihsel gelişmeye, yükü altına girdiği tarihsel davanın başarısına odaklanır. Sevinci ve tasasının, coşkusu ve acısının, neşesi ve kederinin, güveni ve kaygısının kaynağı tamamen bir parçası olduğu bu özgürlük davasıdır. Sevinirse emin adımlarla hedefine ilerlediği için sevinir; elbette ağlamaması gerekir, ama ağlasa bile yine ona ağlar. Önder APO'nun şu belirlemeleri bunun çarpıcı bir kanıtı değil midir? "Üzüntülerimizin de, sevincimizin de odağında biz olamayız. Sevinçlerimizin ve üzüntülerimizin odağında savaş, halk ve tarihsel bir gelişme olmalı ki, bunların bir anlamı olsun... Hepinize şu ölçüyü veriyorum: Yaşam sevincinizde ve üzüntünüzde kesinlikle kendiniz olmayacaksınız. Genel değerler, genel olumlu gelişmeler sizi sevgiyel ve yaşam coşkusuna katacağı gibi, olumsuzluklar da öfkeye sevk edecektir." Onu izlediklerini iddia edenler bu ölçüye ne denli uyduklarını sorgulamak durumundadır.

Organik toplumdan söz ediyoruz, doğal toplumun organik toplum olduğunu söylüyoruz, gerçek özgürlüğün ve özgür insanın bu toplumda yaşadığını belirtiyoruz. Kaba bir benzetmeyle böyle bir toplumdaki birey insan bedeninin bir hücre gibidir. Hücre bedenini yapı taşdır. Her hücre bedeni var edip yaşatmaya kenetlenmişliği anlatan bir duruşa sahiptir. Dolayısıyla her hücre öteki hücreler için yaşar, onlar için vardır. Hücre bedensel bütünlük düşünülemez gibi, beden de hücrenin inkârı değildir. Hücreler ne denli sağlıklıysa beden de o kadar sağlamdır. Toplum-birey ilişkisi açısından bakıldığında, beden-hücre ilişkisi esas olarak kendisini tüm çarpıcılığıyla klan toplumunda gösterir. Burada toplum dışında bir birey gerçekliğinden söz edilemez. Önder APO'nun dediği gibi, bu toplumda yaşam kuralı 'ya hep ya hiç' kuralıdır. Klan bir kütle ve şahsiyettir; bireylerin ondan ayrı bir şahsiyeti ve hükmü düşünülmemektedir. İnsanın ilk ve temel var olma tarzı olan klan toplumu imtiyazsız, sı-

nıfsız, hiyerarşisi olmayan, sömürü tanımayan toplum biçimidir. Yani insan böyle var oluyor. Devletçi uygarlık sisteminin beş bin yıllık varlığına karşılık, insanlığın katıksız doğal toplum tarzındaki yaşamı milyon yıllara yayılıyor. İnsanlık böylesi uzun bir süreçte hem ayrı bir tür olarak varlığını kanıtlayıp yaşamını kesinleştiriyor, hem de kendi öznelliğini tüm açıklığıyla ortaya koyup var oluşsal özelliklerini belirgin hale getiriyor. Bir başka deyişle kendini tanımlanır kılacak bütün verileri ortaya çıkarıyor. Baktığınızda 'işte insan bu' diyebileceğiniz bir varlık olarak kendisini oluşturuyor. Kısacası, doğal toplum insanı temel özellikleriyle 'insan kimdir' sorusunun tartışmasız yanıtı oluyor.

Bu tür toplumun bireyi toplumsallaşmanın büyük özgürleştirici gücünü görüyor; dünyanın hayvana yakın bir yaşam tarzı içinde bulunan zavallı varlığının toplumsallaşma sayesinde olmaz olur hale getiren bir güce eriştiğini fark ediyor. Bu da klanın her üyesinin klanın üzerine titremesine, kendisini tüm benliğiyle klanın varlığına adanmasına, altını özellikle çizdiğimiz bir tanımlamayla ifade edersek 'başkaları için yaşamasına' yol açıyor. Başkaları için olmak, aslında doğal topluma egemen olan "Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için" ilkesinin açıklımı oluyor. Burada yalnızca bir olan bütün'e adanmıyor, bütün de aynı duruşu bir olan karşısında sergiliyor. Klanlar ve kabilelerin tek bir üyelerinin yaşamını korumak için gerektiğinde kendilerini tümüyle feda ettikleri iyi biliniyor. Toplumun üyelerine saygısı ve bağlılığı konusunda bundan daha soylu, daha onurlu ve daha insani bir duruş düşünülebilir mi? Toplum olmadan birey olur mu? Kendisini toplumdaki soyutlayıp adeta tek kişilik hapisanesinde yaşayan kapitalist bireyci bile toplum olmaksızın varlığını idame ettirebilir mi? Özgürlük bu toplumsallıkla mümkündür. Bu açıdan özgürlüğü başkalarına adanmak olarak görmek, bu çerçevede tüm benliğiyle soylu toplumsal davalara katılarak kendi yaşamına anlam kazandırmak, sevincinin ve üzüntüsünün kaynağını buraya dayandırmak, buna bir varlık-yokluk davası ölçüsünde değer yüklemek yerindedir.

Önder APO'nun henüz küçük bir çocukken toplumsallık konusunda anasıyla çatıştığını ve kendi toplumsallığını bizzat yaratmaya giriştiğini iyi biliyoruz. Bunun nedeni ise toplumsallaşmanın oluşturucu gücü olan ananın kendisine vereceği bir toplumun bulunmaması, bu toplumun devletçi sistem güçlerince çoktan dağıtılmış olmasıdır. 'Toplumum nerede?' sorusu işte böyle gündeme gelir. Yaşam bir toplumsal zemine gerçekleştiğinden, doğru tarzda yaşamak isteyen bu soruyu soracağı açıktır. Toplumun belli belirsiz varlığı halinde soru başka türlü gündemleşir: "Toplumumun gerçekliği nasıl, mevcut durumuyla doğru tarzda yaşamama elverir mi?" Buna elvermediği anlaşıldığında müdahale ve mücadele başlar ve sonuçta yeni bir toplumsallık yaratılır. Bu bireysel bir dava değil, kendi gerçekliğinden uzaklaşan tüm toplumun davasıdır. Yaşamın ve özgürlüğün yolu bu davanın başarısına kilitlenmektedir. Ruh kendisini buna katar, yürek artık bunun için çarpar. Böyle bir dava zamanımızın büyük bir kesitini

◆ Gerçek insanlığın yolu tekse, bu yol aslında insanlığın var oluş gerçeğiyle yaşıt-sa, oluşumuna paralel olarak büyük insanlık kendine bir yol çizmişse, kendi içinden çıkan sapkınlıklara inat hala aynı yolda yürüyüşünü sürdürüyorsa, o zaman bize düşen görev bu yolu bulup ona katılmak ve bu yolda ilerlemek olacaktır. Her yol arayışı bu yolla bütünleşmek durumundadır.



ayırdığımız en temel meşgalemiz değil, bizden tüm ömrümüzü kendisine vakfetmemizi isteyen yaşam gerekçemizdir, hayatımızın kendisidir. Onunla yatıp onunla kalkarız; başarısıyla coşar, başarısızlıklarına üzülürüz; ağıladığımızda bile kendimize değil ona ağlarız.

İblisin bir ölçüde ayartıp doğru yoldan çıkardığı insanlar olarak bireyciliğin etkilerini yaşadığımız için, Önder APO ruhumuzda ve yüreğimizde eksiklikler gördüğünü söyledi. "Bir yenilgi kendisini kapıya dayattığında eğer kalbiniz küt diye durmadıysa, siz şereften yoksunsunuz" dedi ve ekledi: "Bu davada ağır bir yenilgi kendisini kapıya dayattığında, 'Bize bireysel yaşam yolu açıldı' diyemezsiniz. Ben bu tehlikeyi açıkça görüyorum. Yenilgi kapıya dayattığında yüreğiniz rahatlıkla kendini yaşatacağını sanıyor. Benim kalbim ise yıllar sonrasını görür; aynı zamanda yaşadığı bütün tehlikeyi görerek sadece dayanabilmek için çalışır. Yüreği durduracak yenilgiler karşısında gelişebilmek için dayanabilmek, bu yenilgiyi mümkünse kader olarak karşılamamak ve önleyebilmek, yaşanılacaksa yüreği bir başarı için çalıştırmak gerekir. Siz yüreğinizi bu ilkeye göre çalıştırıyor musunuz? Yüreğinizin böyle olup olmadığını kendinize sorun. Yürektekiler haberinizi yoktur. Ancak bazen kendinizi yürekli sanıyorsunuz. Ağlamalarınız, üzülmeleriniz kendinize ağılamadır. Ağlayacaksanız büyük bir değer için ağlamalısınız. Sevinken de, üzülürken de kendinizi düşünürsünüz... Sizler birbirinizi sorun yapıp o gün 'moralim bozuldu' diyorsunuz. Bir iki tane ahbap çavuş veya keyfinize göre bir ortam bulduğunuzda ise sizde yaşam sevinci oluşuyor. Bu büyük bir yanıltır. Partileşme bu tip duyguların aşmaktan geçer."

İnsanlığın geçmişi insanın tüm düşlerinin de kaynağıdır, öyle olmak zorundadır

Partileşme özgürlük yolunun

öncü koludur; toplumun büyük ölçüde yitirdiği anlam ve duygu gücünün en yoğunlaşmış ifadesidir; ağır sorunlar ortamında debelenen ve dertlerine çare arayan toplumun tüm sorunlarının çözüm adresidir. Partili karanlığa meşale tutan, yürünecek yolu aydınlatan, bitkin düşmüş ve yürümeye takati kalmamış topluma yürütmesi için gerekli gücü verip yürümek üzere doğru yola sokan, yürüyüşün kesintisiz sürmesi için uçurumların üzerine köprüler kuran ve çoğu zaman kendisi köprü olan bir hizmet erbabıdır, bir yol erkânıdır. Ne yazık ki en soylu insanlık davalarını başarıya götürmek adına yola çıkan partiler ya yok edildiler, ya da zamanla kendilerini inkâr ederek topluma hükmedecek yeni tür efendiler yaratma okullarına dönüştüler. Bunlar bazen bu efendilikte o kadar derinleştiler ki, gelen gideni aratır denilen konuma düştüler. Bunun nedeni niyetlerinin bozuk olması değil, tersine hemen hepsi iyi niyetliydi. Esas neden, varlığına son vermek istedikleri efendiliğin kirliliği silahlarını kuşanmış olmaları ve sonuçta bu silahların esiri haline gelmeleriydi. Onlar da öncekiler gibi devlet kurup iktidar olmuşlardı. Böyle olunca partinin yöneticileri üst toplum dediğimiz devletçi topluma yönelir ve bu toplumun seçkinlerini oluştururken, alttaki parti üyeleri ve toplumun kendisi bir kez daha alt topluma dönüştü.

Özgürlük adına yola çıkanların içine girdikleri bu olumsuz durum özgürlüğü ezilen insanlık için neredeyse bir serap haline getirdi, kendilerini neredeyse özgür yaşamın imkânsızlığına inandırdı. Gerçekliği arayış yürüyüşünün bir nedeni de bu olmalıydı. Acaba özgürlük yalnızca bir hayal miydi? Ezilen insanlık özgürlük adına giriştiği mücadelelerde akıl almaz bedeller öderken, bu müthiş fedakârlığı sadece bir hayal uğruna mı yapmıştı? Hayal kurmak bile bir gerçeklikten hareket etmeyi gerektirmiyor muydu? Mutlaka insanları hayaller kurmaya ve öz-

gürlük düşleri görmeye kıskırtan bir gerçeklik olmalıydı. Şuna inanmak gerekiyor: İnsanlığın geçmişi insanın tüm düşlerinin de kaynağıdır, öyle olmak zorundadır. Kapitalizmin görünür gerçekliğe tapar hale getirip maddileştirdiği bireyin hayal kurma gücünün bulunmaması kesinlikle bu geçmişten kopmasıyla bağlantılıdır. Hayal denildiğinde aç tavuğun kendisini darı ambarında görmesini anlamıyorsa gerçekğin böyle olduğu açıktır. Kuşkusuz hayaller esas olarak gelecekle ilgilidir ve bu anlamda her hayal daha güzel olana kavuşma özlemini yansıtır. Özlem duygumuz ise, hayal ettiğimiz şeyin şimdi'de bulunmadığını anlatır. Onu hayatımızın akışı içinde gelecekte bir yerde varlaştırmaya çalışırız. Buna karşılık gelecek, bunu gerçekten mümkün kılmak istiyorsak yüzümüzü geçmişe çevirmemiz gerektiğini söyler ve biz geçmişe döneriz. Hayaller aynı zamanda bir inşa istemidir ve inşa da üzerinde yükseleceği bir temel ister. Hayallerimizi gerçekleştirmek için onları maddileştirecek temeli bu geçmişte bulur ve bu temelde geleceğe yürürüz.

Kendini oluşturma ve insan olarak var etme çabası içerisinde gerçekten insanlığın özgürce yaşadığını söyleyebileceğimiz bir dönem var mıdır? Varsa bu dönem hangisidir? Aynı şekilde özgürlükle dolu yaşanan bu dönemin ayırt edici özellikleri nelerdir? İnsanlık ne zaman özgür yaşamdan kopmuş veya koparılmıştır? Hangi nedenler bu kopuş veya kopartılışa yol açmıştır? Kutsallığa karşı savaş nasıl başlatılmış, insanlığın laneti nerede başlamıştır? Şimdi bu sorulara artık net yanıtlar verebilecek durumdayız. Özgürlüğü yok eden araçlar olarak devletin, iktidarın ve savaşların bu lanete tekabül ettiğini biliyoruz. Devletçi uygarlık sisteminin dayattığı yaşam tarzından ve onun kirliliği araçlarından kopmanın bizim için yeniden doğuş olduğunun farkındayız. Bunun bizi özgür yaşama götüreceğinden ve

özgürlüğü artık hayal olmaktan çıkarıp hayatımızın gerçeğine dönüştüreceğinden eminiz. Bu doğuşu Önder APO'nun ömrünü adadığı gerçekliği arayış yürüyüşüyle tarihsel gelişmenin şifresini çözmeye borçluyuz. Sonuçta neredeyse bizden önceki tüm özgürlük savaşlarının akıbetini paylaşıp mücadele ettiğimiz devletçi sisteme dönüş yapmama imkânına kavuşmuş bulunuyoruz. İnsanlığın 'yitik cenneti'ni artık çok iyi tanıyoruz ve onu şimdi'den başlayarak yeniden inşa etmekte kararlıyız. Bunu aynı zamanda beş bin yıllık uygarlık tarihi boyunca özgürlük için mücadele eden ve bu uğurda can vererek özgür yaşam tutkusunu insanlığın tarihsel belleğinin asla silinemeyecek yegâne olgusu haline getiren sayısız kahramanlara bir vefa borcunun ödenmesi olarak değerlendiriyoruz.

"Benim durumum her yönüyle bir sistem çözümünü dayatıyordu. Öyle sıradan, parçasal, farklı zaman ve mekân çözümlerini değil, bütünsel, derinlikli ve tüm boyutlarıyla bir evrensel çözümü dayatıyordu... Bu tür bir çabaya ve düşünsel yoğunlaşmaya yöneldim. Tümüyle etli butlu olmasa da, kendi sistemimin iskeletini oluşturduğum kanısındayım. Evrensel bakışı açım mevcut bilimsel bilgi düzeyini rahatlıkla karşıladığı gibi, hiçbir gelişme karşısında şaşmayacak bir olgunluğa ulaşmış seviyededir. Yaşam-ölüm diyalektiğinde tüm gelişim evrelerini yorumlayabilecek ve karşısında yeterince cesaretle durabilecek durumdayım. Dönüştürdüğüm sadece bilimsel zihniyet yapısı değildir. İnsanlık tarihi boyunca yaşanan mitolojik, dini, felsefi ve bilimsel düşünce tarzlarının iç içe diyalektik gelişmesini zihniyetimin temel kalıpları haline getirmişim. Buna sağlam mantık yapısı da denilebilir. Bu mantık yapısı içinde toplum, doğa ve evren kavramına şüpheli karakterimi doyurabilecek denli bir derinlik, doğruluk kazandırmış durumdayım."

Önder Apo'nun özgürlüğü toplumsal mahkumiyetin aşılması ve özgürlüğüdür

■ HÊLİN ÜMİT

Öncelikle 26 yılı geride bırakan, 26 yılın her anını özgürlük düşüncesi ve eylemi ile geliştiren Önder Apo'ya sevgi, özlem ve bağlılığımızı belirtiyorum. Çeyrek asrı geçen bir zindan direnişini ve bu direniş içerisinde temsil edilen Önderlik gerçekliğini anlamak çok boyutlu düşünmeyi gerektiriyor. Böyle bir direniş gerçekliğini sadece siyasi ve askeri gelişmeler ve gerçekler ile tanımlamak ciddi yetersizlikler barındırır. Fakat sadece düşünce ve duygularla ifade etmek de yetmez. İçinde bulunduğumuz çağ-zaman gerçekliğinden koparmayacağımız gibi tarihsel bütünlük yakalanamazsa yine anlam yetersizliği yaşama riski olur. Bu nedenle mümkün olduğunca, gücümüz yettiğinde kolaycı olmamak, hemen anladığımız, kavradığımız duygusuna, algısına kapılmamak gerektirir. Çünkü tanımlamaya çalıştığımız Önderlik gerçekliği böyledir. Asla kolaycı değildir ve hakikat yolunun 'zor' olduğunun farkındadır. Çok kaba bir bakış ile bile Önder Apo'nun hep düşünülmeyeni düşünen, akıldan geçirmedığımız seçenekleri gören ve oluşturan, bunun için de hep umut kapısına dönüştüren yönünü görmekten kaçınmaz. Eğer bugün bir nebze bile olsa özgürlük yolunun yolcusuysak, özgürlük anlarını yaşayabiliyor ve bununla heyecanlanıyorsak Önder Apo'nun temsil ettiği, savunduğu, risklerini, tehlikelerini aldığı ve bunun sonucu olarak mahkumiyetini yaşadığı gerçeklik nedeniyledir. Bunun ne kadar farkına varabilirsek o kadar yakınlaşmış olacağımızı belirtmek gerekir. Binlerce genç kız ve erkek bu farkındalıkla, gözleri birer deniz feneri, karanlıkta çakmak çakmak şehadete yürüdüler. Milyonlar, yine bu farkındalıkla üzerinde kurulan her türlü oyuna cevap verdi, soykırım kışkıracısında cesaret ve fedakarlığın sembolü olarak 21. Yüzyılın özgür toplumu olmayı tercih etti. Binlerce insan sadece Önder Apo'ya bağlılığı nedeniyle ömür boyu zindanlarda kalmayı bir onur olarak kabul etti. Demek ki sadece bir direnişten bahsetmiyoruz. Aynı, farklı yönleri olan Kürt halkının özgürlük ve varlık mücadelesine hamle yaptıran özgün bir duruştan bahsediyoruz.

15 Şubat soykırım günü ve Önderlik gerçeği

15 Şubat Uluslararası Komplosu gerçekleştiğinde ve İmralı soykırım sistemi inşa edildiğinde, bu duruma hazırlıksız olan halk ve hareket olarak bizlerdik. Ancak aynı şeyin Önderlik açısından geçerli olduğunu asla söyleyemeyiz. Evet, Önder Apo 9 Ekim sabahı Şam'dan ayrıldığında karşısındaki gerçekliği tüm yönleri ile bilememiş olabilir. Zira böyle bir çıkışta uluslararası sistem içinde 'inkar ve

◆ Türkiye bir yol ayrımındadır. Ya özgürlük ve eşitlik temelinde Kürt-Türk ittifakını güncelleyerek gelişmesini sürdürecektir ya da sonu görünmeyen, çalkantılı, çatışmalı, güvensiz bir döneme evrilecektir. Hiç unutmamalıyız ki Türk ulus devletinin şekillenmesi I. Dünya Savaşı sonrası bir model olarak Ortadoğu'ya biçim veren bir gelişmeydi. Suriye'den sonra sıranın kendisine geldiğinin farkına vardıkça Önderlik ve özgürlük hareketine yaklaşımı belirginlik kazanmaktadır.

imha saldırısı altında olan Kürt halkının varlığına ve temsil ettiği özgürlük eğilimine' bir yer aramaktadır. Tüm kapılar yüzüne kapandığında ve bir avuç yer bulamadığında neler hissettiğini ancak tahayyül edebiliriz, hissetmeye çalışabiliriz. Çünkü ne bir sistem karşıtı ne de bir Kürt ferdi hangi konumda olursa olsun böyle bir durumla karşılaşmamıştır. Bu gerçekliğin uygarlık ve onun son aşaması kapitalist sistemden kopuş arayışını koşullandırdığı bir gerçekliktir. Tanımlanan dünya sistemi içinde, iktidar ve devlet sistemi gerçekliğinde yer bulamamanın Önderlik gerçekliğimizde düşünsel ve duygusal bir kopuşa yol açtığı ve temsil ettiği çizgiyi yeniden tanımlayarak 'yeni bir dünya arayışını' açığa çıkardığı açıktır. Bununla birlikte şunu da biliyoruz. O günlerin bir tanığı olarak, tarihe not düşmek için bile olsa belirtmek gerekir ki 9 Ekim sabahı Önder Apo, 'o güne kadar yapılmayanı yapacağının' bilincini yaşıyor, hazırlığını yapmış olarak bu adımı atıyordu. Dünya sistemine damgasını vurmuş olan Avrupa Modernitesinin kalbine yürürken, "şimdiye kadar binlercesi gitti, Kürtler adına, sol ve sosyalizm adına mücadeleyi söyleyenler ulaştı ama bir şey yapamadılar, bir de biz gidelim, bakalım sonuçları ne olacak?" sözleriyle bu sistem içerisinde etkisiz hale düşürenlere olan eleştirisini belirttiği gibi kendisini böyle bir sistem sarmalına düşürmeyeceğinin keskin kararlılığı ile ortaya koyuyordu. "20 yıllık Ortadoğu çalışmalarımızın yarattığı sonuçlar ortadadır. Bu zeminde yapılamaz denilenleri yaptık" derken yeni bir zeminde yapılabileceklerin hesabını taşıyordu. Avrupa Modernitesi'ni kapitalist sistemin damgasını vurması hasebiyle 'canavar' olarak tanımlıyor, bu canavar ile karşı karşıya kalmaktan değil onun ağzının içinde yutulmakla karşı karşıya kalındığına dikkat çekiyordu. Önder Apo, uluslararası sistemde 'Kürt halkına ve özgürlük eğilimine' bir yer açmaya çıkarken, sadece uzlaşmaya değil kavgayı-mücadeleyi büyütmeye gidiyordu. Hesap edilmeyen ise sermayenin kalleşçe yürüttüğü 'bu kadar da olmaz' dedirten komplo ve ihanet gerçekliği olmuştu.

'Beni koruyan meleklerim var' diyen Önderliğimizin melekleri neydi?

Şam'dan çıkışa hazırlığın diğer bir yönü ise düşmanın esareti ile sonuçlanması seçeneğine dönük olmuştur. 'Hazırlıksız' değildi dediğim konu biraz da bu yönü oluyor.

Bir Önderlik düşünmeliyiz ki hep bıçak ağzında yürüyen, her adımını sırat köprüsünü geçerek atan bir yaşamı olsun. Bu keskin bıçak ağzını yaratan, sırat köprüsünü oluşturan elbette sahip olunan toplumsal gerçeklikle ilgilidir. Kürt gerçekliğine dayatılan örtülü soykırım sistemini Önder Apo 'biricik' diye tanımladı. Ne kadar sempatik bir kavram gibi gelse de 'bir benzeri daha olmayan' anlamında kullanıldığını bilerek yaklaştığımızda eğer tehlikeyi hissetmiyor ve titremiyorsak ahlaki ve politik değer sistemimizde bozulma olduğunu, uygarlık hastalıklarına yakalandığımızı kanaat getirmek durumundayız. İşte böyle bir soykırım gerçekliğine karşı hiçbir gücün beklemeyeceği bir direniş, özgürlük savaşımını yaratan bir Önderlik gerçekliğinden bahsediyoruz. Bu durum Önderlik gerçekliğimizin de biricikliği, benzersizliğini anlamaya yardımcı olacak bir ipucu oluyor. Yine kendimizi zorlayarak, bu özgürlük mücadelesinin her anını nasıl yarattığını, oluşturduğunu, karşı karşıya kaldığı tehlikeleri, düşmanın olası saldırılarını karşıladığını kavrayabilmeliyiz. Bir röportajda "beni koruyan meleklerim var" diyen Önderliğimizin melekleri neydi acaba? Oldukça bilimsel ve gerçekçi olan Önderlik gerçekliğimizin yaşamını bizim anladığımız anlamda 'melekler' bırakmayacağı kesindir. Herhalde bahsi geçen melekler sahip olduğu özellikler oluyor. Bu meleklerin başında da sahip olduğu öngörü, uz görüşü belirtebiliriz. 26 yıl önce "Bu iş Ankara'da biter" dedirten her halde bu uzgördür. "Direnişim hepimizi şaşırtacaktır. Kemaller, Hayriler gibi direneceğim. Ama farkı olacak" derken karşısına çıkacak tüm seçeneklere, hem de hiç düşünülmemek istenmeyen en kötü seçeneğe dair hazırlığının olduğunu ortaya koymuştu. Kemaller ve Hayriler gibi direnmek nasıldı? Sonuçları ne oldu? Önderliğimizin İmralı soykırım sistemine karşı direnişini bu gerçekler ışığında doğru bir şekilde nasıl anlayabiliriz? Bu sorular öncelikle yoldaşları olarak bizim anlamamız ve anlatmamız gereken sorular oluyor.

Yetersiz yoldaşlık son vermek ve doğru katılım!

26 yılın sonunda Önderliğimizin İmralı'da sergilediği direnişin temellerine dikkat çekmek ve doğru anlam vermenin gelişmesi için yeni bir başlangıç ya da dönüm noktası da diyebileceğimiz Uluslararası Komplo'nun ilk süreçlerinde yaşananları ifade etmek is-

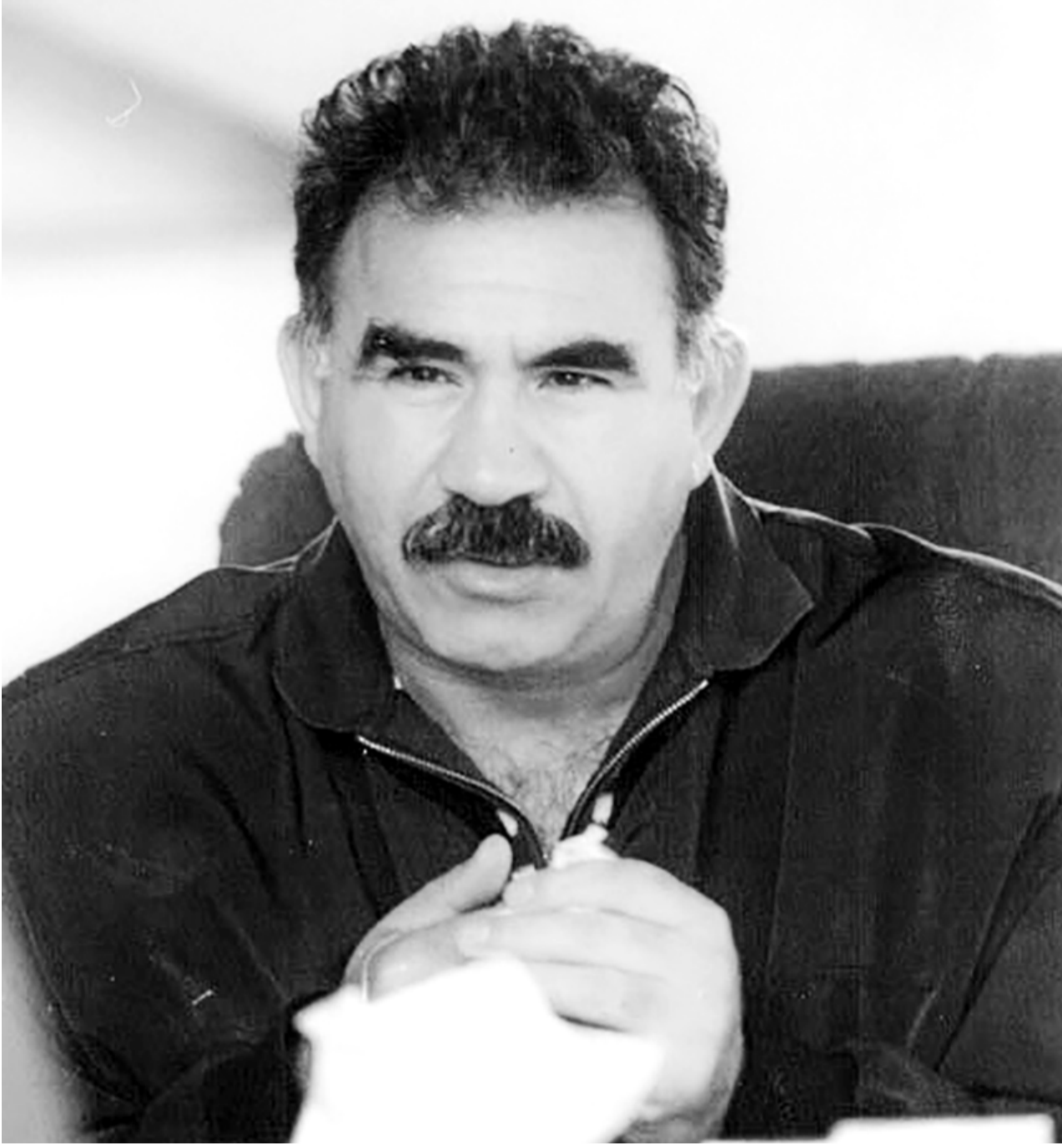
tedim. Zira komponun ve İmralı'da soykırım sistemine karşı geliştirilen direnişin kabaca tüm aşamalarını biliyoruz. Bir solukta neler yapıldığını anlatabiliyoruz. Fakat nasıl yapıldığı konusunda hangi bilinç, ruh hali ve irade ile bu gelişmelerin açığa çıkarıldığı konusunda yaşadığımız yüzeysellik, mevcut soykırım sistemi karşısında Önder Apo'nun tarzını, temposunu kavrayıp uygulama konusunda yetersizliklerin sürmesine yol açıyor. Önderlik karşısında yetersiz yoldaşlık duruşunun, kendini patlatma düzeyine kadar gelen bağlılıklara rağmen sürmesine yol açıyor. Kendini cayır cayır yakan, kurşunlara siper eden, her türlü vahşi katletmeye karşı bir milim olsa bile geriye düşülmemesine rağmen Önder Apo'nun 26 yıldır gösterdiği direnişe göre kendini oluşturmada yaşadığımız yetersizliklerle birlikte, bu Önderlik gerçekliğiyle uyumlu, ondan güç aldığı kadar ona da katılan bir yürüyüşün sahibi olamayacağımızı artık görmeli ve buna son vermeliyiz. Kısacası biz Önderliğin İmralı direnişine herkes gibi bakamaz, yorumlayamaz, yaklaşım gösteremeyiz. Sadece analiz etmekle, sonuçları üzerinden ele alarak katılım sağlayamayız. Her geçen gün daha da yakıcı hale gelen soru; Önderlik gerçekliğine nasıl doğru katılacağımız sorusudur. 15 Şubat Kara Günü'nün 26. yılını geride bırakırken kapsamlı bir çözümleme ve özelleştirme temelinde Önderlik gerçekliğimizi tarihsel toplumsal gerçeklik, özgürlük felsefesinde derinlik ve güçlü pratik temsiline ulaşarak doğru katılımı yapabilecek miyiz?

Bunun için ilk desturumuzun Önderlik gerçekliğini İmralı'da eşsiz bir irade gücüne kavuşturan 'doğru yoğunlaşma' olması gerektiği söylenebilir. Kürt varlığına ve özgürlüğüne dayatılan anlamsızlığa karşı İmralı sürecindeki direnişin ilk temellerinin cesaret ve yaratıcılık ile buluşmuş bir yoğunlaşma gücünden aldığını görmeliyiz. İmralı soykırım sistemi gibi üzerinde tüm dünya sistem güçlerinin uzlaştığı, bunun düşünsel ve pratik alt yapısını oluşturan tüm ezberlere karşı çıkmak, bu yürüyüşü İmralı'ya çıkaran tüm yollardan vazgeçmek, o güne kadar öğretilmiş olanları bir tarafa itmeyi gerektirmekteydi. Dikkat edilirse en küçük bir düşünce alışkanlığından vazgeçmek hiç kimse için kolay değildir. Önderlik, İmralı Soykırım Sistemi içerisinde her şeyden önce böyle bir zihniyet devrimini gerçekleştirmiştir. Buna bir nevi eskiye dair tüm biçimlerden sıyrılmaya, soyunmaya da diye-

biliriz. Çok inanılan kimlik ve özgürlük değerleri korunurken bu değerleri 15 Şubat gibi bir soykırım saldırısını yaşamayla yüz yüze bırakan, buna zemin oluşturan bilinen tüm düşünce, inanç ve davranış kalıpları yıkılmıştır. Cesaret bu şekilde anlam kazanmış, hiç kimsenin beklemediği kararlara, adımlara, hamlelere yol açabilmiştir. Bir çoğumuzun pratiğine damgasını vuran dogmatizm yaratıcılıktan yoksun, başarı düzeyi az, çoğu zaman ayakta kalmaya bile yetmeyen pratiklere yol açarken, Önder Apo; yenilgiye, başarısızlığa, güçsüzlüğe ve dahası objektif olarak sistem içileşmeye yol açan bilme yapılarından kurtulmuş, çözümleyici düşünce gücüne, özgürlüğüne, akışkanlığına kavuşmuştur. 26 yıldır bir kör kuyuya dönüştürülmek istenen İmralı Soykırım ve İşkence Sistemi'ni, özgür yaşamın engellenemez kaynağına dönüştürmüştür.

14 Temmuz Direnişi'nden İmralı'ya demokratik ulusun doğuşu

14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu direniş geleneği, Türkiye'de 12 Eylül Darbesi'nde somutluk kazananın inkar ve imhaya dayalı soykırımı zihniyet ve politikalara karşı eşsiz bir irade gücüne kavuşturan Kürt varlık ve özgürlük mücadelesinin onur direnişinin sembolü olmuştu. En zor koşulda, bedenlerini birer silaha çevirerek Kürt varlığını savunmaktan ve özgürlüğü için yaşamaktan vazgeçmeyeceklerini göstermişlerdi. Bu büyük direniş çizgisi, Önder Apo'nun bu çizgiye bağlılığı ve toplumsallaştırması ile son elli yıla damgasını vuran özgürlük savaşımının ana damarı oldu. Önder Apo'nun temsil ettiği ve tüm arkadaşlarından beklediği yoldaşlık özellikleri bu temelde şekillendi. Bu direniş geleneği gerilla çizgisine, toplumsal örgütlenmeye ve elbette ideolojik duruşa yön verdi. Sonuç; Mazlumların, Kemallerin, Hayrilerin fedai çizgisinde savaşan ve kendi farkını özgürlük temelinde koyan bir halk gerçekliğinin inkar edilemez gelişimi oldu. Bu gelişme Türk soykırım sistemine karşı, bağrında birçok yetersizlik taşısa da iyi savaşmış, Kürt varlığını ve özgürlük talebini görünür kılmış, Ortadoğu halklarının sorunlarında bir çözüm gücü olarak ortaya çıkmasına yol açmıştır. Önder Apo'nun İmralı Soykırım Sistemi içerisinde yürüttüğü ve 'onur savaş' dediği mücadele ise bu gelişmelere bağlılık içinde demokratik ulusun inşasının gerçekleştiği bir süreç olmuştur.



İmralı direnişi, demokratik ulusun onur savaşı

İktidar ve devlet odaklı çözüm arayışlarının Kürt halkını ve onun özgürlük önderliğini taşıdığı İmralı gerçekliğine karşı Önderliğimizin direniş tarzı demokratik toplum çözümlerinde içine alınmak istenen kısımları parçalamayı başarmıştır. Ne ironiktir ki Kürt halkının varlık ve özgürlük savaşının yok edilmek istendiği bir mekan olarak tasarlanan İmralı, çağın tüm boğma denemelerine, girişimlerine rağmen Önderlik şahsında Kürt halkının özgür yaşama dayalı bir ulus olma tercihini bu mekanda yapmış, demokratik ulus olarak tarih sahnesine çıkmıştır. 99'a kadar olan dönemi bir arayış, varlık mücadelesi ve oluşma süreci olarak tanımlarsak, İmralı direnişi, demokratik ulusun onur savaşı temelinde doğuşu anlamına gelmiştir. Devlet, iktidar ve erkek egemenliğine dayanan uygarlık gerçekliği kadınlara, halklara, insanlara kendisini tek yol, tek gerçek, tek ölçü olarak sunarken İmralı gerçekliğinde inşa edilen direniş çizgisi kendisini özgürlük yoluna, tercihinin dönüşürmüştür. Nasıl ki PKK'nin oluşumu ve çıkışı, en beklenmedik ve imkansızlıklar içinde Kürt halkının ve demokratik insanlığın mucizesi olmuşsa, İmralı direnişini de böyle bir çıkış olarak görmek gerekir.

Tarihe geçmiş ünlü komutan Hannibal'a taş çıkartırcasına 'ya bir yol bulunacak ya bir yol yapılacak' sözünü pratiğinde gerçekleştiren bir önderlik gerçekliği vardır. İmralı sisteminde etkisinin kırılacağı, gücünün yok olacağı, önderlik ettiği hareketin dağılacağı ve halk gerçekliğini pazara çıkarma hesabı yapan tüm güçlerin oyunlarını boşa çıkarmak, bir de bunu düşmanın esareti altında gerçekleştirmek hakkı verilmesi gereken bir temsil yeti oluyor. Erkek egemenliğine dayalı devletçi uygarlık, Kürtlere ve özgürlük güçlerine yok oluşu

kabullenme dışında yol bırakmadığı için İmralı'daki mücadele yeni bir yolun inşası süreci olarak şekilleniyor.

Kadın özgürlüğünü merkeze alan demokratik ekolojik toplum paradigmasının oluşturulmasının ne anlama geldiğini ne kadar çok tartışsak o kadar yeridir. Erkek egemenliğine dayalı devletçi uygarlığın, Kürt halkına özgürlük temelinde bir var oluşu tanımadığı bir dünya gerçekliğinde Önder Apo, insanlık denilen olgunun içinde var olduğu zamanı yani tarihi alt üst ederek, tarihte unutturulmak istenen demokratik uygarlığı sadece Kürt halkı için değil tüm insanlık için bir dayanak noktasına getirmiştir. Bu temelde sadece Kürtlerin demokratik ulus olarak doğuşu değil, İmralı'da bir de ciddi bir özgürlük ve varlık krizi yaşayan dünya halklarının evrensel önderlik doğuşu da gerçekleşmiştir. Evet, halk ve hareket olarak Önder Apo'nun esareti karşısında, gerçekleştiren Önderlik duruşuna karşı bağlı kalma çabamız hep oldu, hep inandık ve birlikte yürümenin çabasını gösterdik. Fakat 26 yıl önce bu mücadelenin böyle bir düzeye ulaşacağını hiçbirimizin düşünmediğini de kabul etmek, bunun moral ve coşkusunu derinden hissetmek gerekir.

İmralı direnişinin sonucu Türkiye'nin geleceğini şekillendiriyor

Gelinen aşamada Önder Apo'nun İmralı Soykırım ve İşkence Sistemi'ne karşı geliştirdiği direnişin yarattığı sonuçlar, Kürt halkı başta olmak üzere özgürlük mücadelesi yürüten tüm kesimler açısından biliniyor. Tekrar da olsa vurgulamak gerekirse 15 Şubat Soykırım Gününü '99 yılında güncellemek isteyen Türk ulus devleti, hedeflediği hiçbir amaca ulaşamamıştır. Önder Apo'nun fiziki imhasına ulaşamadığı gibi İmralı zemininde özgürlük

ulus devletinin tüm ayarlarını bozmuştur. Bozulan, çürüyen, çöken İmralı'da direnişi ören Önderlik gerçekliği karşısında Türk ulus devletidir.

Rojava devrimi, Başûrê Kurdistan'da Kürt varlığının özgün bir gelişme yaşaması, Rojhilat'ta hem ayakta duran ve gücünü Önderlik duruşundan alan, Zagros'un özgür kadın ruhuyla 'Jin Jiyan Azadî' çizgisine bağlı milyonlarca Kürdistanlının İmralı Soykırım Sistemi'ni kuşattığı açıktır. Kürt halkını ve onun özgürlük iddiasını İmralı soykırım sistemi ile kısıp altına almak, tabutluk rejimini sürdürerek sürece yayılmış bir örtülü inkarcılık 26 yıldır açığa çıkan bu gelişmelerle sonuçsuz bırakılmış, tüketilmiştir.

26 yıl önce Önderlik ve PKK'nin tasfiyesinde uzlaşmış olan uluslararası güçler, 3. Dünya Savaşı'nda Kürtlerin varlığını tanımak zorunda kalmıştır. Sadece bu savaşın sonucunu değil dünya sisteminin geleceğini de Kürt halkı ile kurulacak ilişkiler belirleyecektir. Bu değerlendirme bir genelleme olarak asla anlaşılmalıdır. Dikkat edilirse 26 yıllık İmralı direnişi, bu direniş etrafında gelişen amansız özgürlük ve varlık savaşı ile ortaya çıkan halk iradesi Türkiye'nin geleceğini, kaderini belirleme aşamasına geldi. Kürtler, tarihin çeşitli aşamalarında bu coğrafyada elinde tuttuğu kilidi bir kez daha tutuyor. Türkiye'de örtülü olarak yoğunlukla yürüyen 'Kürt varlığını tanıma' tartışmaları, kendiliğinden ve gönüllüce değil, böyle bir tarihsel zorunluluğun kendisini bir kez daha dayatması ile gündeme girmiş bulunuyor. Türkiye bir yol ayrımındadır. Ya özgürlük ve eşitlik temelinde Kürt-Türk ittifakını güncelleyerek gelişmesini sürdürecektir ya da sonu görünmeyen, çalkantılı, çatışmalı, güvensiz bir döneme evrilecektir. Hiç unutmamalıyız ki Türk ulus devletinin şekillenmesi I. Dünya Savaşı sonrası bir model olarak Ortadoğu'ya biçim veren bir gelişmeydi. Suriye'den sonra sıranın kendisine geldiğinin farkına vardıkça Önderlik ve özgürlük hareketine yaklaşımı belirginlik kazanmaktadır.

Önderlik bilinci ve iradesi yenilmezdir

Tüm bu gelişmelerin nasıl yaratıldığı üzerinde yoğunlaştıkça gördüğümüz, Önder Apo'nun yaşam ve çalışma tarzı oluyor. Yoğunlaşma ve özgür düşünce gelişimini zaten birinci sıraya yerleştirdik. Bu nedenle Önder Apo'nun yoldaşlarının yoğunlaşma gücüne, özgür düşünceye ulaşmak için her zamankinden daha fazla çaba göstermesi öncelikli görev oluyor. Birlikte aynı yolu, doğru temelde yürümenin ilk şartı da diyebiliriz. Fakat bu sadece Önderlik için değil, her zaman söylediği üzere bizim için bir ihtiyaç ve gerekliliktir. Yaşamımızın anlamlı, pratiğimizin sonuç alıcı olması için bunu bir fedakarlık olarak değil 'ekmek gibi, su gibi, hava gibi' bir gerçekliğe dönüştürmemiz gerekir.

İkinci olarak en zor koşullarda yaşayan ve mücadele eden bir Önderliğin, imkan değil imkansızlıklar içinde yaşadığı ve çalıştığı gerçekliğidir. 26 yıldır düşmanın elinde esir olmasına, 24 saat baskı ve gözlem altında tutulmasına, sadece örgüt değil dünya ile iletişim imkanları elinden alınmasına rağmen bu durumdan hiç şikayet etmeden en küçük bir bilgiyi, sıradan

gibi gözükken bir gelişmeyi, tartışmayı bile gerçekliğin ipucu olarak ele alması oldukça çarpıcı bir durumdur. Önder Apo, PKK'nin kuruluşu ve gelişimini 'iğne ucuyla kuyu kazarcasına' şeklinde tanımlamıştı. Aynı tarz üzerinden yürüyen İmralı direnişinin de iğne ucuyla kuyu kazarcasına yürütüldüğünü görmeliyiz. Tırnaklarıyla toprağı kazarcasına ışığın, özgürlük umudunun dışarıya taşınması başarılmıştır.

İmralı direnişinin sonuçlarını belirleyen en önemli konulardan biri de özgürlük iradesidir. Önder Apo'daki iradeyi nasıl tanımlayabiliriz? İrade, karar gücü olarak da tanımlanabilir. İmralı Soykırım Sistemi'nin, sadece dört duvar olmadığını biliyoruz. Yoğun bir özel savaş, psikolojik baskı, yanılma ve karar alamaz duruma getirme üzerine kurgulandığını çok iyi anlıyoruz. Böyle bir ortamda, 26 yıldır özgürlük mücadelesini geliştiren kararların eksiksiz alındığını ve temsil edilen demokratik sosyalist yaşam çizgisinin mükemmel bir temsiliyetinin yapıldığını da çok iyi biliyoruz. Amed Zindan Direnişçileri için faşist generaller bile "burada öyleleri var ki kafalarını kesseniz, geri adım attıramazsınız" demişti. Şimdi Önderlik gerçekliği karşısında her yol ve yöntemle savaşmış olanlar, Önderliğin çizgisine ve yoldaşlarına bağlılığı karşısında yenilgilerini itiraf ediyorlar. Halk önderleri özgür irade sahibidirler. Bağlı olduğumuz Önderlik gerçekliğimiz ise biriciktir ve iradesi yenilmezdir.

Sevgiliye özlem ve kendini yaratmak!

İmralı'da 26 yıldır büyük bir sabbıyla temsil ettiği özgürlük çizgisini savunan Önderliğimizin aynı zamanda duygu kişiliği olduğunu, yoldaşlara ve özellikle kadın mücadelesine coğumuzun tarif edemediği bir tutku ile bağlı olduğunu da belirtmek gerekir. Düşünce, politika ve duyguları belki böyle ayrı ayrı tarif etmek yanlıştır. Çünkü düşünce, duygu ve uygulama iradesi olarak politika birbirini koşullar. Bu yöntemi biraz daha görünür olması için seçtiğimizi belirtmeliyim. Özleyen ve özlenen, sevgi kaynağı olan ve sevgili olan Önderlik gerçekliği, bu 26 yılı başta şehitlerimiz olmak üzere yoldaşlarından aldığı güçle karşılamıştır. Yoldaşlarının bağlılığı ve bu bağlılıklara göre olma çabası Önderlik gerçekliğinin kendi kendini yaratan tanrısal eyleminin motivasyon kaynağıdır. Bu kadar bağlılık ve Önderlikle arkadaş olma istemine de bu yol açmaktadır. Binlerce genç kadın ve genç erkek Önderliğe yoldaş olmak her türlü bedeli göze almaktadır. Onun tarafından bilinmek, görülme, anlaşılma bir yaşam amacı haline dönüşmüştür. Çünkü bilirler ki Önderlik de onlara göre olacak, onların hayallerini, umutlarını gerçekleştirmek için kendisini gerektiğinde bir gerektiğinde bin kere yıkıp yeniden yaratacaktır.

Bu gerçekler ışığında başta parti militan yapımız olmak üzere Önderlikle yürümek isteyen herkesin Önder Apo'ya göre gerektiği kadar kendisini yıkması ve yapması en anlamlı ve özgürlüğü ihtimal dahilinde koyacak yöntem olacaktır. 27. yılda Önderlikle aramızın giren her türlü düşünce, davranış, anlayışla mücadele edelim, yetersiz yoldaşlığı aşalım ve Önderliğimizin fiziki özgürlüğünü gerçekleştirelim.

PKK: 27. yılında komployu yıkacak Önder Apo'yu özgürleştireceğiz!



PKK YÜRÜTME KOMİTESİ

Tarihin en zalim ve haksız saldırısı olan 15 Şubat uluslararası komplosunun ve İmralı tecrit, işkence ve soykırım sisteminin 26'ncı yıldönümü yaşanıyor. Komploya ve İmralı sistemine karşı Özgürlük Hareketimiz, yurtsever halkımız ve demokratik dostlarımız tam 26 yıldır Önder Apo öncülüğünde kahramanca direniyor. 26 yıldır "Güneşimizi Karartamazsınız" şiarıyla yürütülen bu tarihi direniş, otuz binden fazla şehit vermiş bulunuyor. 26 yıldır şehadet çizgisinde yürütülen bu direnişle uluslararası komplo her bakımdan kırılmış, İmralı işkence, tecrit ve soykırım sistemi artık yürütülemez hale gelmiştir. Çok açık ki, 26'ncı yıldönümü, karanlıklar aşılacak, özgürlüklerin önünü açacak tarihi bir aydınlığa gebe. Umud ediyor ve de inanıyoruz ki böyle tarihi bir çıkış yapılacak ve herkesi içine alan bir demokratik dönüşüm süreci gelişecektir.

Bunlar temelinde, 9 Ekim 1998 ve 15 Şubat 1999 uluslararası komplo saldırısına ve komployu örgütleyip yürüten, komploya katılıp destek veren tüm güçleri bir kez daha nefret ve şiddetle lanetliyoruz. Böylesi güçlere, mevcut karanlık, baskıcı ve sömürücü zihniyet ve siyaset yapısını artık biraz özeleştiril sorgulamaya ve değişime tabi tutun, 26 yıldır yaptıklarınızdan dolayı Kürt halkından özür dileyin ve Kürt halkının özgür ve demokratik yaşamını engellemekten artık vazgeçin diyoruz.

Uluslararası komplo saldırısına ve İmralı işkence, tecrit ve soykırım sistemine karşı 26 yıldır Önder Apo öncülüğünde Hare-

ketimizin, halkımızın ve dostlarımızın yürüttüğü büyük özgürlük ve insanlık mücadelesini selamlıyor ve kutluyoruz. 26 yıldır süren bu tarihi kahramanlık mücadelesinin tüm şehitlerini, "Güneşimizi Karartamazsınız" fedai direnişinin ilk şehitleri olan Halit Oral ve Aynur Artan yoldaşlar şahsında derin saygı, sevgi ve minnetle anıyoruz. 27'nci yılda komployu tümünden kırıp aşma ve Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünü sağlama sözümüzün gereğini pratikte başarıyla yerine getireceğimizi belirtiyor ve bu temelde özgürlük ve demokrasi mücadelesi yürüten herkese üstün başarılar diliyoruz.

Bilindiği gibi, üçüncü dünya savaşı kapsamında ve Önder Apo'nun imhası amacıyla ABD, İngiltere ve İsrail tarafından örgütlenip yürütülen ve tüm iktidar ve devlet sistemine dayanan uluslararası komplo saldırısı, sadece PKK'ye ve Kürt özgürlüğüne karşı değil, bunlarla birlikte başta Türkiye halkları olmak üzere tüm Ortadoğu halklarına ve küresel insanlığa karşıydı. Çünkü Kürt halkını inkâr eden ve imha etmek isteyen kapitalist modernite sisteminin bir saldırısıydı. Bu temelde adına "Kürt sorunu" denen Kürt soykırım zihniyetine ve sistemine dayanıyor; bu sorunun çözümünü engellemeyi, Kürt soykırımının ve onun yol açtığı çatışmalı durumun devam etmesini ve herkesin buradan ekonomik ve siyasi çıkar sağlamasını hedefliyordu.

Dolayısıyla uluslararası komplo saldırısına karşı mücadele de sadece Kürt varlığını ve özgürlüğünü gerçekleştiren bir mücadele olmadı, onunla birlikte tüm Ortadoğu halklarının demokratik birliğini ve küresel demokrasi hareketini ge-

liştiren bir mücadele oldu. Kısaca Önder Apo'nun fiziki özgürlüğü ve Kürt sorununun çözümü için mücadele eden herkes, aslında kendi özgürlüğü ve insanlığın demokratik bir yönetime kavuşması için mücadele etti. Şimdi 26'nci yıldönümünde bu tarihi mücadele somut ve kalıcı sonuçlar vermeye aday görünüyor.

Uluslararası komplo saldırısına ve İmralı tecrit, işkence ve soykırım sistemine karşı 26 yıllık tarihi büyük mücadelenin sonuçları biliniyor. Önder Apo, paradigma değişimini bu büyük mücadele içinde gerçekleştirdi ve ekolojik, kadın özgürlüğü, demokratik toplum paradigmasını geliştirerek tüm ezilenlere kurtuluş yolunu gösterdi. Yaşadığımız çağı aydınlatarak, kendisini tüm ezilenlerin önderi haline getirdi. Kadın özgürlüğü temelinde özgür yaşamı ve demokratik toplumu tanımlayarak, devletçi uygulamaları karşısında demokratik uygulamaları geliştirdi. Bugün bu çizgi, 'Jin Jîyan Azadî' sloganıyla ayağa kalkan başta kadınlar olmak üzere tüm ezilenlere gerçek özgürlük ve demokrasi yolunu gösteriyor.

Kuşkusuz uluslararası komplo saldırısı, tarihin en haksız, zalim ve vahşi saldırısıydı. Buna karşı 26 yıldır Önder Apo öncülüğünde Özgürlük Hareketimizin, halkımızın ve dostlarımızın yürüttüğü mücadele de tarihin en haklı, doğru, anlamlı bir özgürlük mücadelesi oldu. Böyle tarihi bir mücadele içinde Kürt halkı ve dostları otuz binden fazla şehit verdi. Yaşanan tutuklanmalar ve çekilen diğer acıları ise dile bile getirmiyoruz. Yani hiçbir şey bedelsiz, kendiliğinden ve mücadelesiz gerçekleşmedi. Kelimenin tam anlamıyla her şey dişle ve

tırnakla sökülerek kazanıldı. Böyle bir mücadele ile Kürt sorununu yaratan erkek egemen, faşist, sömürgeci ve soykırımcı zihniyet, siyaset ve sistem deşifre edildi; DAİŞ gibi insanlık düşmanı gerici çete odakları dağıtıldı; kapitalist modernite sistemi tarafından daha çok karanlığa boğulmak istenen Ortadoğu aydınlatılarak, Ortadoğu'da demokratik modernite alternatifi yaşanabilir ve geliştirilebilir hale getirildi. Erkek egemenliğinin en katı biçimde yaşandığı bu zeminde Kadın Özgürlük Devrimi başlatıldı.

Şimdi 26'nci yıldönümünde Önder Apo'nun, halkımızın ve dostlarımızın yürüttüğü bu büyük mücadele yeni bir çıkış yapmaya aday görünüyor. 26 yıllık büyük mücadelenin ve Ortadoğu'da yaşanan üçüncü dünya savaşının birleşik etkisiyle artık uluslararası komplo saldırısı ve İmralı tecrit, işkence ve soykırım sistemi tümünden teşhir edilip kırılmış ve parçalanmış bulunuyor. Bu haksız, adaletsiz ve zalimce olan saldırı ve sistem artık aşıyor; söz konusu sistemi hiç kimse sahiplenmiyor ve sahipleri bile yükünü taşıyıp sürdüremiyor. 26'nci yıldönümünde başta Kürdistan ve Türkiye ortamı olmak üzere dünyadaki herkes, Önder Apo'dan yeni bir çıkış, yeni bir başlangıç bekliyor.

Öyle anlaşılıyor ki, çok ciddi bir karşıtlık ve darbesel bir müdahale olmazsa Önder Apo tarafından yeni bir süreç, herkes için bir değişim, dönüşüm ve yeniden yapılanma süreci başlatılacaktır. PKK ve Kürtler değişecek, Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Türkiye ortamı değişecek, Ortadoğu ve tüm dünya değişecektir. Devlet korkmasın; Önder Apo ve Kürtler devleti yıkmaya-

cak, demokrasiye duyarlı ve açık temelde yeniden yapılandıracaktır. Türkiye toplumu korkmasın; Önder Apo ve Kürtler Türkiye'yi bölmeyecek, Kürt özgürlüğü temelinde Türkiye'nin demokratikleşmesi için çalışacaktır. Önder Apo'nun ve Kürtlerin özgürlük ve demokrasi çabaları, Ortadoğu ve dünyada hiç kimseye karşı olmayacak; herkesin demokratik yararını esas alacaktır.

Belli ki Önder Apo'nun beklenen açıklamasıyla yeni bir süreç başlayacaktır. Kuşkusuz her şey bir açıklama ile gerçekleşmeyecek ve her şeyi sadece Önder Apo yapmayacaktır. Sorun hepimizin olduğu gibi, görev de hepimizindir. Herkesin yeni süreçteki görev ve sorumluluklarını doğru anlaması ve sahip çıkıp pratikte yerine getirmesi gerekecektir. Yeni süreç beklenti ya da temenni ile gerçekleşecek bir süreç olmayacaktır; tersine daha çok bilinçli, örgütlü ve katılımcı bir çalışma ve mücadele ile başarılacaktır.

Bunlar temelinde, başta kadınlar ve gençler olmak üzere tüm halkımızı, Türkiye'nin demokratik güçlerini ve tüm demokratik dostlarımızı, Önder Apo'yu daha yakından izlemeye ve daha doğru anlamaya, yeni süreçte görev ve sorumluluklarına daha güçlü bir biçimde sahip çıkmaya, güncel olarak da 26'nci yıldönümünde sokakları ve meydanları her alanda doldurarak 15 Şubat komplosunu daha güçlü protesto etmeye, 15 Şubat Kürt Soykırım Gününü gerçek Özgürlük Günü haline getirmeye çağırıyoruz!

- Kahrolsun Uluslararası Komplo ve İmralı Soykırım Sistemi!
- Biji Rêber APO!